

4.

I det föregående ej upptagna institutioner,

i vilka stadsfullmäktige eller stadskollegiet äga att utse
ledamöter eller revisorer, eller som av staden understödjas.

Sf-
valda
led.
och
rev.

Institutioner, i vilka stadsfullmäktige eller stads- kollegiet äga att utse ledamöter eller revisorer.

(Av de under denna avdelning upptagna personer äro i regel endast de, vilka blivt tillsatta av stadsfullmäktige eller stadskollegiet — ävensom, i förekommande fall, de, som utsetts av kommunal nämnd — i nedanstående egenskaper upptagna i kalenderns personalavdelning.)

Taxeringsnämnderna.

Se under överståthållarämbetet (sid. 23 och 31).

Prövningsnämnden.

Se under överståthållarämbetet (sid. 31).

Pensionsnämnderna.

Se under socialroteln (sid. 171).

Inskrivningsnämnder för Stockholms stadsrullförlingsområde.

Enligt § 11 mom. 1 i värnpliktslagen den 12 juni 1925 indelas riket för inskrivning och redovisning av de värnpliktiga (med undantag av å sjömansbus inskrivna; se sid. 281) i inskrivningsområden och rullförlingsområden. Inom Stockholms inskrivningsområde ligger bl. a. Stockholms stadsrullförlingsområde.

För rullförlingsområde skall enligt § 18 i värnpliktslagen finnas en inskrivningsnämnd, bestående av en regementsofficer som ordförande, utsedd av arméfördelningschefen, samt i stad, som ej deltagar i landsting, två av stadsfullmäktige för två år valda, inom området bosatta, icke militära personer jämte två suppleanter för dem. En ledamot och en suppleant avgå årligen. Nämnden biträdes av läkare ävensom av rullförlingsbefälhavaren eller annan officer. Enligt § 3 i kungl. förordningen den 31 dec. 1913 skall stadsfullmäktiges val förrättas inom september månads utgång. För valbarhet till såväl ledamot som suppleant fordras enligt § 4 i samma förordning bl. a., att vederbörande uppnått 25 års ålder och är kommunalt röstberättigad.

Enligt § 11 i sistnämnda förordning äger av stadsfullmäktige utsedd ledamot av inskrivningsnämnd eller i hans ställe inkallad suppleant för deltagande i nämndens sammanträden åtnjuta dagtraktamente och reseersättning av statsmedel.

Över inskrivningsnämnds beslut kunna besvär anföras endast av värnpliktig, som beslutet rör. Dessa besvär skola ställas till inskrivningsrevisionen (se sid. 281) samt inom fjorton dagar efter beslutets meddelande ingivas till överståthållarämbetet.

Enligt kungl. kungörelse den 24 aug. 1926 skola för Stockholms stadsrullförlingsområde, nr 45, finnas tre inskrivningsnämnder, nämligen en för *östra delen*, omfattande Storkyrkoförsamlingen, Jakobs, Johannes, Hedvig Eleonora, Oscars, Engelbrekts och Gustav Vasa församlingar, en för *västra delen*, omfattande Klara, Ulrika Eleonora, S:t Görans, Adolf Fredriks, Matteus och Bromma församlingar samt en för *södra delen*, omfattande Högalids, Maria Magdalena, Katarina, Sofia och Brännkyrka församlingar. Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter och suppleanter hava ägt rum den 20 sept. 1926 och 19 sept. 1927.

Då inskrivningsnämnderna för innevarande år slutfört sin verksamhet redan under mars månad, hava uppgifter angående de militära ledamöterna ej här medtagits. Nästa års militära ledamöter utses först i slutet av detta eller början av nästa år.

För östra delen.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Eklund, J. M., fabrikör; *Ljungberg, K., ekonomidirektör.

Suppleanter: Wallenberg, G. O., ingenjör;

*Kjellström, S. O., ingenjör.

Dessutom en militär ledamot (se ovan).

För västra delen.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Andersson, E. O., kassör; *Staf, O. L., kakelugnsmakare.

Suppleanter: Löwenstein, L., landsfiskal; *Andersson, J. E., ombudsman, stadsfullm.

Dessutom en militär ledamot (se ovan).

För södra delen.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Karlström, K. H. E., direktör; *Samuelsson, G. A., f. d. vagnmakare.

Suppleanter: Fröding, H. F., direktör; *Söderlund, W. A. L., direktör.

Dessutom en militär ledamot (se ovan).

Inskrivningsnämnden för Stockholms sjömanshus.

För inskrivning och redovisning av å sjömanshus inskrivna värnpliktiga bestämmas enligt § 11 mom. 2 i värnpliktslagen särskilda sjöfullföringsområden, vart och ett omfattande ett eller flera sjömanshus. Stockholms sjöfullföringsområde omfattar Stockholms samt fem andra sjömanshus. För varje sjömanshus skall finnas en inskrivningsnämnd, bestående av en av stationsbefälhavaren förordnad regementsofficer som ordförande samt två inom staden bosatta, icke militära personer, vilka jämte två suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år. Beträffande tid för valet, valbarhet och dagtraktamente m. m. gälla enhanda bestämmelser som för ledamöter i inskrivningsnämnder för stadsfullföringsområde (se ovan).

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter och suppleanter hava skett den 20 sept. 1926 och 19 sept. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Lindberg, C. A. E., ombudsman; ***Ramberg, J. C.**, sjökapten.

Suppleanter: **Myrtin, S. M.**, civilingenjör; ***Rietz, E. M. F.**, sjökapten.

Dessutom en militär ledamot (se ovan).

Inskrivningsrevisionen.

För prövning av besvär över inskrivningsnämnds beslut m. m. skall för varje inskrivningsområde jämte inom detsamma belägna sjömanshus finnas en inskrivningsrevision, bestående enligt § 21 i värnpliktslagen av landshövdingen (överståthållaren) såsom ordförande samt fyra andra ledamöter, nämligen inskrivningsbefälhavaren ävensom från varje till området hörande län eller ej under landsting lydande stad tre inom länet eller staden bosatta män, som jämte tre suppleanter utses för tre år av landstinget eller, för stad, som icke deltagar i landsting, av stadsfullmäktige. En ledamot och en suppleant avgå årligen. Revisionen biträdes av en militär läkare, utsedd av arméfördelningschefen, och en civil läkare, förordnad av konungens befallningshavande (överståthållarämbetet).

De av landsting eller stadsfullmäktige valda ledamöterna eller, i händelse de äro förhindrade, deras suppleanter deltaga i revisionens förhandlingar endast i vad de angå det område, för vilket de blivit valda. För valbarhet och tid för valet gälla enhanda bestämmelser som för inskrivningsnämnd (se ovan). Inskrivningsrevisionens ledamöter och suppleanter äga enligt kungl. kungörelse den 30 mars 1920 för deltagande i revisionens sammanträden åtnjuta dagtraktamente och reseersättning av statsmedel.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter och suppleanter hava ägt rum den 16 nov. 1925, 20 sept. 1926 och 19 sept. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

***Ekman, V. R.**, direktör (för åren 1926—1928); **Hjortzberg, E. G.**, kapten (för åren 1928—1930); **Östberg, G.**, kapten (för åren 1927—1929).

Suppleanter: ***Persson, P. G.**, faktor, stadsfullm. (för åren 1926—1928); **Malmgren, O. W.**, grosshandlare (för åren 1928—1930); **Bjurström, D. A.**, generalkonsul (för åren 1927—1929).

Övriga ledamöter.

Hederstierna, C. F. W., överståthållare, självskr. ordf.; **af Klercker, J. T. A.**, öerste (inskrivningsbefälhavare); ***Andersson, C. W. M.**, snickare (för åren 1926—1928); **Lybeck, J.**, kassör (för åren 1928—1930); **Söderberg, K. J.**, ombudsman (för åren 1927—1929) (utsedda av Stockholms läns landsting).

Suppleanter: ***Nilsson, A.**, lantbrukare (för åren 1926—1928); **Köhler, S. f. d.** kansliråd (för åren 1928—1930); **Christenson, J. B.**, tf. borgmästare (för åren 1927—1929) (utsedda av Stockholms läns landsting).

Lokal värderingsnämnd vid rekvisitioner för krigsmaktens behov.

Uti § 10 av lagen angående skyldighet för kommuner och enskilde att fullgöra rekvisitioner för krigsmaktens behov den 24 maj 1895, sådan samma lag lyder enligt lag den 11 juli 1916, föreskrives, att för varje landstingsområde samt för stad, som ej deltagar i landsting, skall finnas en lokal värderingsnämnd med åliggande att upprätta taxa för rekvisitioner m. m. Därjämte skall för ifrågakvarande ändamål finnas en värderingsnämnd för hela riket (riksvärderingsnämnd), som bland annat bestämmar, vilka varor och tjänstbarheter skola av de lokala värderingsnämnderna, var för sitt område, i taxa prissättas. Den lokala nämnden skall bestå av tre ledamöter, nämligen en, tillika ordförande, vald av stadsfullmäktige, en intendenturofficer eller annan person, utsedd av arméfördelningschefen, samt en civil tjänsteman eller annan person, tillika sekreterare, utsedd av överståthållarämbetet. För varje ledamot skall utses två ställföreträdare. Såväl ledamöter som ställföreträdare utses för en tid av fyra år. Valet skall jämlikt kungl. förordning den 11 juli 1916 förrättas före utgången av september månad det år, med vilket valperioden utgår.

Ledamot av värderingsnämnd äger åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning av statsmedel.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 15 sept. 1924 (för åren 1925—1928).

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

***Lyberg, H. V.**, bageriidkare, ordf.

Ställföreträdare: ***Engström, C. S.**, direktör;

***Wollin, C. J. B.**, grosshandlare.

Dessutom två ledamöter (se ovan).

**Sf.
valda
led.
och
rev.**

Sf-
valda
led.
och
rev.

Hästuttagningsnämnderna.

Inom varje kommun eller, om kommun är delad i flera hästutskrivningsområden, i vart och ett av dessa skall jämlikt § 6 i lagen den 2 juli 1915 ang. anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot (hästutskrivningslagen) finnas en hästuttagningsnämnd för uttagande redan under fredstid varje år av de hästar och anspanssfordon, som i händelse av krigsmaktens ställande på krigsfot skola inställas till mönstring. Hästuttagningsnämnden tillsättes för fyra kalenderår i sänder och består av tre, högst fem ledamöter, av vilka i Stockholm en, som skall vara nämndens ordförande, förordnas av överståthållarämvet och de övriga jämte suppleanter för dem väljas av stadsfullmäktige.

Till ledamot eller suppleant i hästuttagningsnämnden må icke utan vederbörande arméfördelningschefa tillstånd utses person, vilken innehar fast anställning vid krigsmakten eller som innehaft dylik anställning och fortfarande är krigstjänstskyldig, ej heller någon som tillhör beväringens första uppbåd. I fråga om valbarhet gäller i öfrigt, vad som är stadgat om val av stadsfullmäktig.

I enlighet med § 9 i hästutskrivningslagen och stadsfullmäktiges beslut den 18 febr. 1918 utgår av stadens medel till av stadsfullmäktige vald ledamot eller i sådan ledamots ställe inkallad suppleant dels under såväl sammanträdes- som resedagar traktementsersättning med högst 4 kr. per dag, dels ock, då vederbörande är bosatt å annan ort än sammanträdesorten, resekostnadsersättning. Sådan ersättning må även utgå till suppleant, som på grund av göromålens omfattning och brådskande natur extra inkallas till sammanträde. Till nämndernas ordförande utgår motsvarande ersättning av statsmedel.

Nuvarande indelning i hästutskrivningsområden är fastställd genom kungl. kungörelse den 13 aug. 1917. Stadsfullmäktiges senaste val skedde den 5 dec. 1927 för perioden 1928—1931 (fyllnadsval den 23 jan. och 19 mars 1928). Ordförandena äro förordnade av överståthållarämvet för samma tid.

Hästutskrivningsområdet nr 232

(omfattande 2:a polisvaktområdet).

Ordförande.

Nyrén, C., grosshandlare.

Övriga ledamöter.

Andersson, A. I., åkare; Brodén, K. J. F., åkeri- idkare.

Suppleanter: Andersson, C. E., åkeri- idkare; Johansson, C. A., hyrkusk.

Hästutskrivningsområdet nr 233

(omfattande 10:e polisvaktområdet).

Ordförande.

Johansson, K. A., lantbrukare.

Övriga ledamöter.

Ekman, F., åkeri- idkare; Leander, J. A., åkeri- idkare.

Suppleanter: Andersson, H. S., fanjunkare; Nilson, C. E., arrendator.

Hästutskrivningsområdet nr 234

(omfattande södra delen av 8:e polisvaktområdet med gräns i mittellinjen av Blekinge-, Östgöta-, Bonde-, Nytorps-, Folkunga- och Renstjärnas- gatorna till Saltsjön).

Ordförande.

Bohlin, G. A., åkeriägare.

Övriga ledamöter.

Kessler, H. O., direktör; Leander, J. A., åkeri- idkare.

Suppleanter: Hermansson, S., köpman; Weide- man, C. O., åkeriföreståndare.

Hästutskrivningsområdet nr 235

(omfattande 3:e polisvaktområdet).

Ordförande.

Carlzon, E. W., förvaltare.

Övriga ledamöter.

Helenius, J. E., åkeri- idkare; Jönsson, J. A., ba- geri- idkare.

Suppleanter: Ekbäck, P. E. C:son, inspektör; Samuelsson, H. F., bageri- idkare.

Hästutskrivningsområdet nr 236

(omfattande 1:a, 4:e och 6:e polisvaktområden samt norra delen av 8:e polisvaktområdet med gräns i mittellinjen av Blekinge-, Östgöta-, Bonde-, Nytorps-, Folkunga- och Renstjärnas- gatorna till Saltsjön).

Ordförande.

Hagen, K. A., disponent.

Övriga ledamöter.

Westerdahl, E. A., direktör; Westerdahl, N. A. E., disponent.

Suppleanter: Lundkvist, C. G., åkare; Wallin, G. F., fabrikör.

Hästutskrivningsområdet nr 237

(omfattande södra delen av 5:e polisvaktområdet med gräns i mittellinjen av Karlbergsvägen, Hälsinge-, Frej-, Norrtulls- och Odengatorna).

Ordförande.

Erikson, E. H., fabrikör.

Övriga ledamöter.

Ekström, K. J., direktör; Lindholm, K. J., fa- rikör.

Suppleanter: Klint, J. A., fabrikör; Petters- son, C. R., ombudsman.

Hästutskrivningsområdet nr 238

(omfattande norra delen av 5:e polisvaktområdet med gräns i mittellinjen av Karlbergsvägen, Hålsinge-, Frej-, Norrtulls- och Odengatorna).

Ordförande.

Lundström, J. A., åkare.

Övriga ledamöter.

Magnusson, C. E., ombudsman; **Palm, A. A. E.**, major.

Suppleanter: **Jonsson, G. L.**, fabrikör; **Landkvist, V. F.**, åkeribokhållare.

Hästutskrivningsområdet nr 239

(omfattande norra delen av 9:e polisvaktområdet med gräns i mittellinjen av Oden- och Birgerjarlgatorna).

Ordförande.

Zachrisson, K. E. A., direktör.

Övriga ledamöter.

Hermansson, C. G. Y., droskägare; **Hjort, C. A.**, direktör.

Suppleanter: **Levin, K. A. V.**, åkeriägare; **Pettersson, C. H.**, åkeriägare.

Hästutskrivningsområdet nr 240

(omfattande södra delen av 9:e polisvaktområdet med gräns i mittellinjen av Oden- och Birgerjarlgatorna).

Ordförande.

Rundblom, E. V. P., direktör.

Övriga ledamöter.

Grewin, W. M., försäljningschef; **Hjort, C. A.**, direktör.

Suppleanter: **Lindroth, P. E.**, direktör; **Olsson, O.**, åkeriägare.

Hästutskrivningsområdet nr 241

(omfattande 7:e polisvaktområdet).

Ordförande.

Andersson, C. J., grosshandlare.

Övriga ledamöter.

Chruzander, O., fanjunkare; **Mårtensson, M.**, intendent.

Suppleanter: **Dahl, C. F.**, byggnadsingenjör; **Öster, C. W. O.**, styckjunkare.

Mönstringskommissionerna.

För varje hästutskrivningsområde skall jämligt § 18 i hästutskrivningslagen den 2 juli 1915 finnas en mönstringskommission med åliggande att vid krigsmaktens ställande på tre ledamöter, utsedda i Stockholm en av militär myndighet, en av stadsfullmäktige och en av vederbörande hästuttagningsnämnd bland dess ledamöter. För

av stadsfullmäktige vald ledamot utses en suppleant. Valet skall ske i september månad för nästföljande fyra kalenderår. Såväl ledamöter som suppleanter böra vara förtrodda med hästuppfödning eller lantushållning. Beträffande valbarhet gälla i övrigt samma bestämmelser som för val till hästuttagningsnämnd (se ovan).

Enligt kungl. kungörelse den 14 april 1916 äger ledamot av mönstringskommission åtnjuta traktements- och resekostnadsersättning av statsmedel.

Stadsfullmäktiges senaste val förrättades den 19 sept. 1927 för perioden 1928—1931 (fyllnadsval den 17 okt. och 21 nov. 1927).

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 232.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Birath, E. C., stallmästare.

Suppleant: **Wall, S. D.**, professor.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 233.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Nilson, C. E., arrendator.

Suppleant: **Kjellqvist, C. J.**, lantbrukare.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 234.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Ljunggren, V., vedhandlare.

Suppleant: **Johansson, K. A.**, lantbrukare.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 235.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Wallberg, K. V., bageriidkare.

Suppleant: **Weideman, C. O.**, åkeriföreståndare.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 236.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Hermansson, C. K., direktör.

Suppleant: **Andersson, F. A.**, byggmästare.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 237.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Henning, K. A., prokurist.

Suppleant: **Björkman, J. W.**, direktör, stadsfullm.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 238.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Schröder, C. G. C., bageriidkare.

Suppleant: **Pettersson, F. T.**, byggnadsingenjör.

Dessutom två ledamöter.

Sf-valda led. och rev.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet nr 239.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Zachrisson, K. E. A., direktör.

Suppleant: Lindholm, E. M., disponent.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet nr 240.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Liljedahl, F. G., direktör.

Suppleant: Lindeblad, A. A. H. G., stall-
mästare.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet nr 241.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Ossbahr, C. P., extra protokollssekreterare, stads-
fullm.

Suppleant: Wennberg, N. L., grosshandlare.

Dessutom två ledamöter.

Automobilkommissionerna.

Enligt § 26 i lagen den 2 juli 1915 an-
gående anskaffande av hästar och fordon för
krigsmaktens ställande på krigsfot (hästutskriv-
ningslagen) indelas riket genom beslut, som av
konungen meddelas, i automobilmönstringsdi-
strikt, och skall för varje sådant distrikt finnas
en automobilkommission med åliggande att vid
krigsmaktens ställande på krigsfot pröva av ko-
nungens befallningshavande var för sitt län är-
ligen jämlikt särskilda bestämmelser i lagen ut-
tagna automobilers lämplighet för krigsbruk.

Automobilkommission skall, i enlighet med
vad i § 27 av ovannämnda lag bestämmes,
bestå av tre i automobilers konstruktion och
skötsel kunniga ledamöter, av vilka redan i
fredstid en, tillika ordförande, utses av militär
myndighet och en av överståthållarämbetet samt
den tredje jämte en suppleant för denne väljes
av stadsfullmäktige. Valet skall ske i september
månad för de fyra nästföljande kalenderåren. I
fråga om valbarhet gälla samma bestämmelser
som för val av stadsfullmäktige.

Ledamot av automobilkommission åtnjuter en-
ligt kungl. kungörelse den 14 april 1916 trak-
taments- och resekostnadsersättning av statsmedel.

Stockholm utgör enligt kungl. kung. den 26
aug. 1927 fr. o. m. år 1928 sex automobilmönst-
ringsdistrikt. Av kungl. maj:t tidigare (senast den
31 aug. 1920) föreskriven territoriell indel-
ning i automobilmönstringsdistrikt har upphört
att äga tillämplighet med utgången av år 1927.
Överståthållarämbetet bestämmer årligen sär-
skilt beträffande varje uttagen automobil, till vil-
ket distrikt densamma är att hänföra.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den
10 nov. 1924 och 23 jan. 1928 för åren 1925
—1928.

Första distriktet.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*Sylvander, H. L., hovfotograf.

Suppleant: *Andresén, B. M., disponent.

Dessutom två ledamöter.

Andra distriktet.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*Westerdahl, N. A. E., disponent.

Suppleant: *Hedlund, M., ingenjör.

Dessutom två ledamöter.

Tredje distriktet.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*Lavén, N., f. d. polisöverkonstapel.

Suppleant: *Åkerman, A. W., direktör.

Dessutom två ledamöter.

Fjärde distriktet.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*Hörberg, N. J. J:son, konsul.

Suppleant: *Zachrisson, K. E. A., direktör.

Dessutom två ledamöter.

Femte distriktet.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*Piehl, C. G. F., direktör.

Suppleant: *Berndtson, C. F., verkställare.

Dessutom två ledamöter.

Sjätte distriktet.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*Larsson, E. A., chaufför.

Suppleant: *Lundstedt, J. H., chaufför.

Dessutom två ledamöter.

Handelskunniga ledamöter i rådhus- rätten.

Se under rådhusrätten (sid. 50).

Sakkunniga ledamöter i rådhusrätten vid klander av dispassch.

Se under rådhusrätten (sid. 50).

Revisorer hos förmyndarkammaren.

Se under förmyndarkammaren (sid. 52).

Gode män vid laga skifte.

Lagen den 12 maj 1917 ang. fastighetsbild-
ning i stad föreskriver i kap. 6 § 4, att i varje
stad skall finnas ett efter behovet avpassat antal
gode män, minst två, valda för en tid av sex
år av stadsfullmäktige, med uppgift att i vissa
fall biträda vid förrättandet av laga skifte å
stadsjord. Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum
den 3 dec. 1923 för tiden till 1929 års utgång.

Gode män.

Kjellqvist, C. J., lantbrukare; Milton, G. E., lant-
mätare; Nyström, C. O. A., överstelöjtnant;
Rendahl, J. F., kamrerare; Rubin, S. T. S.,
professor; Wretling, E. P., civilingenjör.

Personer, valbara till ledamöter i expropriationsnämnd.

Lagen om expropriation den 12 maj 1917 innehåller i §§ 23—27 vissa bestämmelser om val av expropriationsnämnder. Till ordförande i Stockholm skall överståthållarämbetet för en tid av tre år utse en i praktiska värv väl förfaren man jämte en ersättare för honom. Ledamöter i nämnderna skola i varje särskilt fall utses bland vissa personer, valda av landsting eller stadsfullmäktige samt länsstyrelse.

Stockholms stad och län utgör i fråga om utseende av valbara ett område. Antalet valbara är 96, av vilka landstinget i Stockholms län, Stockholms stadsfullmäktige, överståthållarämbetet och konungens befallningshavande i Stockholms län var för sig för tre år utse 24, av vilka 8 successivt avgå varje år.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande valbara personer hava ägt rum den 7 dec. 1925, 6 dec. 1926 (fyllnadsval den 19 sept. 1927) och 5 dec. 1927.

Ordförande

(utsedd av överståthållarämbetet för åren 1927—1929).

Kihlmark, G., byråchef.

Suppleant: Flodin, J. H., överdirektör.

Av stadsfullmäktige utsedda valbara personer.

*Berglund, J. E., kassör, *Edkvist, C. J., inspektör, *Fogelmark, H. J., överste, *Kilbom, K., redaktör, stadsfullm., *Kinmanson, H. S., byrådirektör, *Lovén, S. A., försäkringsdirektör, *Thelander, C. T. F., ingenjör, *Wretling, E. P., civilingenjör (samtliga för åren 1926—1928);

Björklund, C. G., redaktör, stadsfullm., Forsell, J. A. S:son, expeditionsförare, Kamph, A. O. L., direktör, stadsfullm., Landewall, G. E., byggnadsinspektör, Landström, K. E., byråchef, Lind, F. A., rådman, Lindmark, C. A., skomakarmästare, stadsfullm., Olsson, C. J., byggnadsarbetare (samtliga för åren 1927—1929);

Branting, G., advokat, stadsfullm., Ekwall, A., tf. överingenjör, Ferm, A. V., snickare, stadsfullm., Forssberg, E. V., direktör, stadsfullm., Johansson, A. R., assistent, stadsfullm., Sjöström, Chr., kontorschef, stadsfullm., Swartling, J. A., bankdirektör, Söderqvist, N., advokat (samtliga för åren 1928—1930).

Av överståthållarämbetet utsedda valbara personer.

*Creutz, J. W., f. d. assuransdirektör, *Dahl, C. F., byggnadsingenjör, *Ekman, A., krigsråd, *Granholm, C. H., direktör, *Hanner, J. V., revisor, *Rhodin, V., civilingenjör, *Sällström, G. F. W., ingenjör, *Söderlind, J. G., byråchef (samtliga för åren 1926—1928);

Dahlberg, F., arkitekt, Masreliez, K. V., rådman, Mellin, A. H., inspektör, Palmqvist, G. T., direktör, Riben, K. A., vice häradshövding, Rundquist, C. A., rådman, Schött, C. F. L., ombudsman, von Wolcker, E. J., f. d. kammarrättsråd (samtliga för åren 1927—1929); Bengtsson, R., byggmästare, Bäckström, J. W., grosshandlare, Fries, E. F., vice häradshövding, Petterson, F., byggnadsingenjör, Poignant, J. A., f. d. major, Rydin, L. A. W., regeringsråd, Sjögren, A., direktör, Wennerholm, O. T. H., vice häradshövding (samtliga för åren 1928—1930).

Av Stockholms läns landsting utsedda valbara personer.

*Andersson, G., ombudsman, *Andersson, L. E., lantbrukare, *Bergström, J., kamrerare, *Holmström, L., godsägare, *Jansson, J. V., lantbrukare, *Johansson, A. W., hemmansägare, *Källman, G. W., kommunalkamrerare, *en vakant (samtliga för åren 1926—1928);

Andersson, A., lantbrukare, Andersson, C. W. M., snickare, Jansson, J. V., hemmansägare, Sjöblom, P. H., lantbrukare, von Steuding, L. R., frih., direktör, Tottie, H. K. H., sekreterare, Vasseur, E. G. H., godsägare, Åkerlund, E. A., godsägare (samtliga för åren 1927—1929);

Arnberg, K., lantbrukare, Frisk, J. W., arrendator, Karlsson, A., nämndeman, Mattsson, K., lantbrukare, Molin, G. A., direktör, Sundelius, G. A., bankkamrerare, Wallinder, J. O., folkskollärare, Wulff, D., agronom (samtliga för åren 1928—1930).

Av konungens befallningshavande i Stockholms län utsedda valbara personer.

*Forsman, E., direktör, *Hedlund, P. J., ingenjör, *Nilsson, C. E. A., lantbrukare, *Odelberg, V. J. V., hovjägmästare, *Pettersson, O., lantbrukare, *Raquette, G. B., kapten, *Stjernstedt, J. L. W., frih., domänintendent, *Wedberg, V. E., lantbrukare (samtliga för åren 1926—1928);

Boström, G. S., godsägare, Elander, A. J., bankdirektör, Eriksson, A., häradsdomare, Kihlberg, E., direktör, Mattsson, O. E., godsägare, von Segebaden, E. G. H., f. d. stadsplaneingenjör, Svanström, J., fabrikör, Svensson, A. F., häradsdomare (samtliga för åren 1927—1929);

Andersson, E., agronom, Hägg, C. A. A., f. d. landsfogde, Karlsson, K. V., stenhuggare, Lindén, O. A., extra lantmätare, Nathanson, R., godsägare, Nettelbladt, H. J., förvaltare, Nilsson, H. J., målarmästare, Weijber, D. E. F., direktör (samtliga för åren 1928—1930).

Huvudmän i Stockholms stads sparbank.

Enligt lagen om sparbanker den 29 juni 1923 skola sparbanks angelägenheter omhänderhavas

Sf.
valda
led.
och
rev.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

dels av huvudmän, vilka skola såsom representer för insättarna övervaka sparbankens förvaltning, dels av en av huvudmännen utsedd styrelse, som skall handhåva den omedelbara ledningen av sparbankens verksamhet.

Av huvudmännen, som skola vara minst tjugo och högst femtio, skall minst en tredjedel utses av kommunalstämma, kommunalfullmäktige, allmän rådstuga, stadsfullmäktige, municipalstämman, municipalfullmäktige, landsting, häradsrätt eller hushållningssällskap. Huvudman skall utses för viss tid, högst fem år. Avgår huvudman före valperiodens utgång, skall ny huvudman utses för den återstående tiden av perioden, så snart ske kan. Huvudman må ej vara tjänsteman i sparbanken och ej heller ledamot av styrelse för eller tjänsteman i annan sparbank. Huvudman må icke i denna sin egenskap åtnjuta arvode. Sparbanks huvudmän skola vara bosatta inom sparbanks verksamhetsområde, så vida ej kungl. maj:ts befallningshavande på grund av särskilda förhållanden finner skäl medgiva undantag härifrån.

Med anledning av den nya sparbankslagen fastställdes överståthållarämbetet den 22 sept. 1924 nytt reglemente för Stockholms stads sparbank att gälla fr. o. m. den 1 dec. 1924. I reglementet stadgas, att huvudmännen skola vara fyrtioåttå till antalet, samt att sexton av dessa skola utses av Stockholms stadsfullmäktige. Övriga trettio två huvudmän utses av de förutvarande huvudmännen. Samtliga utses för en tid av fem kalenderår.

Stadsfullmäktiges val av sexton huvudmän för åren 1925—1929 ägde rum den 16 febr. 1925 (fyllnadsval den 20 juni 1927).

Av stadsfullmäktige utsedda huvudmän.

Almström, O. H., disponent, stadsfullm.; **Anderson**, K. H., tjänsteman, stadsfullm.; **Björklund**, C. G., redaktör, stadsfullm.; **Eklund**, J. M., fabrikör; **Ferm**, A. V., snickare, stadsfullm.; **Gustafson**, H. J. A., journalist, stadsfullm.; **Lidman**, C., andre folkskolinspektör, stadsfullm.; **Lindmark**, C. A., skomakarmästare, stadsfullm.; **Lybeck**, J. A., kammarrättsråd; **Magnusson**, A. E., byggmästare, stadsfullm.; **Malm**, P. L., stadskamrerare; **Månsson**, O. P., spårvägsman, stadsfullm.; **Persson**, P. G., faktor, stadsfullm.; **Pålsson**, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm.; **Sandberg**, H. K. A., borgarråd, stadsfullm.; **Tengdahl**, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s ordf.

Övriga huvudmän.

Antal: 32.

Styrelsen för Stockholms högskola.

(Jfr sid. 310.)

Styrelsen utgöres, enligt av kungl. maj:t den 20 nov. 1903 fastställda grundstadgar, av nio ledamöter, nämligen en ordförande, förordnad

av kungl. maj:t för den tid, som av kungl. maj:t bestämmes, högskolans rektor, en av svenska akademien, två av vetenskapsakademien, två av stadsfullmäktige samt en av högskolans lärarråd valda ledamöter. Dessa åtta välja den nionde.

De styrelsens ledamöter, om vilka ej annorledes är stadgat, utses för tre år i sänder. Avgår ledamot, innan tiden för hans uppdrag ä utte, väljer den myndighet, vilken utsett honom, ny ledamot för den tid, som för den avgångne återstår.

För revision av högskolans räkenskaper och förvaltning äga stadsfullmäktige årligen utse tre revisorer. Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter ägde rum den 5 dec. 1927 samt av revisorer den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

***Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm. (för åren 1926—1928); **Lindhagen**, C. A., borgmästare, stadsfullm. (för åren 1928—1930).

Övriga ledamöter.

Ekeberg, L. B., f. d. justitieråd, ordf. (förordnad av kungl. maj:t); **Tunberg**, S. A. D., professor, rektor; **Böök**, M. F., f. d. professor (vald av svenska akademien); **Odhnér**, N. J. T., professor, **Phragmén**, L. E., f. d. professor, inspektör (valda av vetenskapsakademien); **Rabe**, P. R., bankdirektör, vice ordf. (vald av högskolans styrelse); **Stjernberg**, N. F., professor (vald av högskolans lärarråd).

Sekreterare: **Lindhagen**, A., revisionssekreterare; kassaförvaltare: **Edström**, A. S.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års förvaltning utsedda revisorer.

Brantling, G., advokat, stadsfullm.; **Carlsson**, B. A., förste aktuarie; **Engberg**, J. A., redaktör.

Övriga revisorer.

Ljungholm, C. A., hovauditör (utsedd av kungl. maj:t); **Gröndal**, J. G., fil. dr. (vald av vetenskapsakademien).

Styrelsen för institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning i Stockholm.

(Jfr sid. 311.)

Enligt av kungl. maj:t den 13 okt. 1922 fastställda grundstadgar har institutet till ändamål att meddela vetenskaplig undervisning och sprida kunskap i socialpolitiska och kommunala ämnen samt främja samhällsvetenskapernas utveckling.

Institutets styrelse består av en ordförande, förordnad av kungl. maj:t, tjugo ledamöter, som väljas för fyra år i sänder, samt institutets föreståndare såsom självskriven ledamot. Av de valda ledamöterna utses sju av styrelsen för centralförbundet för socialt arbete, fem av Stockholms

stadsfullmäktige, två av styrelsen för Stockholms högskola, två av styrelsen för svenska stadsförbundet, två av styrelsen för svenska landstingsförbundet samt två av styrelsen för svenska landskommunernas förbund. Styrelsen väljer inom sig för ett år i sänder vice ordförande och kassaförvaltare samt äger rätt i viss utsträckning överläta sin beslutanderätt å ett verkställande utskott, bestående av styrelsens ordförande och vice ordförande, institutets föreståndare samt tre ledamöter, som styrelsen inom sig utser.

Styrelsens ekonomiska förvaltning granskas årligen av tre revisorer, utsedda en av kungl. maj:t, en av styrelsen för centralförbundet för socialt arbete och en av Stockholms stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter (avseende åren 1927—1930) ägde rum den 6 dec. 1926 och av revisor den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru; **Guinchard**, A. J. J., direktör för stadens statistiska kontor; **Ryden**, O. B., överlärare; **Ståhl**, A. E., filare, stadsfullm.; **Åkerlindh**, J. G., direktör, kassaförvaltare (se nedan).

Övriga ledamöter.

Huss, E. G., generaldirektör, ordf. (se nedan) (förordnad av kungl. maj:t); **Bagge**, G. A., professor, institutets föreståndare (se nedan); **Brisman**, S. B., professor, **Hesselgren**, Kerstin, yrkesinspektis, **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., **Rinman**, E. B., chefredaktör, stadsfullm., **Svensson**, C. E., överdirektör, vice ordf. (se nedan), **Wallenberg**, J. O., direktör, **Örne**, A. E., generalpostdirektör (utsedda av styrelsen för centralförbundet för socialt arbete); **Bendixson**, I. O., f. d. professor, stadsfullm., inspektör, **Tunberg**, S. A. D., professor (se nedan) (utsedda av styrelsen för Stockholms högskola); **Borgström**, A. G. S., justitieråd, **Öhman**, I. E., häradshövding (utsedda av styrelsen för svenska stadsförbundet); **von Bahr**, J., borgmästare, **Odén**, S. A., sekreterare (utsedda av styrelsen för svenska landstingsförbundet); **Andersson**, A., riksgäldsfullmäktig (se nedan), **Bengtsson**, S., lantbrukare (utsedda av styrelsen för svenska landskommunernas förbund).

Styrelsens verkställande utskott.

Anderson, A.; **Bagge**, G. A.; **Tunberg**, S. A. D.; **Huss**, E. G., ordf.; **Svensson**, C. E., vice ordf.; **Åkerlindh**, J. G.

Institutets föreståndare.

Bagge, G. A., professor.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Månsson, O. P., spårvägsman, stadsfullm.

Övriga revisorer.

Moureau, N. C., förste kanslisekreterare (utsedd av kungl. maj:t); **Bergström**, R. K. A., tf. sekreterare (utsedd av centralförbundet för socialt arbete).

Kungl. direktionen över Stockholms stads undervisningsverk.

Karlavägen 79, Ö. (Östermalms läroverk, ingång genom östra flygeln); expeditiionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar (under sommarferierna torsdag) 11,30—12,30; t. 71228.

Enligt kungl. instruktionen den 2 december 1905 utgör denna direktion eforalstyrelse för de i huvudstaden inrättade allmänna läroverken; förvaltar, därest icke annorlunda är särskilt föreskrivet, donationsmedel, som statens provskola, nya elementarskolan i Stockholm, erhållit till stipendier eller för annat ändamål; handlägger huvudsakligast ekonomiska frågor rörande högre lärarinneseminarier och den därmed förenade normalskolan för flickor; verkställer utbetalning av avlönings- och arvodesmedel till lärare vid de allmänna läroverken i Stockholm och till lärare och lärarinnor vid högre lärarinneseminarier; samt handhåller värden av fonder och stiftelser, som ställts under direktionens förvaltning.

Direktionen utgöres av följande ledamöter, nämligen: överståthållaren såsom ordförande, ärkebiskopen (i visst fall ordförande), en av Stockholms stads konsistorium utsedd ledamot, en av magistraten utsedd ledamot, två av stadsfullmäktige utsedda ledamöter, den i tjänsten äldste av rektorerna vid högre latinläroverket å Norrmalm och högre allmänna läroverket å Södermalm, den i tjänsten äldste av rektorerna vid högre realläroverket å Norrmalm och högre allmänna läroverket å Östermalm, den i tjänsten äldste av rektorerna vid huvudstadens realskolor, rektor vid nya elementarskolan samt rektor vid högre lärarinneseminarier. Ledamot, som icke är självskriven, utses för tre kalenderår.

Det senaste valet av stadsfullmäktiges ledamöter (för åren 1928—1930) ägde rum den 5 dec. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; **Welin**, K. G. A., f. d. trafikdirektör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Hederstierna, C. F. W., överståthållare, självskr. ordf.; **Söderblom**, L. O. J., ärkebiskop; ***Bengtson**, H. G. V., kyrkoherde (utsedd av konsistoriet för åren 1926—1928); **Hafström**, T. A. E., rådmän (utsedd av magistraten för åren 1927—1929); **Kjederqvist**, J. O. G., rektor; **Hedström**, J. S., rektor; **Lindblom**, K. A., rektor; **Bohlin**, K. H., rektor; **Fähræus**, G. R., rektor.

Kamrerare: **Mattson**, R., lektor; sekreterare: **Olson**, P. H., lektor.

Sf-
valda
led.
och
rev.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

**Revisorer av allmänna läroverkens
byggnadsfond.**

(Jfr vidstående spalt.)

Enligt kungl. brev till överståthållarämbetet den 23 juli 1869 skall granskning av drätsel-nämndens förvaltning av huvudstadens allmänna läroverks byggnadsfond verkställas av fyra revisorer, av vilka två utses av stadsfullmäktige och två av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 23 jan. 1928.

*Av stadsfullmäktige för granskning
av 1927 års räkenskaper och för-
valtning utsedda revisorer.*

Bjurström, D. A., generalkonsul; **Ljungberg, K.**, ekonomidirektör.

Övriga revisorer

(utsedda av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk).

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde; **Lindblom, K. A.**, rektor.

**Delegerade för förvaltning av bygg-
nadskassan vid statens provskola,
Nya elementarskolan.**

Vården av byggnadskassan åligger enligt § 15 i reglementet för Nya elementarskolan den 2 dec. 1905 samt § 219 i läroverksstadgan rektor jämte en av kollegiet och två av stadsfullmäktige utsedda delegerade. Räkenskaperna över förvaltningen av byggnadskassan skola årligen granskas av två revisorer, av vilka en utses av stadsfullmäktige och en av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande delegerade ägde rum den 7 dec. 1914 och 18 febr. 1924 (för obestämd tid). Senaste val av revisor skedde den 23 jan. 1928.

*Av stadsfullmäktige utsedda
delegerade.*

Juhlin Dannfelt, C. G., direktör, stadsfullm:s 1:e vice ordf.; **Hernlund, C. A. V.**, byrådirektör, stadsfullm.

Övriga delegerade.

Bohlin, K. H., rektor (självskriven), ordf.; **Holmberg, J.**, läroverksadjunkt (utsedd av läroverkskollegiet).

*Av stadsfullmäktige för granskning
av 1927 års räkenskaper utsedd
revisor.*

Gard, A. F., advokat.

Övrig revisor

(utsedd av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk).

Hafström, T. A. E., rådmän.

**Terminsavgiftsnämnderna vid allmänna
läroverken.**

Enligt av kungl. maj:t den 31 dec. 1904 utfärdad instruktion för terminsavgiftsnämnderna vid rikets allmänna läroverk äga stadsfullmäktige i resp. städer att för varje allmänt läroverk för en tid av två år utse två ledamöter och två suppleanter i en terminsavgiftsnämnd för avgörande av frågor om befrivelse från eller nedsättning i lärjungeavgifterna. Nämnden består för övrigt av ett kronoombud, förordnat av överståthållarämbetet, resp. rektor såsom ordförande och klassföreståndaren i den klass, som frågan i varje särskilt fall gäller. En del av terminsavgifterna (till byggnadsfonden) går till stadens kassa och bildar en särskild fond med av stadsfullmäktige särskilt valda revisorer (se vidstående spalt).

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 5 dec. 1927 för åren 1928 och 1929.

Högre latinläroverket å Norrmalm.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Björkman-Broberg, M. C. (Maja), fru; **Lindqvist, N. A.**, postmästare.

Suppleanter: **Arnemark, G. E.**, järnvägstjänsteman, stadsfullm.; **Tvengström, A. J.**, tf. förste aktuarie, stadsfullm.

Kronoombud.

Tamm, V. A., underståthållare.

**Högre allmänna läroverket å
Södermalm.**

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Gustafson, Hj. A., journalist, stadsfullm.; **Piehl, C. G. F.**, direktör.

Suppleanter: **Lindqvist, G. R.**, journalist, stadsfullm.; **Samuelson, P. O.**, ekonomichef, stadsfullm.

Kronoombud.

Eiffors, A., disponent.

Högre realläroverket å Norrmalm.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Borge, O. F., fil. dr.; **Wassberg, A.**, f. d. överlärare.

Suppleanter: **Lindegren, G. J.**, skeppsmäklare; **Åberg, A. N:son**, möbelsnickare.

Kronoombud.

Hallberg, H. E., kyrkoherde.

**Högre allmänna läroverket å
Östermalm.**

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Juhlin Dannfelt, f. Gentile, Brita E., fru, stadsfullm.; **Lindhagen, Anna J. J.**, barnavårdsinspektör.

Suppleanter: Källström, N. A., tf. sekreterare, stadsfullm.; Prlpp, A. K. F. (Anna-Stina), fröken.

Kronoombud.

Källander, A. J., kyrkoherde.

Nya elementarskolan.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Lidell, F. J., grosshandlare; Törnberg, A. O. Oson, förste reparatör.

Suppleanter: Hedman, C. E., möbelsnickare; Lindmark, K. A., byggnadsingenjör.

Kronoombud.

Ernberg, J. L. P., regeringsråd.

Vasa realskola.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Ekman, V. R., direktör; Haak, O. K., direktör. *Suppleanter:* Carlsson, O., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.; Nilsson, O., direktör, stadsfullm.

Kronoombud.

Josephson, H. W., direktör.

Katarina realskola.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Karlström, K. H. E., direktör; Klefbeck, E. A., kyrkoherde.

Suppleanter: Brunzell, O., möbelhandlare, stadsfullm.; Wallin, J. A., distriktsuppbördsman.

Kronoombud.

Eloffs, A. H., disponent.

Kungsholmens realskola.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Ahlström, V., handlande; Sjöholm, G. E., grosshandlare.

Suppleanter: Englund, E. W., aktuarie, stadsfullm.; Hermansson, K. T. E., vaktmästare.

Kronoombud.

Sandstedt, E., advokat.

Vittnen vid den muntliga prövningen i realskolexamen.

I stadgan för rikets allmänna läroverk den 18 febr. 1905 § 69 föreskrives, att vid den muntliga prövningen i realskolexamen skola närvara utom efors eller inspektör minst tre av vederbörande kommunalstyrelse utsedda, ojäviga examensvittnen.

Stadsfullmäktiges val av examensvittnen för vårterminen 1928 ägde rum den 2 april 1928.

Högre latinläroverket å Norrmalm.

Garde, G. E., banktjänsteman; Lindqvist, G. R., journalist, stadsfullm.; Lindqvist, N. A., postmästare; Mattelin, K. G. K., förråd-mästare; Waldén, P. W., grosshandlare.

Högre allmänna läroverket å Södermalm.

Börjeson, A. A. H., civilingenjör; Klefbeck, E. A., kyrkoherde; Nordenson, H., fil. d.r.; Piehl, C. G. F., direktör; von Porat, T. G. H., direktör, stadsfullm.

Högre realläroverket å Norrmalm.

Albihn, K. J. A., civilingenjör; Cederlöf, P. A., handlande; Holmblad, D. G. A., grosshandlare; Julin, J. H. T., notarie; Söderberg, F. F. V., fil. d.r.

Högre allmänna läroverket å Östermalm.

Borge, O. F., fil. d.r.; Löfgren, B. G., direktör; Sandström, K. G. A., notarie, stadsfullm.; Sjöquist, D. G., bergsingenjör; Törnell, E. R., registrator.

Vasa realskola.

Andersson, P., överlärare, stadsfullm.; Carli, E. J., f. d. överlärare; Hasselrot, C. A., byråchef; Nygren, E. V., ombudsman, stadsfullm.; Tvensström, A. J., tf. förste aktuarie, stadsfullm.

Katarina realskola.

Anderson, K. O., korrekturläsare; Fröander, S. G., grosshandlare; Moëll, J. O. H. N., riksbankskassör; Munthe, H. A. R. Wison, f. d. rektor; Westin, Hj., intendent.

Kungsholmens realskola.

Granath, E. V. K., överlärare; Hessler, A. A. H., sekreterare; Nilsson, O., direktör, stadsfullm.; Seedoff, A. M. A., fabriksförvaltare; Sundberg, S. K., förste trafikinspektör.

Palmgrenska samskolan.

Björkman, J. W., direktör, stadsfullm.; Enger, J., postdirektör; Juhlin Dannfeldt, f. Gentele, Brita E., fru, stadsfullm.; Sidner, Hedwig C. M., f. d. lektor; Wassberg, A., f. d. överlärare.

Grevesmühliska samskolan.

Arnemark, G. E., järnvägstjänsteman, stadsfullm.; Hallberg, F. E. W., kammarrättsråd; Hedén, f. Cederlund, Eva H. M., folkskollärarinna; Hedin, Clara C. H., fröken; Widerström, Karolina O., med. lic.

Stockholms samgymnasium.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru; Holmström, J. G., byrådirektör; Lidman, C., andre folkskolinspektör, stadsfullm.; von Schultz, f. Wedin, Sigrid E., fru; Tigerschiöld, H. E., f. d. kansliråd.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Sf. Stockholms kommunala mellan- valda led. och rev. skolor.

Ahnlund, N. G., docent; Andersson, M. A., kassör; Andersson, P., överlärare, stadsfullm.; Danielsson, T. H., tjänsteman, stadsfullm.; Fogelqvist, T., redaktör; Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; Hedelius, A. H., lärare vid högre folkskolorna, stadsfullm.; Lindberg, A. A., överlärare; Månsson, O. P., spårvägsman, stadsfullm.; Oscarson, A. V., byrådirektör; Ramsjö, K. O. V., fortsättningsskolinspektör; Rinman, E. B., chefredaktör, stadsfullm.; Wibom, T. H., kapten; Winkler, E. S., postmästare.

Revisorer hos Grevesmühlska samskolan.

(Jfr sid. 309.)

Efter framställning från direktionen för Grevesmühlska samskolan beslöt stadsfullmäktige den 13 jan. 1913 åtaga sig att årligen utse två revisorer för granskning av skolans räkenskaper och förvaltning. Räkenskapsåret vid skolan omfattar numera enligt kungl. brev den 23 juli 1926 tiden 1 juli—30 juni. Senaste val ägde rum den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige för granskning av räkenskaper och förvaltning för tiden 1 juli 1927—30 juni 1928 utsedda revisorer.

Forsell, J. A. S:son, expeditjonsförare; von Schultz, f. Wedin, Sigrid E., fru.

Styrelsen för första dövstumskol-distriktet.

(Jfr sid. 310.)

Första distriktet omfattar Stockholms stad, Stockholms län, Södermanlands län, Västmanlands län, Östergötlands län, Norrköpings stad och Gotlands län. Enligt lagen angående dövstumundervisningen den 31 maj 1889 skola ledamöterna i förevarande skolstyrelse utses av vederbörande landsting och stadsfullmäktige i de städer, som ej i landsting deltaga, därvid varje landsting och sådan stad väljer efter folkmängden inom sitt område en ledamot för varje fullt tal av nittio tusen; på enahanda sätt väljas suppleanter till lika antal som ledamöter. Stockholms stad äger således i styrelsen numera insätta fem ledamöter med suppleanter. Valen avse en tid av fyra kalenderår. Stadsfullmäktige utse också årligen en revisor med suppleant.

Styrelsens ledamöter liksom även revisorer, resp. i deras ställe inkallade suppleanter, äga åtnjuta dagtraktamente och resekostnadsersättning, en var av den kommun, som honom utsett, enligt för landstingsmän gällande grunder. Dagtraktamentet utgår med 9 kr. per dag för

personer, som äro bosatta å orten för sammanträdet, och med 12 kr. för övriga.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter ägde rum den 1 dec. 1924 (fyllnadsval den 19 jan. 1925), den 6 dec. 1926 och 20 febr. 1928 samt senaste val av revisorer den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Almström, O. H., disponent, stadsfullm. (för åren 1925—1928); Ek, V. E., ombudsman, stadsfullm. (för tiden till utgången av år 1930); Ramstedt, J. O., f. d. överståthållare, ordf. (för åren 1927—1930); Söderlind, J. G., byråchef, vice ordf. och kassadir. (för åren 1927—1930); *Wassberg, A., f. d. överlärare (för åren 1925—1928).

Suppleanter: Björling, J., folkakollirare (för åren 1927—1930); *Forsell, J. A. S:son, expeditjonsförare (för åren 1925—1928); *Gezelius, A., apotekare (för åren 1925—1928); Lagerbjelke, J. G., greve, f. d. byråchef (för åren 1927—1930); Nilsson, C. R., hamnarbetare, stadsfullm. (för tiden till utgången av år 1930).

Övriga ledamöter.

Antal: 9 (jämte lika många suppleanter).

Sekreterare och kammrerare: Holmström, K. E., notarie i domänstyrelsen.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Larsson, f. Karlsson, Jenny A. F., fru.
Suppleant: Wallers, A. E., verkmästare.

Övriga revisorer.

Antal: 7 (jämte lika många suppleanter).

Nämnden för dövstumundervisningen i första distriktet.

I lagen angående dövstumundervisningen den 31 maj 1889 är stadgat, att skolstyrelsens beslut, där desamma angå anskaffande av erforderliga lokaler för skola eller skolas årliga utgiftsstat, skola underställas vederbörande landstings och stadsfullmäktiges prövning. Uppstå därvid olika beslut, skall frågans avgörande hänskjutas till en nämnd, till vilken landsting eller stad, som ej i landsting deltaga, för varje år väljer, efter folkmängden inom sitt område, en ledamot för varje fullt tal av trettio tusen. På enahanda sätt väljas suppleanter till lika antal som ledamöter. Denna nämnd sammanträder på kallelse av skolstyrelsens ordförande, där skolstyrelsen har sitt säte, och bör minst halva antalet av ledamöterna vara tillstädes, om giltigt beslut skall kunna fattas.

Nämndens ledamöter äga åtnjuta dagtraktamente och resekostnadsersättning enligt samma

grunder, som gälla för dövstumskoldistriktets styrelse och revisorer (se ovan).

Nämnden för dövstumundervisningen i första distriktet innefattar utom Stockholms stad även Stockholms län, Södermanlands län, Västmanlands län, Östergötlands län, Norrköpings stad och Gotlands län.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 5 dec. 1927 för år 1928.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Andersson, J. E., ombudsman, stadsfullm.; **Berndtson**, C. F., verkställare; **Cederborg**, A., direktör; **Hagman**, E. O., tf. byråassistent; **Herlitz**, K. G., vice häradsbövding; **Kämpe**, K. A., byggnadssnickare; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; **Linde**, N., förtroendeman; **Ramstedt**, J. O., f. d. överståthållare; **Suhr**, S., spårvägsmän; **Söderlind**, J. G., byråchef; **Wassberg**, A., f. d. överlärare; **Wellin**, Bertha, sjuksköterska; **Wiberg**, G. E., förtroendeman; **Örtenblad**, O. G., f. d. rektor.

Suppleanter: **Bjurström**, D. A., generalkonsul; **Björkman**, O. E., förmän, stadsfullm.; **Blom**, J. E., maskinarbetare; **Boije** af Gennäs, S. J. A., f. d. rektor; **Ek**, V. E., ombudsman, stadsfullm.; **Eriksson**, F. M., faktor; **Hultgren**, f. Stålander, Helena A. J., fru; **Kjellström**, S. O., ingenjör; **Magnusson**, C. A., handlande; **Nilson**, A. G., direktör; **Nilsson**, J. P., direktör; **Pålsson**, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm.; **Skålander**, O. A., ombudsman, stadsfullm.; **Svensson**, J., fabrikör; **Weideman**, C. O., åkeriföreståndare.

Övriga ledamöter.

Antal: 28 (jämte lika många suppleanter).

Styrelsen för tekniska skolan i Stockholm.

(Jfr sid. 312.)

Enligt skolans stadgar den 10 juli 1891 (med ändring den 29 nov. 1918) utgöres skolans styrelse av en ordförande, som (efter förslag av skolöverstyrelsen) förordnas av kungl. maj:t, samt av fem för en tid av tre år valda ledamöter, av vilka en (efter förslag av skolöverstyrelsen) utses av kungl. maj:t, en av stadsfullmäktige, en av lärarekollegiet vid tekniska högskolan, en av akademien för de fria konsterna och en av svenska slöjdföreningens styrelse, varjämte skolans föreståndare är ledamot av styrelsen.

Senaste valet av stadsfullmäktiges representant ägde rum den 19 sept. 1927 och avser tiden 1 okt. 1927—30 sept. 1930.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.
Pehrson, A. T., rektor.

Övriga ledamöter.

Hjortzberg, G. O., professor (utsedd av akademien för de fria konsterna); **Ljungberg**, K. J., profes-

sor (utsedd av tekniska högskolans lärarekår); **Pleijel**, H. B. M., professor, ordf., **Thiel**, A. S., grosshandlare, vice ordf. (utsedda av kungl. maj:t); **Wettergren**, K. E. W. F., intendent (utsedd av svenska slöjdföreningen); **Thoren**, T., arkitekt, rektor.

Sekreterare: **Henriques**, E., advokat; bibliotekarie: **Elvergren**, C. J., fil. dr.; kassaförvaltare: **Åkerlund**, O. A., f. d. kamrerare.

Direktionen över navigationsskolan.

Vid varje navigationsskola skall enligt reglementet för navigationsskolorna i riket den 29 mars 1912 finnas en direktion, bestående av fem eller sju ledamöter, som för en tid av två år utses av vederbörande stadsfullmäktige bland skeppsredare, sjökaptenen och andra för uppdraget lämpliga män. Därest skolan, såsom i Stockholm är fallet, omfattar maskinistavdelning, bör en av direktionens ledamöter äga insikt och erfarenhet på det maskintekniska området. Stadsfullmäktige äga bestämma, om direktionen skall bestå av fem eller sju ledamöter. Stadsfullmäktige utsågo den 5 dec. 1927 sju ledamöter för åren 1928 och 1929.

Ledamöter.

Holmström, G. Hj., sjökapten, vice ordf.; **Isakson**, C. J. A., skeppsbyggeriinspektör; **Lindley**, Ch. G., förtroendeman; **Palmkvist**, K. W., förmän; **Ramberg**, J. C., sjökapten; **von Sydow**, B. R., f. d. kommandörkapten, direktör, ordf.; **Westman**, A. H., ombudsman.

Styrelsen för Stockholms borgarskola.

(Jfr sid. 312.)

Enligt stadgarna för borgarskolesällskapet den 26 april 1886 med senaste ändringar den 26 maj 1913 består skolans styrelse av åtta av stadsfullmäktige, en av Stockholms hantverksförening och sju av borgarskolesällskapet valda ledamöter. De av stadsfullmäktige valda ledamöterna utses för fyra år. För granskning av skolans räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen en revisor.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter skedde den 7 dec. 1925 (fyllnadsval den 20 juni 1927) och 5 dec. 1927 samt av revisor den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Borge, O. F., fil. dr. (för åren 1928—1931); **Lund**, C. J., fabrikör, stadsfullm., kassakontrollant (för åren 1926—1929); **Magnusson**, P. K., förgyllare, stadsfullm., vice kassaförvaltare (för åren 1928—1931); **Nordgren**, R. E., överläkare (för åren 1928—1931); **Björkman**, J. W., direktör, stadsfullm. (för åren 1926—1929); **Sjöström**, Chr., kon-

Sf-
valda
led.
och
rev.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

torschef, stadsfullm. (för åren 1926—1929);
Wassberg, A., f. d. överlärare (för åren 1926—1929); en vakant (för åren 1928—1931).

Övriga ledamöter.

Björklund, C. G., redaktör, stadsfullm., vice ordf., **Cervin, N. H.**, fabrikör, stadsfullm., **Eneström, H. A. M.**, kommandör, kassaförv., **Fischier, P. E. M.**, f. d. rektor, **Ringholm, K. E.**, direktör, två vakanta (utsedda av borgarskolesällskapet); **Lindmark, C. A.**, skomakarmästare, stadsfullm. (utsedd av Stockholms hantverksförening).

Skolföreståndare och sekreterare: **Nilsson, S.**, rektor; ledare av skolans föreläsningsslinje: **Fischier, P. E. M.**, f. d. rektor.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Lidman, C., andre folkskolinspektör, stadsfullm.

Övriga revisorer

(utsedda av borgarskolesällskapet).

Forssberg, E. V., direktör, stadsfullm.; **Haupt, O.**, direktör.

Suppleant: **Lindahl, O. A.**, aukt. revisor.

Revisorer hos Stockholms arbetarinstitut.

(Jfr sid. 318.)

Enligt § 13 i av stadsfullmäktige den 17 maj 1915 godkända förnyade stadgar för Stockholms arbetarinstitutsförening skall institutets ekonomiska förvaltning årligen granskas av fyra revisorer, av vilka två, jämte en suppleant, utses av stadsfullmäktige och två, jämte en suppleant, av föreningen vid dess årsmöte i maj månad. Institutets räkenskapsår räknas fr. o. m. 1 maj t. o. m. 30 april.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige för granskning av löpande räkenskapsårs ekonomiska förvaltning utsedda revisorer.

Johansson, A. R., assistent, stadsfullm.; **Malm, C. G.**, sekreterare.

Suppleant: **Edberg, F. O.**, spårvägsman.

Övriga revisorer

(valda av arbetarinstitutsföreningen).

Berggren, C. H., bokhållare; **Lidmark, K. W.**, kontorist.

Styrelsen för Mälarhöjdens folkbibliotek.

Mälarhöjdens folkbibliotek, som trädde i verksamhet på nyåret 1924, äges av Mälarhöjdens biblioteks- och föreläsningssförening (se nedan).

Bibliotekets angelägenheter handhas av en styrelse, bestående av fem för ett år i sänder valda ledamöter, av vilka en utses av stadsfullmäktige, en av Mälarhöjdens fastighetsägareförening och en av fastighetsaktiebolaget Mälarhöjden samt två av Mälarhöjdens biblioteks- och föreläsningssförening. Styrelsen utser bibliotekarie. Styrelsens och bibliotekariens räkenskaper och förvaltning granskas av två revisorer, av vilka en utses av stadsfullmäktige och en av Mälarhöjdens biblioteks- och föreläsningssförening.

Folkbiblioteket, som är beläget i Mälarhöjden (Bisittaregatan 30), hade vid 1928 års början ett bokbestånd av 1,035 band. Det är avsett för såväl hemlån som läsning på stället för inom samhället bosatta personer och hålles öppet måndagar, onsdagar och fredagar 6—8 e. m. Verksamheten uppehålls tills vidare dels genom statsbidrag, dels genom bidrag från biblioteks- och föreläsningssföreningen samt från fastighetsaktiebolaget Mälarhöjden. Nämnda bolag har dessutom kostnadsfritt ställt till förfogande lokal för biblioteket jämte bostad åt bibliotekarien.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot i styrelsen (för år 1928) ägde rum den 5 dec. 1927 och av revisor den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Andersson, P., överlärare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Asplund, E. P., byggnadstimmerman, skattm.; **Ruthman, J. W.**, inspektör; **Sjöström, M. A.**, byggnadssnickare, ordf.; **Ståhlberg, E. G. A.**, bibliotekarie, sekr.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1928 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Lindholm, E. E., instrumentmakare.

Övrig revisor

(utsedd av Mälarhöjdens biblioteks- och föreläsningssförening).

Wiberg, G. A., flaggunderofficer.

Styrelse för Mälarhöjdens biblioteks- och föreläsningssförening.

Andersson, A., järnhandlare, ordf.; **Asplund, A. E.**, försäkrings tjänsteman, skattm.; **Ståhlberg, E. G. A.**, bibliotekarie, sekr.

Styrelsen för stiftelsen Stockholms konserthus.

Enligt av kungl. maj:t den 23 maj 1919 fastställt reglemente har stiftelsen till ändamål att äga och förvalta det konserthus, som uppförts i kvarteret Konserthuset (vid Hötorget) å av stadsfullmäktige den 17 dec. 1918 upp-

låten tomt, samt att själv eller genom lämpligt organ därstädes bedriva regelbunden konsertverksamhet, väsentligen inriktad på att göra god konst tillgänglig för de breda lagren av huvudstadens befolkning utan tillgodoseende av enskildas ekonomiska intressen. Därvid skall huvudvikten läggas dels vid uppnående och bibehållande av en verkligt hög konstnärlig nivå, dels, och i lika hög grad, vid musikens popularisering genom talrika konserter med billiga inträdesavgifter. Stiftelsen trädde i verksamhet i april 1926, då konserthuset blev färdigt att tagas i bruk.

Stiftelsens styrelse består av nio personer, varav stadsfullmäktige utse två och kungl. maj:t en samt de övriga sex första gången utsetts av den för åstadkommandet av ett konserthus verkssamma Stockholms konserthuskommitté. De sistnämnda sex, som valts för obestämd tid, komplettera vid behov sig själva; skulle deras antal vid något tillfälle nedgå under fyra, skola de återstående som valkorporation förstärkas med tre ledamöter, utsedda av resp. chefen för ecklesiastikdepartementet, överståthållaren och preses för musikaliska akademien. Stiftelsens förvaltning granskas årligen av två revisorer, en utsedd av stadsfullmäktige och en av musikaliska akademien. Frågan om ansvarsfrihet prövas av överståthållarämbetet.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter i styrelsen ägde rum den 5 dec. 1927 (för åren 1928—1931) och val av revisor den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm.; **Welin, K. G. A.**, f. d. trafikdirektör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Philipson, S. I. W., vice häradsbörj, ordf. (utsedd av kungl. maj:t); **Kjellberg, J. H. R.**, C:son, bankdirektör, **Lidforss, E.**, advokat, sekr., **Marks von Würtemberg, E. T.**, president i Svea hovrätt, vice ordf., **Rangström, A. J. T.**, tonsättare, **Wallenberg, f. Nickelsen, Alice O. C.**, fru, **Örne, A. E.**, generalpostdirektör (utsedda av konserthuskommittén).

Konserthusdirektör: **Ehlin, G. S. W.**, förste marinintendent.

Av stadsfullmäktige för granskning av stiftelsens ekonomiska förvaltning för tiden 1 juni 1927—31 maj 1928 utsedd revisor.

Wiklund, E. O., förste amanuens.

Övrig revisor

(utsedd av musikaliska akademien).

Wall, C. J. A., f. d. regeringsråd.

Programrådet för rundradioverksamheten.

Genom beslut den 3 okt. 1924 bemyndigade kungl. maj:t telegrafstyrelsen att med aktie-

bolaget Radiotjänst träffa avtal om rätt för bolaget att bedriva rundradioverksamhet i Sverige, under villkor, bl. a., att vid sidan av bolagets styrelse skulle för biträde med upprättande och granskning av radioprogram finnas ett programråd med den närmare uppgift och sammansättning, som kungl. maj:t efter förslag av bolaget bestämde.

Enligt för programrådets verksamhet nu gällande, av kungl. maj:t den 15 okt. 1926 fastställda föreskrifter har programrådet till uppgift att vara ett vid sidan av ab. Radiotjänsts styrelse stående organ för samtliga svenska rundradioprograms granskning och bedömande från allmänna synpunkter. Det åligger icke rådet att taga direkt befattning med det löpande arbetet för programmans anordnande och sammansättning eller att bära ansvar för programvalet, men rådet äger befogenhet att självständigt granska programmen, att taga del av inkomna anmärkningar mot desamma samt att till kungl. maj:t eller bolagets styrelse ingiva de framställningar beträffande programmens innehåll eller ifråga om riktlinjer för programverksamheten, vartill rådet kan finna anledning.

Programrådet består av högst nio ledamöter, av vilka telegrafstyrelsen, musikaliska akademien och stadskollegiet i Stockholm vardera utse en samt folkbildningsförbundet och arbetarnes bildningsförbund tillsammans en. Övriga ledamöter intill fastställt antal utses av kungl. maj:t; en av dessa skall tillika vara ordförande i rådet och en representant för de enskilda sammanslutningar, vilka driva rundradiostationer. Ab. Radiotjänsts verkställande direktör och programchef böra och styrelsens ledamöter och suppleanter äro berättigade att bevista programrådets sammanträden samt deltaga i därvid förekommande överläggningar men ej i besluten.

Stadskollegiets val av ledamot (för obestämd tid) ägde rum den 15 jan. 1925.

Av stadskollegiet utsedd ledamot.

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s ordf.

Övriga ledamöter.

Henriksson, F., legationsråd, ordf., **Brusewitz, A. K. A.**, professor, **Karlfeldt, E. A.**, svenska akademins ständige sekreterare, **Svennberg, O. T.**, chef för kungl. dramatiska teatern, **Skarstedt, U.**, redaktör (representant för enskilda rundradiosammanslutningar) (samtliga utsedda av kungl. maj:t); **Lemoine, A. S.**, byråingenjör (utsedd av telegrafstyrelsen); **Morales, O. J. M.**, professor (utsedd av musikaliska akademien); **Hjelmqvist, J. F. B.**, stadsbibliotekarie (utsedd av folkbildningsförbundet och arbetarnes bildningsförbund).

Sekreterare: **Nordström, K. R.**, sekreterare i ab. Radiotjänst.

**Sf.
(Sk-)
valda
led.
och
rev.**

Sfvalda led. och rev. Styrelsen för C. F. Lundströms stiftelse.

Stiftelsen, tillkommen på grund av godsägaren C. F. Lundströms testamente av den 1 mars 1904, avser att genom bidrag från avkastningen av stiftelsens fond till svenska medborgare främja: 1) vetenskapliga och praktiska undersökningar och uppfinningar av väsentligt gagn för landets industri eller jordbruk, ej minst naturliga binärningar till det senare; 2) nya eller befintliga företag till den arbetande befolkningens gagn i ekonomiskt och moraliskt avseende, såsom tidsenliga bostäder med billiga hyror, egna hem, vård om barnen under föräldrarnas arbetstid m. m.; 3) uppkomsten av nya eller förbättring av befintliga slöjder och näringar samt undervisning i allmännyttiga sådana genom arbetsstugor, slöjd- och yrkesskolor m. m.; 4) utgivandet av populära skrifter i förenämnda ämnen eller äsyftande folkets uppföstran i moralisk och sansat frisinnad anda, ävensom föreläsningar i samma syfte. Stiftelsens fond uppgår f. n. till ca 300,000 kr. Av avkastningen skall lägst $\frac{1}{4}$ och högst $\frac{1}{3}$ läggas till fonden, intill dess denna uppgår till 1,000,000 kr.

Stiftelsens styrelse utgöres av två av donator nämnda personer jämte tre av dem utsedda sakkunniga ledamöter; avgår någon av dessa, kompletterar styrelsen sig själv, till dess de två förstnämnda avgått. Därefter utses ny styrelse på fem personer, av vilka Stockholms stadsfullmäktige, lantbruksakademien, Stockholms högskolas styrelse, karolinska institutet och tekniska högskolans styrelse vardera välja en. Styrelsen väljes för tre år i sänder; avgår ledamot före periodens slut, utser den övriga styrelsen ny ledamot för återstående tiden.

Stadsfullmäktige hava den 17 febr. 1919 förklarat sig villiga att, när så påkallas, utse en ledamot i stiftelsens styrelse.

Ledamöter.

Curman, J. S., riksantikvarie, kassaförvaltare; **Hasselrot, B. F. E.**, president, ordf. (utsedda av donator); **Bagge, G. A.**, professor, **Hansen, F. V.**, generaldirektör, **Sederholm, G. R.**, landshövdning (utsedda av de nämnda).

Sekreterare: **Billow, A.**, amanuens (adress: Saltsjöbaden).

Eva Bonniers donationsnämnd.

Enligt det av stadsfullmäktige den 15 mars 1909 antagna reglementet för Eva Bonniers donationsfond, avsedd för konstnärligt utsmyckande av offentliga byggnader och platser i Stockholm, skulle fullmäktige, när fondens årliga avkastning uppginge till 25,000 kr. utöver vad som fordrades till vissa i testamentet bestämda legat, tillsätta en särskild nämnd, med uppgift att bestämma om dispositioner av fondens avkastning och i samband därmed stående angelägenheter. Av nämndens sju ledamöter skola stadsfullmäktige inom sig utse en; av de övriga skola fem

vara konstnärer, dit även arkitekter enligt reglementet hänföras; av dem skola högst tre vara målare, minst en skulptör och minst en arkitekt. Dessa utses genom val, varvid rösträtt tillkommer svensk konstnär, som uppnått 25 års ålder och utställt arbete vid någon av svenska konstnärer anordnad utställning, dit jury fungerat. Tid för val kungöres i tidningarna. Sedan dessa två val skett, välja dessa sex, vid av stadsfullm:s ordf. utlyst sammanträde, en sjunde person, som icke är konstnär men ådagalagt synnerligt intresse för konst. Valen avse en tid av fem år. Fondens ursprungliga storlek var 390,969:20 kr., och beloppet är fortfarande oförändrat.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 7 dec. 1925 för tiden 1926—1930, konstnärernas den 22 mars 1926. Val av den sjunde ledamoten och dennes suppleant ägde rum den 12 april 1926.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Bendixson, I. O., f. d. professor, stadsfullm., vice ordf.

Suppleant: **Ekman, V. R.**, direktör.

Övriga ledamöter.

Fähræus, K., skriftställare, ordf. (vald av övriga led.); **Eriksson, Chr.**, skulptör; **Hjortzberg, G. O.**, målare, professor; **Ollers, E.**, målare; **Westman, E. C.**, arkitekt; **Wilhelmsen, C. W.**, målare, tf. professor.

Suppleanter: **Bonnier, K. O.**, bokförläggare (för K. Fähræus); **Asplund, E. G.**, arkitekt; **Berg, Y.**, målare; **Johanson-Thor, T. E. N.**, målare; **Johansson, I. V.**, skulptör; **Smith, V.**, målare, professor.

Sekreterare: **Olbers, G. E.**, ingenjör.

Kommittén för ett »nationalmonument».

(Kommitté för uppresande i huvudstaden av ett åt fosterlandet ägnat monument.)

Sedan numera framlidne minister F. H. R. Kleen som grundplåt för uppresande i huvudstaden av ett åt fosterlandet ägnat monument överlämnat 100,000 kr., vartill ytterligare donerades 10,000 kr. av f. d. generalkonsul Claes Belinfante-Östberg, anhöll chefen för kungl. civildepartementet i skrivelse av den 18 nov. 1908, att stadsfullmäktige ville utse två personer att vara ledamöter i en enligt nädigt bemyndigande den 17 juni 1908 tillsatt kommitté, som skulle hava i uppdrag att framlägga förslag och vidtaga åtgärder ägnade att möjliggöra monumentets åvägbringande. Valet ägde rum den 7 dec. 1908 (fyllnadsval den 2 dec. 1918).

Kommittén har anordnat en tävling för åstadkommande av ett lämpligt monument, men av de inkomna tävlingsförslagen har emellertid intet ansetts böra komma till utförande. Frågan om ytterligare tävling har ansetts böra vila någon tid, men det står dock öppet att inkomma

med förslag till sekreteraren eller någon av de övriga ledamöterna, då dylikt förslag upptages till granskning av kommittén.

Fonden, som förvaltas av statskontoret, uppgår nu till något över 220,000 kr.

Ordförande.

H. K. H. Kronprinsen.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Elméus, C. K. J., arkitekt, stadsfullm.; en vakant.

Övriga ledamöter

(utsedda av chefen för civildepartementet).

Cederström, G. O., frih., f. d. professor; Möller, C. O., f. d. generaldirektör, vice ordf.; Swartz, P. J. J., fabriksidkare; fyra vakanta.

Styrelsen för stiftelsen Karin och Ernst August Bångs minne.

Stiftelsen Karin och Ernst August Bångs minne tillkom år 1927 genom donation av sedermera avlidne registratorn E. A. Bång. Enligt för stiftelsen utfärdade stadgar har den till uppgift att av avskatningen från stiftelsens fond (uppgående till c:a 2,500,000 kr.) främja sociala ändamål, i främsta rummet inhemska sådana. Härvid skall om möjligt iakttagas, att ändamål tillgodoses, vilka det icke åligger stat, kommun eller annan samhällsalliegr institution att tillgodose.

Stiftelsens styrelse utgöres av fem för fyra år i sänder utsedda personer, av vilka en, tillika ordförande, utses av kungl. maj:t; två av Stockholms stadsfullmäktige samt två av donator under dennes livstid och efter hans död av centralförbundet för socialt arbete eller, för den händelse detta förbund skulle upphöra, av annan av kungl. maj:t utsedd liknande institution. Ledamot av styrelsen får endast två gånger i följd omväljas. Revision av stiftelsens räkenskaper skall verkställas av tvenne revisorer, som jämte tvenne suppleanter årligen utses av Stockholms stadsfullmäktige. Vid valet skall iakttagas, att revisor icke får omväljas mer än under tre år i följd samt att åtminstone den ene skall besitta särskild sakkunskap beträffande värdeförvaltning. Revisorerna skola senast den 15 mars avlämna revisionsberättelse såväl till stadsfullmäktige som till styrelsen.

Stadsfullmäktige beslöt den 16 maj 1927 åtaga sig att i enlighet med ovannämnda föreskrifter utse ledamöter i stiftelsens styrelse samt revisorer jämte suppleanter. Stadsfullmäktiges val av ledamöter (för tiden t. o. m. år 1930) ägde rum samma dag. Val av revisorer skedde den 20 febr. 1928.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Hesselgren, Kerstin, yrkesinspektis; Sandler, R. J., överdirektör.

Övriga ledamöter.

Widen, J., f. d. landshövding, ordf. (utsedd av kungl. maj:t); Beskow, F. N., teol. dr.; Widner, N., pastor primarius (utsedda av donator). Sekreterare och kassaförvaltare: vakant.

**St-
valda
led.
och
rev.**

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års räkenskaper utsedda revisorer.

Branting, G., advokat, stadsfullm.; Hjorth, J. E., direktör, stadsfullm.

Suppleanter: Granqvist, A. M., tf. domänkamrerare, stadsfullm.; Johansson, A. R., assistent, stadsfullm.

Direktionen över serafimerlasarettet.

Enligt kungl. stadgan för serafimerlasarettet den 14 dec. 1906 består lasarettets styrelse av sex ledamöter, nämligen en ordförande och en vice ordförande, utsedda av kungl. maj:t, lasarettets överläkare och överkirurg såsom självskrivna samt två ledamöter, valda för en tid av fyra år, den ene av stadsfullmäktige och den andre av Stockholms läns landsting.

Alltsedan en större om- och tillbyggnad av serafimerlasarettet, som ägde rum åren 1889—1893 och till vilken Stockholms stad lämnade bidrag, har staden varit tillförsäkrad rätten att allt framgent få vid lasarettet disponera 200 platser, varav hälften för medellösa sjuka. (Av dessa platser disponeras 15 t. v. å allmänna barnbördshuset.) Totala antalet sjukplatser å serafimerlasarettet utgör f. n. 452. För vården av de sjuka lämnar Stockholms stad ersättning enligt vissa i avtal mellan staden och lasarettets direktion fastställda grunder (jfr sid. 344).

Enligt med direktionen ingånget nytt avtal, vilket godkäfts av stadsfullmäktige den 21 nov. 1927 och av kungl. maj:t den 22 dec. 1927, har staden därjämte förbundit sig att efter vissa grunder deltaga i kostnaderna för förräntning och amortering av ett 30-årigt amorteringslån å 3,061,300 kr., som av lasarettets direktion, jämlikt medgivande av 1927 års riksdag, skall upptagas för finansiering av vissa ombyggnads- och reparationsarbeten vid lasarettet.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot i direktionen ägde rum den 15 sept. 1924 (fyllnadsval den 20 okt. 1924) för tiden t. o. m. den 30 sept. 1928.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*von Porat, T. G. H., direktör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Ramstedt, J. O., f. d. överståthållare, ordf., Hybbinette, O. S., överläkare, vice ordf. (utsedda av kungl. maj:t); Janse, A. F. D., f. d. överstelöjtnant (utsedd av landstinget);

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Holmgren, I. F.son, professor (överläkare, direktör); **Troëll, N. A.**, tf. professor (tf. överkirurg).

Kamrerare: Wessman, F. K. A., kamrerare i Stockholms läns sparbank; sekreterare och ombudsman: **Lindström, K. R. A.**, tf. kansli-råd; syssloman: **Bergman, P. O. J. N.**

Direktionen över sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.

(Jfr sid. 324.)

Sedan vården av könssjuka vid Danviks hospital år 1814 upphört, inrättades år 1816 ett kurhus, gemensamt för Stockholms stad och län (jfr sid. 116). Till kurhuset utgick den s. k. kurhusavgiften, år 1873 omlagd till den personliga allmänna sjukvårdsavgiften. År 1906 erhöll kurhuset sitt nuvarande namn.

Enligt av kungl. maj:t den 12 okt. 1906 fastställda särskilda bestämmelser för sjukhuset Eira (med ändringar den 19 nov. 1920) skall sjukhuset stå under förvaltning av en direktion, bestående av överståthållaren eller, då han är hindrad, underståthållaren, såsom ordförande, förste stadsläkaren i Stockholm och förste provinsialläkaren i Stockholms län (självskrivna) samt sex ledamöter, valda för en tid av fyra år. Av dessa välja stadsfullmäktige fyra ledamöter och erforderligt antal suppleanter, landstinget två ledamöter och erforderliga suppleanter. För revision av sjukhusets räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen i likhet med landstinget två revisorer med lika många suppleanter. Vartannat år avgå två av stadsfullmäktiges och en av landstingets representanter.

Sjuka från Stockholms stad, som lida av könsjukdomar, åtnjuta kostnadsfri vård, under det att de patienter från staden, som lida av andra sjukdomar, erlägga en avgift av 2,50 kr. per dag (allmän sal). Till täckande av sjukhusets utgifter utgår bl. a. den personliga sjukvårdsavgiften. År 1924 har vid sjukhuset inrättats en mindre avdelning för kroniskt sjuka (ej köns-sjuka) manliga patienter med 10 platser. Staden disponerar å sjukhuset 100 platser, länet 67, därav 16 för barn.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter ägde rum den 1 dec. 1924 (fyllnadsval den 20 sept. 1926) och den 6 dec. 1926 samt av revisorer den 23 jan. 1928.

Självskrivnen ordförande.

Hederstierna, C. F. W., överståthållare.

Suppleant: Tamm, V. A., underståthållare.

Självskrivna ledamöter.

Herrlin, K. M., tf. förste stadsläkare; **Lundberg, C. J. F.**, förste provinsialläkare.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Andersson, B. J. F., ingenjör (för åren 1927—1930); ***Käll, f. Källström, Karin M.**, fru (för

åren 1925—1928); ***Lindhagen, Anna J. J.**, barnvårdsinspektör (för åren 1925—1928); **Sjöholm, G. E.**, grosshandlare (för åren 1927—1930).

Suppleanter: *Björkman, J. W., direktör, stadsfullm., ***Steen, Eln.**, operationssköterska (för åren 1927—1928).

Övriga ledamöter

(utsedda av landstinget).

Andersson, C. W. M., snickare; **Janse, A. F. D.**, f. d. överstelöjtnant.

Suppleanter: von Stedingk, L. R., frih., direktör; **Tottie, H. K. H.**, sekreterare.

Överläkare: **Schlasberg, H. I.**; syssloman och sekreterare: **Egerstéen, P. E.**

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Franzén, A. K., prakt. läkare, stadsfullm.; **Linde, N.**, förtroendeman.

Suppleanter: Blomquist, O. G. A., revisor; **Eén, O. B. L.**, föreståndare.

Övriga revisorer

(utsedda av Stockholms läns landsting).

Fridéen, A., organist; **Karlsson, K. V.**, stenhuggare.

Suppleanter: Andersson, A., lantbrukare; **Hening, E.**, sedeltryckare.

Styrelsen för cancerföreningen i Stockholm.

Den 17 februari 1913 beslöt stadsfullmäktige att till utdelning disponibla medel ur Forsgrenska fonden (500,000 kr.) skulle tilldelas svenska cancerföreningens stockholmsavdelning som bidrag till upprättande i Stockholm av en vårdanstalt för kräftsjuka (radiumhemmet), under villkor bl. a., att stadsfullmäktige skulle äga rätt utse en ledamot i styrelsen jämte en revisor och suppleant för denne.

Då svenska cancerföreningen den 23 maj 1919 upplöstes, beslöt stockholmsavdelningen att konstituera sig såsom en självständig förening under namn av cancerföreningen i Stockholm.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot skedde den 5 dec. 1927 (för tiden till 1931 års ord. sammanträde) och av revisor den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Borgström, A. G. S., justitieråd.

Övriga ledamöter.

Forssell, C. G., professor, ordf. (utsedd av kungl. maj:t); **Berven, E.**, överläkare, sek. r., **Forsssner, J. Hj.**, professor, stadsfullm., **Hedérén, G.**, pro-

fessor, **Key**, E. S. H., professor, **Printzsköld**, O. H. R., riksmarskalk (utsedda av cancerföreningen).

Av stadsfullmäktige för granskning av 1928 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Tillgren, J., överläkare.
Suppleant: **Bovin**, K. E., professor.

Övriga revisorer.

Sjögren, T. A. U., med. d:r (utsedd av kungl. maj:t); **Josephson**, Hj., grosshandlare (utsedd av cancerföreningen).

Styrelsen för föreningen för sinnesslöa barns vård.

Föreningen, som bildades år 1869, har till ändamål att verka för sinnesslöa barns uppföstran till medvetna och nyttiga medlemmar av samhället. Föreningen har inrättat eller övertagit dels två uppföstringsanstalter (och skolor) för sinnesslöa barn, en sedan 1911 förlagd till egendomen Slagsta vid Mälaren (nära Tumba) med 136 platser och en vid Karlsvik, Södertälje, med 28 platser, dels två arbetshem, ett för manliga sinnesslöa vid Rickomberga i Uppsala län med 37 platser och ett för kvinnliga sinnesslöa vid Rörstrand, Stockholm, med 32 platser. Dessutom har föreningen vid Slagsta anordnat ett seminarium för utbildning av lärarinnor för undervisning och uppföstran av sinnesslöa.

År 1908 träffade föreningen avtal med staten om upplåtande till föreningen av vissa områden av egendomen Slagsta. I ett år 1922 förnyat avtal, godkänt av stadsfullmäktige den 24 april 1922, stadgades bl. a., att stadsfullmäktige skulle äga rätt att utse en ledamot i föreningens styrelse samt en revisor av föreningens räkenskaper.

Stadsfullmäktiges senaste val av styrelseledamot (för åren 1927 och 1928) ägde rum den 6 dec. 1926 samt av revisor den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

***Wessman**, f. Svensson, Signe A. M., fru.

Övriga ledamöter.

Berg, L. H., kamrerare, sekr.; **Carlsson**, f. Ihre, A. K. Ch. (Nonny), fru; **Cederström**, A., frih., agronom; **Enström**, Ellen F., fröken; **Hedberg**, J. W., kyrkoherde; **Hirsch**, O. S., ingenjör, vice ordf.; **Hörstadius**, G. W., hovrättsråd, ordf.; **Petrén**, D. A., professor; **Rosen**, C. Ph. F., greve; **Silfverswärd**, E. L. I., kabinettsskamarherre; **Sörensen**, Anna E., seminarierector.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Törnell, f. Weber, Gertrud, fru.

Övriga revisorer.

von Dardel, F. E. A., tf. byråchef (utsedd av medicinalstyrelsen); **Bystedt**, I., f. d. överläkare; **Hasselgren**, G. H., hoykamrerare.

Styrelsen för stiftelsen Fanny Hirschs minne.

Stiftelsen, som bildades år 1919, har till uppgift att inrätta och förvalta ett vilohem för psykiskt sjuka, benämnt »Fanny Hirschs minne», för vilket ändamål ingenjören Oscar Hirsch donerat sammanlagt 118,000 kr. Hemmet, som i första hand är avsett att bereda vård åt obe-medlade eller mindre bemedlade sjuka, var ursprungligen förlagt till Solvik, nära Appelviken, men förflyttades våren 1927 till Skogsbo, beläget vid Mälaren mellan Smedslätten och Ålsten. Vilohemmet kan f. n. mottaga 2 manliga och 18 kvinnliga patienter.

Stiftelsens angelägenheter handhas av en styrelse, bestående av fem ledamöter och två suppleanter. Två av ledamöterna utses av Stockholms stadsfullmäktige, två av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka; ingenjör O. Hirsch, och efter hans död redaktör Axel Hirsch, är självskrivna femte medlem av styrelsen. Då ingen av de båda sistnämnda längre är medlem av styrelsen, skall denne femte ledamot utses av styrelsens övriga ledamöter. Av styrelsesuppleanterna utses en av stadsfullmäktige och en av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka.

För granskning av styrelsens förvaltning och räkenskaper utse stadsfullmäktige och styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka var sin revisor jämte suppleant. Såväl ledamöter som revisorer väljas för en tid av fyra år. Stadsfullmäktiges val av ledamöter för åren 1927—1930 ägde rum den 6 dec. 1926 och av revisorer (för samma tid) den 17 jan. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Larsson, f. Karlsson, Jenny A. F., fru; **Müller**, f. Svinhufvud, Gertrud T. B., fru.

Suppleant: **Johanson**, f. Lundin, Matilda T., fru.

Övriga ledamöter.

Hirsch, O. S., ingenjör (självskrivna), ordf.; **Elander**, G. H., hospitalsläkare, **Stenbeck**, G. R., medicinalråd (utsedda av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

Suppleant: **Hirsch**, A., redaktör (utsedd av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

**Sf. Av stadsfullmäktige för granskning
valda av 1927—1930 års räkenskaper och
led. förvaltning utsedd revisor.
och
rev. Pettersson, K. A. L., kamrerare.**

Suppleant: Östman-Sundstrand, L. Elisabeth,
fru.

Övrig revisor

(utsedd av styrelsen för hjälpföreningen för psy-
kiskt sjuka).

Boström, Clara G., fröken.

Suppleant: Rodhe, Gertrud, kurator.

Styrelsen för Dalheimers donation.

Stadsfullmäktige beslöt den 21 mars 1927 med tacksamhet emottaga en av framlidne gods-
ägaren F. P. Dalheimer till Stockholms stad gjord
donation å ett belopp av omkring 500,000 kr. En-
ligt de i donators testamenten gjorda bestämmelserna
skall det donerade beloppet inestå och förräntas
under 40 år och därefter användas till beredande
av »hem för blinda, vanföra eller eljest lytta
människors vård, företrädesvis från lärare- eller
lägre tjänstemannaklassen». Donationen skall
under benämningen »Dalheimers donation» för-
valtas av en styrelse, utsedd av stadsfullmäktige och
magistraten i Stockholm. Stadsfullmäktige be-
slöt den 21 mars 1927, under förutsättning av
magistratens godkännande, att styrelsen för dona-
tionsfonden tills vidare skall utgöras av tre för
fyra år valda personer, av vilka två skola utses
av stadsfullmäktige och den tredje av magistraten.
Den årliga granskningen av donationens för-
valtning verkställas av drätselnämndens revisorer.

Stadsfullmäktiges val av styrelseledamöter
ägde rum den 21 mars 1927 (för fyra år) och
magistratens den 12 april s. å.

**Av stadsfullmäktige utsedda leda-
möter.**

**Sjöström, Chr., kontorschef, stadsfullm.; Söder-
lund, G., borgarråd, stadsfullm.**

Av magistraten utsedd ledamot.

Ploman, E., rådman.

**Revisorer hos centralsjukkassan
Vänfast-Stockholm.**

(Jfr sid. 327.)

Enligt § 3 i kassans den 31 dec. 1927 registre-
rade stadgar har centralsjukkassan Vänfast-Stock-
holm till ändamål att bereda sjuk-, moderskaps-
och begravningshjälp ävensom att utöva annan där-
med sammanhängande sjukvårds- och understöds-
verksamhet. Kassans verksamhetsområde omfat-
tar Stockholms stad med dess närmaste omgivnin-
gar. Kassans angelägenheter handhas av en sty-
relse, bestående av sju för två år valda ledamöter.
Enligt § 35 i stadgarna skola styrelsens förvalt-
ning och kassans räkenskaper granskas av tre

av kassan utsedda revisorer, varjämte stadsfull-
mäktige äga rätt att utse en revisor att deltaga
i granskningen. Kassans revisorer väljas å ordi-
narie årsammanträdet för två år i sänder.

Stadsfullmäktiges senaste val av revisor ägde
rum den 20 febr. 1928.

**Av stadsfullmäktige för granskning
av 1928 års räkenskaper och för
valtning utsedd revisor.**

Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm.

Övriga revisorer.

**Andersson, E. O., kassör; Lilja, V. L. N., kam-
rerare; Svensson, C. A., vaktmästare.**

**Direktionen för Stockholms stads be-
fattningshavares pensionskassa för
vissa efterlevande.**

Rörande denna kassa se sid. 341 och 391.

**Styrelsen för Oscar och Maria Wik-
landers understödsfond.**

Stiftelsen, som upprättades år 1913 enligt
testamenten den 11 maj 1894 och 7 dec. 1911
av byrådirektören Oscar Wiklander och hans
maka Maria Wiklander, förvaltas av direktionen
för statens järnvägars änke- och pupillkassa
jämte tvenne av stadsfullmäktige utsedda perso-
ner. Ur densamma sker årligen utdelning till
i behov av understöd varande, i Stockholms
stad boende och mantalsskrivna änkor och oför-
sörda döttrar efter avlidna delägare i statens
järnvägars änke- och pupillkassa. Stiftelsens fond
var ursprungligen 93,512 kr. och uppgick år
1928 till 122,651 kr.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande represen-
tanter hava ägt rum den 15 jan. 1923 och 21
nov. 1927 (för obestämd tid).

**Av stadsfullmäktige utsedda leda-
möter.**

**Engcrantz, S. G., järnvägstjänsteman; Juhlin
Dannfelt, f. Gentele, Brita E., fru, stadsfullm.**

Övriga ledamöter.

**Allander, A. P., sekreterare; Eriksson, E. G. E.,
förste kontorist; Fogelmarck, Hj., överingen-
jör, vice ordf.; Iacobi, G., byråchef, kassa-
dir.; Virgin, I., överdirektör, ordf.**

**Revisorer hos stiftelsen Konung Oscar
I:s minne.**

Denna av änkedrottning Josephine år 1873
stiftade välgörenhetsanstalt har till ändamål att
åt mindre bemedlade fruntimmer av ståndsklas-
sen, som äro ogifta eller änkor, bereda ett gott
och fridfullt hem. Stiftelsen äger fastigheten Björn-
gårdsgatan 23. Enligt § 7 i de av kungl.

maj:t den 16 febr. 1877 fastställda stadgarna skola stiftelsens räkenskaper och förvaltning årligen granskas av tre revisorer, av vilka två utses av stadsfullmäktige och en av stiftelsens styrelse.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Cederborg, A., direktör; **Larsson, Oscar E.**, borgarråd, stadsfullm.

Övrig revisor.

Stiernstedt, N. F., frih., kammarherre (utsedd av stiftelsens styrelse).

Revisorer hos stiftelsen för gamla t jarinnor.

Stiftelsen, som genom enskild offervillighet upprättades  r 1883, har till uppgift  att åt trogna kvinnliga t jare, tillhörande Stockholms kommun, på deras ålderdom eller vid inträffad långvarig sjuklighet eller olycksfall dessförinnan antingen bereda fri bostad med värme och lyse ävensom tillfällig sjukvård samt i händelse av behov jämväl något årligt underhållsbidrag eller ock uteslutande penningehj lp såsom livstidspension . Stiftelsen äger fastigheten Vanadisvägen 26, varest stiftelsens hem  r beläget. — Enligt   8 i stiftelsens stadgar av den 25 maj 1915  ga stadsfullmäktige på grund av en till stiftelsen gjord donation årligen utse en revisor, jämte en suppleant, för granskning av stiftelsens räkenskaper och förvaltning.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Grönvall, J. K. (Hanna), hembitr de, stadsfullm. **Suppleant: Hedin, Alma I. S.**, föreståndarinna.

Övriga revisorer
(utsedda av stiftelsen).

Dandenell, O. A. A., kamrerare; ** man, G.**, kamrerare.

Suppleanter: de Perre, A. E. G. F. C., kassör; **Berwald, F. R.**, f l.  r.

Styrelsen för stiftelsen Fredric Eens minne.

Stiftelsen, som tillkom  r 1912 genom testamente av grosshandlaren Fredric Een och hans maka, har till ändamål att bereda bostad på billiga villkor åt obemedlade ensamstående

kvinnor och huld och vård åt deras barn, huvudsakligen till sådana arbetande mödrar, som efter vistelse   barnbördshus, spädbarnshem och dylika inrättningar hava behov av skydd för sig själva och sina barn. Stiftelsens fond var ursprungligen 241,404 kr. och utgjorde den 31 dec. 1927 449,881: 20 kr. Stiftelsen äger fastigheten Valhallavägen 38. Tillgångarna skola (enligt reglemente av den 13 mars 1912) förvaltas av en styrelse, bestående av tre personer, utsedda en av överståthållarämbetet, en av stadsfullmäktige och en av fattigvårdsnämnden jämte lika många suppleanter f r en tid av tre  r. F r den årliga revisionen utse stadsfullmäktige två revisorer med lika många suppleanter.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot förrättades den 5 dec. 1927 f r åren 1928—1930 och av revisorer den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.
Hellström, f. Kullberg, E. S. E. (Lilly), fru. **Suppleant: Lindhagen, Anna J. J.**, barnav rdsinspekt r.

Övriga ledamöter.

von Heideken, G. G., vice häradshövding (utsedd av överståthållarämbetet), ordf.; **Nordfeldt, A. G.**, fattigv rdsinspekt r (utsedd av fattigvårdsnämnden).

Suppleanter:  hman, A., advokat (utsedd av  verst th llar mbetet); **Wedberg, Ebba Ch.**, fröken (utsedd av fattigvårdsnämnden).

Sekreterare och kassaförvaltare: Engellau, I. L., advokat.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Billing, J. M. A., stadsrevisor; **E n, O. B. L.**, föreståndare.

Suppleanter: Grönvall, J. K. (Hanna), hembitr de, stadsfullm.; **Lundberg, Bertha J.**, yrkesl rarinna.

Styrelsen för stiftelsen Wilhelm Govenii minne.

Stiftelsen, som tillkommit  r 1903 genom testamente av bruksägaren Wilhelm Govenius och hans maka, har enligt av kungl. maj:t den 23 mars 1906 fastställt reglemente, till ändamål att inom Stockholms stads område uppföra sunda och t jnliga byggnader, vilka på billiga villkor skola uthyras till bost dere åt för arbetsamhet och ordentlighet kända, obemedlade personer med hemortsrätt i Stockholm och tillhörande arbetsklassen, med företräde f r de mest behövande och därvid i främsta rummet änkor med deras barn. Stiftelsen äger numera fastigheterna Volmar Yxkullsgatan 41, Hälsingegatan 14—16 och Nybrogatan 55.

I styrelsen välja överståthållarämbetet, stadsfullmäktige och fattigvårdsnämnden vardera

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Sf. valda led. och rev.

en ledamot; de tre sålunda valda välja två. Dessutom välja stadsfullmäktige för granskning av stiftelsens förvaltning och räkenskaper två revisorer och två revisorssuppleanter.

Av stadsfullmäktige valdes ledamot senast den 7 dec. 1925 för tiden 1926—1930 och revisorer den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Johansson, f. Franzén, Katy, fru.

Övriga ledamöter.

Bohman, H. E. M., f. d. justitieråd, ordf. (utsedd av fattigvårdsnämnden); **Öhman, G. A., ingenjör** (utsedd av överståthållarämbetet); **Hernlund, C. A. V., byrådirektör, stadsfullm., Österdahl, H. M., direktör** (utsedda av övriga ledamöter).

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Erdmann, F. D., revisor: Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.

Suppleanter: Johansson, A. R., assistent, stadsfullm.; Pettersson, f. Löthman, H. M. (Greta), fru.

Styrelsen för föreningen Söderhem, u. p. a.

Föreningen Söderhem, som bildades i sept. 1914 har till ändamål att mot ersättning bereda tillfällig bostad och annan omvårdnad åt män.

Föreningen har inrättat och omhänderhar driften av ungarshotell i Stora Glasbruksgatan 25, Köpmangatan 15 och Södermannagatan 2 (en del av den s. k. Sivertska kasernen). Antalet disponibla platser i dessa hotell uppgår tillsammans till 808 (jfr även nedan).

Efter framställning från ungarshotellkommittén (Bih. 1924: nr 9) godkände stadsfullmäktige den 30 juni och 15 sept. 1924 avtal angående försäljning till föreningen av tomter i kv. Vale vid Hagagatan och i kv. Fatbursholmen mindre vid Skånegatan. Genom av stadsfullmäktige den 23 jan. 1928 godkänt avtal har sistnämnda tomt blivit utbytt mot tomten nr 7 i kv. Pelikanen i hörnet av Östgöta- och Bondegatorna. Enligt avtalen skulle föreningen å det förra området uppföra ett ungarshotell för 108 personer och å det senare ett ungarshotell med omkring 390 platser, varjämte föreningen åtagit sig att handhava driften av dessa företag. För byggnadernas uppförande har staden tillhandahållit byggnadskreditiv och sekundärkredit i form av amorteringslån. Ungkarlshemmet vid Hagagatan som erhållit namnet »Hotell Vale» (adress: Hagagatan 32), öppnades den 16 mars 1927. Ensamt möblerat rum kan där erhållas för 65 kr. per månad och delat möblerat rum för 50 kr. per månad. I priset ingår värme, lyse, städning, sänglinne, bad och dusch m. m. Ung-

karlshotellet i kv. Pelikanen beräknas bliva färdigt under år 1929.

Genom ovannämnda avtal och § 10 i föreningens stadgar av den 28 april 1924 hava stadsfullmäktige berättigats att utse dels en ledamot och en suppleant i föreningens styrelse, dels en revisor jämte suppleant för granskning av styrelsens förvaltning.

Enligt överenskommelse med fattigvårdsnämnden har föreningen Söderhem vidare åtagit sig att under vintermånaderna mot viss ersättning handhava driften av ett av staden i Sivertska kasernen, Tjärhovsgatan 11, i december 1926 upprättat härbärge för husvilla arbetslösa män med 246 platser. De å härbärgets boende erhålla genom vårdhemmet Högalids försorg två mål mat om dagen. Logi och kost erhållas utan kontant ersättning, men de, som begagna sig av härbärgets, äro i stället skyldiga att som ersättning för erhållna förmåner utföra viss motprestation, i regel i form av vedhuggning eller makadamslagning, den senare anordnad genom arbetslöshetskommitténs försorg. Bland härbärgets klientel utövar Stockholms stadsmission (se sid. 329) genom en konsulent en övervakande och rådgivande verksamhet.

Stadsfullmäktiges senaste val av styrelseledamot (för tiden till 1930 års ordinarie sammanträde) ägde rum den 5 dec. 1927 och senaste val av revisor den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s ordf.

Suppleant: Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Alfvén, K. A., prakt. läkare; Gard, A. F., advokat, verkst. direktör, kassaförvaltare och hotellföreståndare; Lundegårdh, D., arkitekt; Schmidt, E., föreståndare; Svedelius, C., f. d. rektor, ordf.

Suppleanter: Billström, J. M., prakt. läkare; Aspman, Maria E., rektor; Scheijn, K. W. J., redaktör.

Av stadsfullmäktige utsedd revisor för granskning av räkenskaper och förvaltning för tiden från 1927 års till 1928 års sammanträde.

Ström, O. F., direktör, stadsfullm.

Suppleant: Arneemark, G. E., järnvägstjänsteman, stadsfullm.

Övriga revisorer.

Berglund, J. E., kassör; Gustafsson, C. A., vaktmästare.

Suppleanter: Sehardt, C., prakt. läkare; Andersson, C., arbetare.

Revisorer hos aktiebolaget Stockholms arbetarehem.

I sammanhang med försäljning av vissa områden i kv. Storken till uppförande av bostadshus åt mindre bemedlade förbehöll sig stadsfullmäktige den 18 dec. 1891 och 18 nov. 1895 rätt att utse en revisor att deltaga i granskningen av ifrågakvarande byggnadsföretags — det år 1892 bildade aktiebolaget Stockholms arbetarehem — räkenskaper och förvaltning. Bolaget äger numera nio av detsamma uppförda bostadshus på Norrmalm, Östermalm och Kungsholmen och har för sina hyresgäster vidtagit åtskilliga åtgärder av social omvårdnad.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Törnberg, A. O. O:son, förste reparatör.

Övriga revisorer

(valda av bolagsstämman).

Cederström, R. S. C. T., frih., hovmarskalk;
Lindroth, C. A., vice konsul.

Revisorer hos aktiebolaget Hemtrefnad.

Stadsfullmäktige beslöt den 1 febr. 1906 bemyndiga drätselnämndens första avdelning att försälja vissa områden i kv. Rapphönan (numera kv. Orren) till uppförande av bostadshus för självförsörjande bildade kvinnor, under villkor bl. a. att stadsfullmäktige medgäves rätt att utse en revisor att deltaga i granskningen av byggnadsföretags räkenskaper och förvaltning. För förvaltningen av fastigheten — Östermalmsgatan 11 — bildades s. å. aktiebolaget Hemtrefnad.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Löfgren, A., sekreterare.

Övriga revisorer

(valda av bolagsstämman).

Hansen, H. F., grosshandlare; Myrin, Edith, kassör.

Revisorer hos bostadsaktiebolaget Vanadislunden.

I ett av stadsfullmäktige den 22 juni 1903 godkänt kontrakt ang. försäljning till bostadsaktiebolaget Vanadislunden av en tomt i kv.

Geten stadgades bl. a. rätt för stadsfullmäktige att utse en revisor att deltaga i granskningen av det ifrågakvarande byggnadsföretags räkenskaper och förvaltning.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Berndtson, C. F., verkställare.

Övriga revisorer

(valda av bolagsstämman).

Barnekow, F. C., frih., kammarherre; Thorell, A. G., överstelöjtnant.

Styrelsen m. m. för Stockholms kooperativa bostadsförening, u. p. a.

Med godkännande av stadgar för föreningen beslöt stadsfullmäktige den 15 maj 1916 till densamma upplåta tomtmark samt tillika att iklåda staden viss garanti för lån mot teckningar i föreningens fastigheter. Enligt stadgarna äga stadsfullmäktige utse en ledamot i föreningens förtroenderåd och en i dess styrelse ävensom en revisor. Övriga ledamöter och revisorer utses av föreningen å dess årsmöte.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter jämte suppleanter ägde rum den 5 dec. 1927 (för tiden från 1928 års till 1930 års årsmöte) och av revisor den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot i styrelsen.

Larson, N. G., byggnadsingenjör.

Suppleant: Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru, stadsfullm.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot i förtroenderådet.

Virgin, I., överdirektör.

Suppleant: Magnusson, A. E., byggnästare, stadsfullm.

Övriga styrelseledamöter.

Björklund, C. G., redaktör, stadsfullm., ordf.; Eriksson, E. G. E., järnvägstjänsteman; Ferm, A. V., snickare, stadsfullm., vice ordf.; Fredriksson, E. A., filare, sekr.; Johansson, C. V., järnsvarvare; Persson, M. E., verkställare.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1928 och 1929 års förvaltning och räkenskaper utsedd revisor.

Almström, O. H., disponent, stadsfullm.

Övriga revisorer.

Blomqvist, C. J., järnsvarvare; Olander, G. A., linjeförman.

**Sf.
valda
led.
och
rev.**

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

**Styrelsen m. m. för bostadsföreningen
Framtiden, u. p. a.**

Den 7 maj 1917 beslöt stadsfullmäktige att åt bostadsföreningen Framtiden, u. p. a. — vars stadgar äro affattade i överensstämmelse med av stadsfullmäktige den 15 maj 1916 gillade mönsterstadgar för vissa allmännyttiga bostadsföreningar (jfr Bih. nr 68 för år 1916) — ikläda sig garanti för vissa av föreningen upptagna byggnadslån mot inteckningar i dess för ifrågavarande lån uppförda byggnader jämte förvärvat tomträtt. Enligt stadgarna äga stadsfullmäktige utse en ledamot i föreningens styrelse och en i dess förtroenderåd, båda med var sin suppleant, ävensom en revisor. Övriga ledamöter och revisorer äro utsedda av föreningen å dess årsmöte.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter jämte suppleanter (för tiden från 1927 års till 1929 års årsmöte) ägde rum den 6 dec. 1926 och av revisor den 17 jan. 1927.

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot
i styrelsen.*

*Löfgren, A., sekreterare, ordf.

Suppleant: *Juhlin Dannfelt, f. Gentele, Brita E., fru, stadsfullm.

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot
i förtroenderådet.*

*Kilbom, K., redaktör, stadsfullm.

Suppleant: *Nilsson, J. P., direktör.

Övriga styrelseledamöter.

Ahlsén, G., bergsprängare, vice ordf.; Dahlquist, G. L., målarmästare, kassör; Ekberg, C. J., tultjänsteman, vice kassör; Jernberg, Chr., skrädderiarbetare, sekr.

*Av stadsfullmäktige för granskning
av 1927 och 1928 års räkenskaper
och förvaltning utsedd revisor.*

Billing, J. M. A., stadsrevisor.

Övriga revisorer.

Gustafsson, G. A. T., förgyllare; Johansson, J. A., cementarbetare.

Sakkunniga vid brandsyn.

Se under brandväsendet (sid. 260).

**Städernas allmänna brandstodsbolags
kommitté för Stockholm.**

Enligt § 13 i kungl. maj:ts reglemente för städernas allmänna brandstodsbolag den 31 dec. 1918 skall på varje ort, där bolaget utövar försäkringsverksamhet, finnas en kommitté, bestående av minst tre, högst fem ledamöter,

av vilka styrelsen för bolaget utser en; de övriga, vilka böra vara förfarna i värdering av byggnader, jämte två suppleanter utses, företrädesvis bland bolagets delägare, i stad av stadsfullmäktige för ett år.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 5 dec. 1927.

*Av stadsfullmäktige utsedda
ledamöter.*

Magnusson, A. E., byggmästare, stadsfullm.; Pehrsson, J. P., f. d. förtroendeman, stadsfullm.; Ståhl, A. E., filare, stadsfullm.; Söderlund, O. S., kakekugnsmakare.

Suppleanter: Morén, S. O. U., byggnadsingenjör; Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm.

Av styrelsen utsedd ledamot.

Jonsson, A., försäkringstjänsteman.

**Styrelsen för aktiebolaget Stockholms
tomträttskassa.**

Expedition: stadshuset, n. b., C.; t. »stadshuset»; expeditionstid: 10—2,30.

Aktiebolaget Stockholms tomträttskassa, som bildades år 1908, har till ändamål att mot säkerhet av inteckning i tomträtter utlåna penningar för att befrämja uppförande av bostäder på Stockholms stad tillhörig mark. För detta ändamål äger bolaget rätt att mot obligationer upplåna erforderliga medel intill högst 20 gånger det inbetalta kapitalets storlek. Staden har iklätt sig garanti för kassans obligationer. Till säkerhet för obligationslånen skola ligga inteckningar i tomträtter med tillhörande byggnader, vilka inteckningar ej må överstiga 80 % av byggnadernas i särskild ordning fastställda värden. Stadsfullmäktige beslöt den 27 april 1916 förvärva aktiemajoriteten i kassan, i samband varmed genomfördes en ändring i bolagsordningen i syfte att tillförsäkra staden större inflytande på kassans ledning. Bolagets aktiekapital utgör f. n. 2,500,000 kr. och summan av de av bolaget utgivna obligationer, för vilka staden tecknat garanti, uppgår till 50 milj. kr.

Jämlikt § 6 i den för bolaget gällande bolagsordningen äga stadsfullmäktige att, så länge stadens garanti för bolagets obligationer varar, utse en ordinarie ledamot och en suppleant i styrelsen samt jämlikt § 7 en revisor och suppleant för denne. Övriga styrelseledamöter och revisorer jämte suppleanter utses av bolagsstämman. (Efter framställning från stadsfullmäktige har tomträttskassan vid extra bolagsstämma den 21 mars 1928 beslutat sådan ändring i bolagsordningen, att en styrelseledamot jämte suppleant för denne skall utses av fastighetsnämnden.)

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot ägde rum den 5 dec. 1927 (för tiden från 1928 års till 1929 års ordinarie bolagsstämma) samt av revisor den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Sandberg, H. K. A., borgarråd, stadsfullm.
Suppleant: **Carlsson**, O., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.

Övriga ledamöter

(utsedda av bolagsstämman).

Hjorth, J. E., direktör, stadsfullm. ordf.; **Johansson**, J. O., landsorganisationens kassör; **Ljungholm**, C. A., hovauditor, jourhavande led.; **Thorberg**, J. A. J., landsorganisationens ordförande, stadsfullm:s 2:e vice ordf., vice ordf.

Suppleanter: **Wiberg**, E. A., köpman; **Stael von Holstein**, Ch. Mathilda, advokat.

(Nytt val i april.)

Sekreterare: vakant.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1928 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Andersson, P., överlärare, stadsfullm.

Suppleant: **Brunzell**, O., möbelhandlare, stadsfullm.

Övriga revisorer

(utsedda av bolagsstämman).

Lindahl, O. A., aukt. revisor; **Lindqvist**, G. R., redaktör, stadsfullm.

Suppleant: **Johansson**, E. G., ombudsman, stadsfullm.

Kamrerare.

Biörnstad, A.

Ombudsman.

Vakant.

Kamrerarbiträde.

Hammarberg, S. V. E.

Styrelsen för aktiebolaget Stockholms-systemet.

Enligt kungl. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker, som trädde i kraft med 1919 års ingång, skall styrelse för bolag, som fått åt sig upplåten rätt till handeln med rusdrycker, utses i Stockholm sålunda, att en styrelseledamot utses av kontrollstyrelsen, två styrelseledamöter av bolagets delägare och två av stadsfullmäktige. På enahanda sätt utses jämväl suppleanter. Av revisorerna utses två av kontrollstyrelsen och en av delägarna i bolaget. Enligt överståthållarämbetets resolution den 4 juni 1927 utövar ab. Stockholmssystemet under åren 1928—1930 rätten till utskänkning och utminuterung av spritdrycker, vin och öl i Stockholm. (Samma bolag har jämväl tidigare, under åren 1919—1927, innehaft ifrågakvarande koncession samt, under åren 1914—1918, konces-

sion å försäljning av brännvin i Stockholm.)

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter i styrelsen för åren 1928—1930 skedde den 5 dec. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Kinnanson, H. S., byrådirektör; **Sjöström**, Chr., kontorschef, stadsfullm.

Suppleanter: **Ek**, V. E., ombudsman, stadsfullm.; **Gustafson**, Hj. A., journalist, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Bergenholtz, F. E., f. d. generalkrigskommissarie, ordf. (utsedd av kontrollstyrelsen); **Bratt**, I., med. dir.; **Lagerbjelke**, J. G., greve, f. d. byråchef (utsedda av bolagsstämman).

Suppleanter: **Lindqvist**, F. L., föreståndare, vice ordf. (utsedd av kontrollstyrelsen); **Peyron**, A. E., kanslisekreterare, verkst. dir.; **Rosenborg**, O. E., vice verkst. dir. (utsedda av bolagsstämman).

Börsstyrelsen.

Expedition: *börshuset, St.; t. 106 56 (börschefen), 15 68, 56 38, 177 76, 106 50; expeditionstid: 9,30—4,30 (börschefen träffas säkrast 10,30—11 f. m. samt 2—3 e. m.)*

Enligt lagen om fondkommissionsrörelse och fondbörssverksamhet den 16 maj 1919 samt börsordningen för Stockholms fondbörs den 23 april 1920 skall för ledningen och förvaltningen av fondbörsens verksamhet finnas en särskild börsstyrelse. Styrelsens ordförande jämte suppleant för honom utses av kungl. maj:t. Övriga ledamöter väljas till en fjärdedel av de bankaktiebolag och solidariska bankbolag, som äro medlemmar av fondbörsen, till en fjärdedel av övriga börsmedlemmar, till en fjärdedel av stadsfullmäktige och till den återstående fjärdedelen av handelskammaren. Suppleanter till lika antal utses av envar av de fyra valkorporationerna. Valperioden är högst två år. Börsstyrelsen tillsätter för utövande av den dagliga ledningen och förvaltningen av fondbörsen en börschef.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter och suppleanter (för åren 1928 och 1929) ägde rum den 5 dec. 1927.

Ordförande

(fördordnad av kungl. maj:t).

Lamm, H. F., grosshandlare.

Suppleant: **Philipson**, S. I. W., riksbanksfullmäktig.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Rissén, Hj. R., tullkassör; **Stendahl**, S., grosshandlare.

Suppleanter: **Liander**, M. E., grosshandlare, stadsfullm.; **Magnusson**, C. A., handlande.

**Sf.
valda
led.
och
rev.**

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Övriga ledamöter.

Rydbeck, J. O. E., bankdirektör, **Wallenberg, M. L.**, bankdirektör (utsedda av bankbolagen); **Billing, J. O. M.**, direktör, **Indebetou, C. D. G.**, direktör (utsedda av övriga börsmedlemmar); **Sachs, J. E.**, generalkonsul, **Vennersten, A. F.**, direktör (utsedda av handelskammaren).

Suppleanter: **Stén, O. K. H.**, bankdirektör, **Söderberg, G. W.**, bankdirektör (utsedda av bankbolagen); **Kahm, G. A.**, direktör, **Kugelberg, C. O.**, kapten (utsedda av övriga börsmedlemmar); **Falkman, O. C. A.**, ingenjör, **Söderberg, O. A.**, generalkonsul (utsedda av handelskammaren).

Börschef: **Belfrage, J. K. E.**; börschefens ställföreträdare: **Borell, E. M. V. N.**; biträdande fondbörsledare och registrator: **Fredin, G. E.**

**Styrelsen för Stockholms frihamns-
aktiebolag.**

Sedan arbetet med stadens frihamnsanläggning vid Lindarängen fortskridit så långt, att öppnandet av den provisoriska frihamnen var nära förestående (se sid. 242), beslöt stadsfullmäktige den 2 juni 1919 att utarrendera frihamnsanläggningen åt ett för ändamålet bildat bolag, Stockholms frihamnsaktiebolag, i enlighet med ett upprättat avtal angående överlåtelse på bolaget av rätten att driva stadens provisoriska frihamn. Den 20 sept. 1919 lämnade kungl. maj:t sitt medgivande till överlåtelsen, som avsåg en tid av fem år från tillträdet, vilket ägde rum den 10 okt. 1919. Avtalet med bolaget uppsades av staden att upphöra den 10 okt. 1924. Sedermera träffades dock överenskommelse om avtalets förlängning till den 1 jan. 1925.

Sedan förhandlingar angående nytt avtal med frihamnsbolaget upptagits men icke lett till något resultat, beslöt stadsfullmäktige den 10 nov. 1924 lämna sin medverkan till bildandet av ett nytt aktiebolag, vars aktiekapital till övervägande del skulle tecknas av staden, samt att å nämnda bolag överlåta rätten att driva frihamnen under en tid av fem år, räknat från den 1 jan. 1925. Kungl. maj:t lämnade sitt tillstånd härtill den 19 dec. 1924. Frihamnsbolaget har till uppgift att ombesörja frihamnens drift; för sådant ändamål äger det nyttjanderätt till det härför avsedda frihamnsområdet med alla dess byggnader och anläggningar.

Enligt för det nya frihamnsaktiebolaget — vilket övertagit namnet »Stockholms frihamnsaktiebolag», sedan det äldre bolaget förändrat sitt namn till »aktiebolaget Porto liber» — den 6 dec. 1924 antagen bolagsordning skall aktiekapitalet utgöra 500,000 kr. Därav hava 499,500 kr. tecknats av Stockholms stad. Bolagets styrelse består av sju ledamöter med tre suppleanter, av

vilka två ledamöter och en suppleant utses av bolagsstämman samt fyra ledamöter jämte två suppleanter av stadsfullmäktige, därav minst två ledamöter bland hamnstyrelsens ledamöter eller suppleanter. Därjämte är hamnstyrelsens ordförande självskriven ledamot av bolagets styrelse. Såväl styrelseledamöter som suppleanter, utom ordföranden i hamnstyrelsen, väljas för ett år sänder. Hamndirektören äger närvara vid styrelsens sammanträden och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. För revisionen äga stadsfullmäktige och bolagsstämman att tillsätta var sin revisor jämte suppleant.

Ordinarie bolagsstämma skall hållas en gång om året före maj månads utgång. Åt drätsel-nämnden har uppdragits att å bolagsstämma rösta för stadens aktier.

Stadsfullmäktiges senaste val av styrelseledamöter (för år 1928) ägde rum den 5 dec. 1927 och val av revisor den 2 april 1928.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Andersson, E. V., förrädmästare, stadsfullm.; **Forssberg, E. V.**, direktör, stadsfullm.; **Gustafson, H. A.**, journalist, stadsfullm.; **Liander, M. E.**, grosshandlare, stadsfullm.

Suppleanter: **Hagelquist, K. F. P.**, sjökaptän; **Pettersson, K. G. A.**, föreståndare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Åkerman, G. R. J., borgarråd, stadsfullm., ordf. (såsom ordf. i hamnstyrelsens självskr. led.); **Indebetou, E. A.**, direktör, **Johansson, A.**, direktör, vice ordf. (utsedda av bolagsstämman). **Suppleant:** **Almström, O. H.**, disponent, stadsfullm. (utsedd av bolagsstämman).

Av stadsfullmäktige utsedd revisor för granskning av räkenskaper och förvaltning för tiden från 1927 års till 1928 års ordinarie bolagsstämma.

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.s ordf.

Suppleant: **Thelander, C. T. F.**, ingenjör.

Övrig revisor

(utsedd av bolagsstämman).

Carlsson, B. A., förste aktuarie.

Suppleant: **Berghman, I.**, grosshandlare.

Verkställande direktör.

Stendahl, O., civilingenjör, stadsfullm.

Styrelsen för bron Värtan—Lidingö

(Lidingöbrostyrelsen).

Postadress: Stockholm 19; t. 754 51; broförvaltningens verkst. ledamot (se nedan) t. 163 45.

Jämlikt § 4 i ett mellan Stockholms stad och Lidingö [köping] den 16 okt. (6 nov.) 1916 träffat avtal, med tillägg och ändringar den 17 (20) okt. 1921, 30 juni (22 sept.) 1924, 19 okt. (21 sept.) 1925 och 25 april 1927 (20 dec. 1926), om utförande av en broanläggning över Lilla Värtan mellan Ropsten och Lidingö skall anläggningens utförande och drift ombesörjas av en brostyrelse. Denna skall bestå av en ordförande, utsedd av kungl. maj:t, samt tolv ledamöter, valda för fyra år, hälften av Stockholms stadsfullmäktige och hälften av Lidingö [kommunal] stadsfullmäktige. Från vardera kommunen utses fyra suppleanter. Vardera kommunen utser även, senast i december varje år, en revisor med en suppleant för det följande året. Den nya bron öppnades för spårvägstrafik den 1 mars 1925, för gång- och körtrafik den 1 maj samt invigdes den 20 maj s. å. Brons drift handhaves av en särskild broförvaltning, bestående av brostyrelsens ordförande och en representant för vardera kommunen.

Senaste val till styrelsen (för åren 1925—1928) förrättades av Lidingö kommunalfullmäktige den 22 dec. 1924 (kompletteringsval 1926) och av Stockholms stadsfullmäktige den 1 dec. 1924 (kompletteringsval den 20 juni 1927). Stockholms stadsfullmäktiges senaste val av revisor ägde rum den 5 dec. 1927.

Ordförande

(utsedd av kungl. maj:t).

Hansen, F. V., generaldirektör.

Av Stockholms stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Gustafson, Hj. A., journalist, stadsfullm.; *Hasselquist, N., fastighetsdirektör; *Kreüger, H., professor; *Thelander, C. T. F., ingenjör; *Törnberg, A. O. O. son, förste reparatör; *Vinberg, S. W., hamndirektör.

Suppleanter: *Elmås, C. K. J., arkitekt, stadsfullm.; *Lander, M. E., grosshandlare, stadsfullm.; *Engman, V. D., förman; *Johansson, A. R., assistent, stadsfullm.

Av Lidingö [köpings kommunal] stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Dalén, N. G., direktör; Holm, O. F., uppbördsman; Markman, A. F., förste sekreterare; Nilsson, G., bageriarbetare; Schlyter, R. O. O., civilingenjör; Skärman, H., byggnadschef.

Suppleanter: Larsson, J., arbetare; Sohlman, R., kommerseråd; Lindkvist, E., ingenjör; Wrede, F. C. F. F. son, greve, ryttmästare.

Sekreterare: Malm, F., byråchef.

Broförvaltning.

Hansen, F. V., generaldirektör, ordf.; Schlyter, R. O. O., civilingenjör, verkst. led.; Vinberg, S. W., hamndirektör.

Av Stockholms stadsfullmäktige för granskning av 1928 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Arnemark, G. E., järnvägstjänsteman, stadsfullm. Suppleant: Nilsson, C. R., hamnarbetare, stadsfullm.

Övrig revisor

(utsedd av Lidingö stadsfullmäktige).

Stiernspetz, A., banktjänsteman.

Suppleant: Tottie, H. K. H., sekreterare.

Styrelsen för aktiebolaget Stockholms spårvägar.

Efter förhandlingar mellan drätselnämndens första avdelning och ett bankkonsortium beslöt stadsfullmäktige den 30 juni 1915 lämna stadens medverkan till bildande av ett aktiebolag för övertagande och trafikerande av de norra spårvägarna efter den dåvarande koncessionistens utgång med 1916 års slut. Bolagsordning fastställdes av kungl. maj:t den 19 nov. 1915. Aktiekapitalet skulle utgöra minst 12 och högst 36 milj. kr. i aktier à 50 kr., fördelade à tvenne grupper, serien A och serien B med lika stort antal aktier. Hela serien B, med ett värde av 12 milj. kr., tecknades av Stockholms stad och likviderades genom upplåtande av koncession å driften åt bolaget. Aktierna i denna serie medförä viss företrädesrätt till utdelning.

Genom avtal med Stockholms södra spårvägsaktiebolag, vilket av stadsfullmäktige godkändes den 18 mars 1918, övertog ab. Stockholms spårvägar även södra spårvägarna samt tillståndet att anlägga och trafikera spårvägar å Södermalm, vilket tillstånd samtidigt utsträcktes att gälla t. o. m. år 1956. För likvidering av köpet utökades bolagets aktiekapital från 24 till 29,6 milj. kr. varvid hälften av de nytgivna aktierna tillföll staden. Dessutom utgavs i och för ersättning för koncessionens förlängning ytterligare 1,9 milj. kr. i aktier, vilka uteslutande tillföll staden.

Under år 1920 inköpte bolaget även södra förstadssbanan.

Efter förhandlingar med representanter för de enskilda aktieägarna beslöt stadsfullmäktige den 29 mars 1920 godkänna ett avtal om förvärf även av aktierna av serien A. Härigenom innehar staden numera praktiskt taget hela äganderätten till spårvägsbolaget med dess fasta och lösa tillgångar.

År 1925 förvärfvade spårvägsbolaget aktiemajoriteten i Stockholms centrala omnibus-

Sf.
valda
led.
och
rev.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

aktiebolag, vilket sedan år 1923 bedrivit omnibustrafik i staden. Omnibusbolagets verksamhet drives fortfarande som en självständig rörelse. Spårvägsbolagets direktör har emellertid utsetts till verkställande direktör jämval i omnibusbolaget.

Spårvägsbolagets styrelse består av sju ledamöter med lika många suppleanter, valda för tre år i sänder. Tre ledamöter och lika många suppleanter utses direkt av stadsfullmäktige, de övriga av aktieägarna å bolagsstämma (varvid aktie av serien B berättigar endast till $\frac{1}{20}$ röst; stadens samlade rösträtt utövas vid bolagsstämman av ett av drätselnämnden utsett ombud). Enligt överenskommelse mellan stadskollegiet och spårvägsbolagets styrelse hava två representanter för stadskollegiet (borgarråden för finans- och fastighetsärenden) erhållit rätt att närvara vid styrelsens sammanträden. För granskning av styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper utses årligen tre revisorer med lika många suppleanter, därav två av stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter (för åren 1928—1930) ägde rum den 5 dec. 1927 samt av revisorer den 2 april 1928.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Lindmark, C. A., skomakarmästare, stadsfullm., vice ordf.; **Ström**, O. F., direktör, stadsfullm.; **Wallin**, J. A., transportmästare, stadsfullm.

Suppleanter: **Ferm**, A. V., snickare, stadsfullm.; **Forssberg**, E. V., direktör, stadsfullm.; **Magnusson**, P. K., förgyllare, stadsfullm.

Övriga ledamöter

(utsedda av bolagsstämman).

Björklund, C. G., redaktör, stadsfullm., ordf.; **Hallberg**, I., direktör; **Hultman**, G. H., överingenjör; **Sjöström**, Chr., kontorschef, stadsfullm.

Suppleanter: **Almström**, O. H., disponent, stadsfullm.; **Carlsson**, O., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.; **Lund**, C. J., fabrikör, stadsfullm.; **Persson**, P. G., faktor, stadsfullm.

Sekreterare och ombudsman: **Augustinsson**, C. E. W., hovrätts e. o. notarie.

Av stadsfullmäktige utsedda revisorer för granskning av räkenskaper och förvaltning för tiden från 1928 års till 1929 års ordinarie bolagsstämma.

Andersson, J. E., ombudsman, stadsfullm.; **Welin**, K. G. A., f. d. trafikdirektör, stadsfullm.

Suppleanter: **Carlsson**, B. A., förste aktuarie; **Gustafson**, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.

Övrig revisor

(utsedd av bolagsstämman).

Thelander, C. T. F., ingenjör.

Suppleant: **Ljungberg**, K., ekonomidirektör.

Verkställande direktör.

Hellgren, A. G.

Kamrerare.

Westerberg, J. F. O.

Trafikchef.

Magnusson, E.

Maskiningenjör.

Engdahl, E. W.

Baningenjör.

Gripe, R. F.

Järnvägsrådet.

Järnvägsrådet, vilket inrättats enligt kungl. brev den 1 nov. 1907, har till uppgift att avgiva yttranden i de av kungl. maj:t till detsamma hänskjutna ärenden angående förhållandet mellan statens järnvägar och trafikanterna å dessa samt äger jämval rätt att självt framställa förslag i dithörande frågor. Enligt kungl. brev till järnvägsstyrelsen den 17 aug. 1917 utses tre ledamöter av kungl. maj:t, fyra av ombud för hushållningssällskapen, en ledamot av stadsfullmäktige i var och en av städerna Stockholm, Göteborg och Malmö, fyra ledamöter av handelskammarmötet eller dess kommitté (av dessa skall en företrädare norrlandsintressen), en av Sveriges köpmannaförbund, en av Sveriges allmänna exportförening, en av Sveriges allmänna sjöfartsförening och Sveriges redareförening tillsammans, två av fullmäktige i järnkotoret, en av svenska trävaruexportföreningen, en av svenska trämassa- och svenska cellulosa-föreningarna tillsammans, tre av Sveriges industriförbund (företrädande intressen, som ej representerats av ovan angivna industriföreningar) samt en av Sveriges hantverksorganisation. Valen avse numera en tid av ett år (senaste val enligt kungl. brev den 25 nov. 1927 endast t. v. under år 1928).

Senaste val av stadsfullmäktiges representant ägde rum den 5 dec. 1927.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Löfgren, A., sekreterare.

Övriga ledamöter.

Antal: 24 (jfr ovan och statskalendern).

Styrelsen för Stockholm—Nynäs järnvägsaktiebolag.

Stadsfullmäktige beslöt den 26 febr. 1898 ikläda sig garanti för ett obligationslån å högst 1,7 milj. kr., som skulle upptagas av Stockholm—Nynäs järnvägsaktiebolag, under villkor bl. a. att stadsfullmäktige, så länge garantien varade,

skulle äga att insätta en ledamot i bolagets styrelse och utse en revisor för granskning av bolagets räkenskaper och förvaltning.

Förvaltningen av och trafiken å bolagets järnväg ombesörjes sedan år 1905 av trafikaktiebolaget Stockholm—Nynäs, i vars ledning staden icke är representerad. Sistnämnda bolag, som innehar aktiemajoriteten i järnvägsaktiebolaget, har jämväl iklätt sig betalningsansvaret såväl för ränta och amortering å ovannämnda av staden garanterade obligationslån som ock för ränta å en järnvägsaktiebolagets reverssskuld till staden (å ca 200,000 kr.), vilken senare skuld uppkommit därigenom att staden såsom garant fått verkställa vissa räntebetalningar å obligationslånet, vilka icke kunnat fullgöras av järnvägsbolaget, resp. trafikbolaget. På därom gjord hemställan beslöt stadsfullmäktige den 19 sept. 1927 bevilja nämnda bolag räntemortatorium å reverssskulden till utgången av år 1931.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot ägde rum den 5 dec. 1927 för tiden från 1928 års till 1929 års ordinarie bolagsstämma och av revisor den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Anderson, K. H., tjänsteman, stadsfullm.

Övriga ledamöter

(utsedda av bolagsstämman).

Anderson, E., civilingenjör, verkst. dir.; **Richert, J. G.**, f. d. professor; **Scharp, J. A.**, godsägare; **Sjögren, A. C. P.**, bruksdisponent, ordf.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Ståhl, A. E., filare, stadsfullm.

Övriga revisorer

(utsedda av bolagsstämman).

Weman, K., verkstadsdirektör; **Upmark, J. A.**, godsägare.

Styrelsen för Stockholm—Västerås—Sf. Bergslagens nya järnvägsaktiebolag. valda led. och rev.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 26 febr. 1898 har Stockholms stad iklätt sig garanti för ett obligationslån å 5 milj. kr. åt Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag, under villkor bl. a. att stadsfullmäktige, så länge garantien varade, skulle äga att tillsätta en styrelseledamot och en revisor för granskning av bolagets räkenskaper och förvaltning.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot ägde rum den 2 april 1928 för tiden från 1928 års till 1931 års bolagsstämma samt av revisor den 23 jan. 1928.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s ordf.

Övriga ledamöter.

Beskow, E. A., landshövding (utsedd av kungl. maj:t); **Kamph, A. O. L.**, verkst. dir., stadsfullm.; **Lundqvist, C. F. E.**, disponent, stadsfullm.; **Murray, W.**, landshövding, vice ordf.; **Rydbeck, J. O. E.**, bankdirektör, **Tamm, H. S.**, riksgäldsfullmäktig, ordf.; **Wallenberg, J.**, bankdirektör, **Wrede, F. C. F.** fson, greve, ryttmästare (utsedda av bolagsstämman).

Av stadsfullmäktige för granskning av 1927 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s ordf.

Övriga revisorer.

Åman, E. W., länsnotarie (utsedd av kungl. maj:t); **Fahlroth, J. H. S.**, landssekreterare, **Karlsson, J. O.**, borgmästare, **Martin, H. J.**, intendent (utsedda av bolagsstämman).

Understödda institutioner.

Institutioner, vilka av staden understödjas.

Anm. I nedanstående förteckning äro bl. a. upptagna samtliga de anslag, vilka i 1928 års stat äro uppförda under stattiteln »Stadens bidrag till främmande inrättningar», ävensom andra i staten uppförda specificerade anslag till främmande institutioner. Beträffande anslag för år 1928, som av stadsfullmäktige beviljats efter kommunalkalenderns slutredigering (början av april 1928), hänvisas till stadsfullmäktiges protokoll och kommunalberättelsen för år 1928.

Beträffande vissa av Stockholms territoriella församlingar beviljade bidrag till enskilda institutioner se sid. 368.

Anstalter för undervisning och allmän kulturell verksamhet.

Allmänna läroverken.

Stadens bidrag år 1928: 945,340 kr. (jfr även nedan).

Bidrag till lärarna vid allmänna läroverken avlöning jämlikt kungl. brev den 20 november 1816: 15,000 kr.

Hyresersättning till rektorer: 25,150 kr. Denna hyresersättning utgår med 3,700 kr. vid de högre allmänna läroverken och 3,450 kr. vid realskolorna; därest vederbörande rektor är mantalsskriven utom Stockholm, utgår ersättningen med respektive 1,700 och 1,600 kr.

Hyreshjälp till rektor vid Nya elementarskolan: 1,000 kr. Därest vederbörande är mantalsskriven utom Stockholm, utgår ersättningen med 700 kr.

Hyreshjälp till lektorer och adjunkter vid allmänna läroverken: 120,000 kr.

Hyreshjälp till ordinarie teckningslärare vid allmänna läroverken: 4,000 kr.

Hyreshjälp till ordinarie gymnastiklärare vid allmänna läroverken: 3,000 kr.

Hyreshjälp till ordinarie musiklärare vid allmänna läroverken: 1,200 kr.

Hyreshjälp till extra lärare och extra ordinarie lektorer vid allmänna läroverken: 22,000 kr.

Hyreshjälp till lektorer och adjunkter, teckningslärare, gymnastiklärare, musiklärare samt extra lärare och e. o. lektorer utgår allenast till den, som är mantalsskriven i Stockholm, eller som, från annan ort dit befordrad, där bosatt sig, men ännu icke hunnit bliva därstädes mantalsskriven.

Tillfällig hyreshjälp under år 1928 åt lärare vid allmänna läroverken: 36,000 kr.

Beräknad hyra för skollokaler: 538,750 kr. Läroverkshusens underhåll: 174,000 kr. (därav 74,000 kr. som engångsanslag till nya värmeledningsanordningar inom högre allmänna läroverket å Södermalm).

Inventariers inköp och underhåll: 5,000 kr. Pensioner och understöd: 240 kr.

I 1928 års stat har därjämte under fastighetsnämndens stattitel uppförts ett anslag av 143,000 kr. till vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid högre realläroverket å Norrmalm (anslaget har ej inräknats i ovan angivna bidragssumma, som avser under rubriken »Läroverk» å drätselnämndens stattitel uppförda anslag).

Högre flickskolor.

Stadens bidrag år 1928: 210,200 kr. Bidrag till lönetillägg åt lärarinnor vid högre flickskolor: 45,000 kr. Bidrag till pensionering av lärarinnor vid de högre flickskolorna: 20,000 kr. Kommunal dyrtidshjälp m. m. för år 1928 åt lärarinnor vid högre flickskolor¹⁾.

Av det förstnämnda bidraget äro 100,200 kr. beviljade för tiden intill den 1 juli 1930 att utgå till Afzelii elementarskola för flickor, Ateneum för flickor, Brummerska skolan, Detthowska skolan, Kungsholms elementarskola för flickor, Kungsholms läroverk för flickor, Lyceum för flickor, Lychouska skolan, Margaretaskolan, Nya elementarskolan för flickor, Oskarsskolan, Anna Sandströms skola, Anna Schuldheis' skola, Södermalms högre läroanstalt för flickor, Wallinska flickskolan samt Ahlinska skolan med enahanda belopp, som av statsverket äro tillerkända dessa skolor för samma tid, samt under villkor, att redogörelser för sålunda understödda skolors verksamhet under ifrågakommande tid, avfattade enligt av kungl. maj:t meddelade föreskrifter, avlämnas till stadskollegiet samt att stadens bidrag skall utbetalas på samma tider som statens.

Utöver nu nämnda bidrag utgår för år 1928,

¹⁾ Bidraget utgår ur ett anslag på 235,000 kr., som är gemensamt för högre flickskolor, samskolor, Stockholms samgymnasium, Beskowska skolan och Grevesmühliska samskolan (se nedan).

enligt stadsfullmäktiges beslut den 6 dec. 1920 och 20 dec. 1927, till verksamheten vid ovannämnda högre flickskolor ett ytterligare kommunalt bidrag å 110,000 kr.¹⁾, motsvarande 20 % av det sammanlagda belopp, som, jämlikt kungl. kungörelsen den 22 juni 1920, skall av statsmedel utgå såsom tillfällig löneförbättring till lärarinnepersonalen vid ifrågakvarande skolor.

Anslaget till lönetillägg är beviljat för tiden intill den 1 juli 1930 och skall användas som bidrag till lönetillägg åt lärarinnor vid av kommunen understödda högre flickskolor; sådant bidrag utgår med hälften av det belopp, statsverket för samma ändamål tillerkänner dylik skola under samma tid, och utbetalas på samma tider som statens bidrag.

Anslaget till pensionering är beviljat för tiden intill den 1 juli 1930 och skall användas såsom bidrag till pensionering av lärarinnor vid av kommunen understödda högre flickskolor; sådant bidrag utgår enligt de grunder, som innefattas i kungl. kungörelsen den 23 dec. 1910 (med ändringar den 20 maj 1927) angående pensionering av den kvinnliga lärarpersonalen vid enskilda läroanstalter, och utbetalas på samma tider som statens bidrag.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 17 okt. och 22 dec. 1921, 15 febr. och 15 dec. 1926 samt 20 dec. 1927 utgår för år 1928 till lärarinnorna i klasserna över de förberedande vid de ovan nämnda högre flickskolorna, samtidigt med utbetalningen av enligt kungl. kungörelsen den 29 juni 1921 av statsmedel utgående dyrtidstillägg, kommunal dyrtidshjälp till sådant belopp, att det kommunala tillägget tillhopa med det statliga uppgår till vad som skulle hava tillkommit vederbörande jämlikt ovannämnda kungl. kungörelse, för så vitt hänsyn icke toges till den däri gjorda inskränkningen, att dyrtidstillägg allenast utgår på $\frac{2}{3}$ av lön och tillfällig löneförbättring. Till lärarinnor i de förberedande klasserna vid ifrågakvarande flickskolor utgår av stadens medel en tillfällig löneförbättring med 900 kr. för tiden $\frac{1}{1-\frac{30}{100}}$ 1928 och med 600 kr. för tiden $\frac{1}{1-\frac{31}{100}}$ 1928, under förutsättning att vederbörande skolor till dessa lärarinnor utöver en grundlön av 1,200 kr. utbetala dyrtidshjälp å nämnda grundlön, ökad med den av kommunala medel utgående tillfälliga löneförbättringen, enligt de grunder, som gälla för befattningshavare i statens tjänst. Till sådan lärarinna i de förberedande klasserna, som förrättat undervisning undersammanlagt minst 10 timmar per vecka, utgår löneförbättring av kommunala medel per veckotimme med ett belopp, som motsvarar $\frac{1}{50}$ av den löneförbättring som av kommunala medel utgår till lärarinna med full tjänstgöring i de förberedande klasserna. I de fall, då lärarinna i de förberedande klasserna för erhållande av full tjänstgöring bestrider vissa

timmars undervisning å elementarskolestadiet, skall av det vederbörande lärarinna i de förberedande klasserna tillkommande kommunala bidraget innehållas så stort belopp, som motsvarar vad som för tjänstgöringen i klasserna över de förberedande av allmänna medel utgår tillfällig löneförbättring med undantag för vad av sådana medel utgår för de timmar, varmed lärarinnans hela tjänstgöring vid skolan överskjuter det för full tjänstgöring beräknade maximiantalet, 26 veckotimmar.¹⁾

Samskolor.

Kommunal dyrtidshjälp m. m. åt lärarinnepersonalen för år 1928²⁾.

Dyrtidshjälpen utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 17 okt. och 22 dec. 1921, 15 febr. och 15 dec. 1926 samt 20 dec. 1927 till lärarinnorna vid Sofi Almquists samskola, Palmgrenska samskolan och Whitlockska samskolan samt efter samma grunder, som gälla för högre flickskolor (se ovan).

Stockholms samgymnasium.

Kommunal dyrtidshjälp m. m. åt lärarinnepersonalen för år 1928³⁾.

Stockholms samgymnasium, som tillkom år 1902, har sina lokaler i huset Odengatan 41. Dyrtidshjälpen utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 17 okt. och 22 dec. 1921, 15 febr., 15 dec. 1926 och 20 dec. 1927 samt efter samma grunder, som gälla för högre flickskolor (se ovan).

Beskowska skolan.

Kommunal dyrtidshjälp m. m. åt lärarinnepersonalen för år 1928⁴⁾.

Beskowska skolan inrättades år 1867 och inflyttade år 1887 i eget hus, Engelbrektsgratan 9.

Dyrtidshjälpen utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 17 okt. och 22 dec. 1921, 15 febr., 15 dec. 1926 och 20 dec. 1927 samt efter samma grunder, som gälla för högre flickskolor (se ovan).

Grevesmühlska samskolan.

(Jfr sid. 290.)

Stadens bidrag år 1928: högst 19,800 kr.; dessutom extra bidrag för år 1928: ca 4,000 kr. (jfr noten å vänstra spalten). Kommunal dyrtidshjälp åt lärarinnepersonalen för år 1928⁵⁾.

Denna skola grundades år 1812 och verkade under större delen av 1800-talet som vanlig folk-

¹⁾ Enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 dec. 1926 skall stadens bidrag till löneförbättring åt lärarinnor i de förberedande klasserna vid högre flickskolor m. fl. undervisningsanstalter successivt avvecklas och fr. o. m. den 1 juli 1930 helt upphöra.

²⁾ Bidraget utgår ur ett anslag på 235,000 kr., som är gemensamt för högre flickskolor, samskolor, Stockholms samgymnasium, Beskowska skolan och Grevesmühlska samskolan.

¹⁾ Ur detta anslag utgår även bidrag för samma ändamål (med ca 4,000 kr.) till Grevesmühlska samskolan (se nedan).

**Understödda in-
stitutioner.** skola, avsedd för obemedlade barn från Jakobs och Johannes församlingar. Då folkskoleväsendet i staden nått en högre utveckling, omorganiserades skolan till en tvåårig, på folkskolans 7:e klass byggd fortsättningskola, som 1905 ombildades till 3-klassig realskola. Skolans rektor erhöll 1908 rätt att anställa realskoleexamen med skolans egna lärjungar och dit hänvisade privatister. År 1910 utvidgades skolan med en fjärde klass och kan därigenom mottaga elever från folkskolans 6:e klass. Skolans lokaler äro fördelade på två håll, Brunnsgatan 13 och Malmsskillnadsgratan 56—58; rektorsexpeditionen är förlagd till Brunnsgatan 21 B.

Stadens ordinarie bidrag utgår dels med högst 15,000 kr. att användas till stadgad terminsavgift för varje elev från huvudstadens församlingar — utom Jakobs och Johannes, som förfoga över särskilda donationsfonder — åt vilken beredes friplats vid skolan, dels med enahanda belopp, som av statsverket för året beviljats till skolans allmänna verksamhet, dock högst 4,800 kr., under villkor att sistnämnda belopp skall utbetalas å samma tider som statens motsvarande bidrag samt att skolan skall vara underkastad den kontroll, folkskoledirektionen bestämmer.

Vidare utgår för år 1928, enligt stadsfullmäktiges beslut den 6 dec. 1920 och 20 dec. 1927, till skolan i dess egenskap av enskild mellanskola ett ytterligare kommunalt bidrag (beräknat till ca 4,000 kr.), motsvarande 20 % av det belopp, som av statsmedel skall utgå såsom tillfällig löneförbättring till lärarinnepersonalen vid skolan (jfr ovan under Högre flickskolor).

Slutligen utgår jämväl till lärarinnepersonalen vid Grevesmühliska samskolan (enl. stadsfullmäktiges beslut den 17 okt. och 22 dec. 1921, 15 febr. och 15 dec. 1926 samt 20 dec. 1927) kommunal dyrtidshjälp för år 1928 efter enahanda grunder, som gälla beträffande högre flickskolor (se ovan), dock med den begränsningen, att dyrtidshjälpen skall utgå med endast $\frac{4}{5}$ av det belopp, som skulle hava tillkommit vederbörande vid tillämpning av dessa grunder.

Skolan åtnjuter även statsbidrag.

Första dövstumskoldistriktet.

Stadens bidrag år 1928: 63,799 kr.

Lagen den 31 maj 1889 ang. dövstumundervisningen (med ändring den 14 juni 1918) indelar riket för dövstumundervisning i sju distrikt, det första omfattande bl. a. Stockholm (jfr sid. 290). § 34 i nämnda lag stadgar, att utgifterna för undervisning, lärares avlönning, lärjungarnas underhåll, anskaffande av erforderliga lokaler för skolan, skolmöbler, undervisningsmateriel och vad i öfrigt för skolan erfordras skola bestridas av skoldistriktet. Stadens bidrag utgår för år 1928 efter 14,07 öre per invånare. Från föräldrar, som icke äro medellösa, äger staden rätt att uppbära ersättning, beräknad efter 150 kr. per barn och år.

Första distriktets skola är belägen vid Manilla å Djurgården. Manilla dövstumskola leder sitt ursprung från allmänna institutet för dövstamma och blinda, som inrättades år 1809 och 1812 förlades till Manilla. Den nuvarande huvudbyggnaden uppfördes år 1864. Sedan år 1879, då avdelningen för blinda utskildes från institutet, har detsamma uteslutande varit avsett för dövstamma. År 1894 omorganiserades dövstuminstitutet, som dittills mottagit dövstamma från hela landet, i enlighet med 1889 års lagstiftning till dövstumskola för första skoldistriktet. Skolan är skyldig att bereda plats för samtliga dövstamma skolbarn från första distriktet. F. n. finnas därstädes plats för 120 elever. Statsbidrag utgår med 250 kr. per år för varje elev, som åtnjuter underhåll vid skolan. För annan elev utgår statsbidraget med 125 kr. per år.

Blinda barns underhåll och uppföstran.

Stadens bidrag år 1928: 5,000 kr.

Enligt lagen den 29 maj 1896 ang. blindundervisningen (med ändring den 22 juni 1920) åligger det staden att för varje blint barn, som på grund av lagens bestämmelser är intaget i på statens bekostnad upprättad läroanstalt för blinda, erlägga en årlig avgift av 400 kr. Till denna avgift äger staden att av resp. föräldrar och målsmän uttaga bidrag med belopp, som av stadsfullmäktige bestämmes. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 18 dec. 1922 skall sistnämnda bidrag utgå med ett belopp av 160 kr. per barn och år.

Stockholms högskola.

(Jfr sid. 286.)

Stadens bidrag till en stats- och vetenskaplig avdelning för år 1928: högst 35,000 kr. (se villkoren nedan). Bidrag till avlönning under år 1928 åt professorerna vid Stockholms högskola: 68,100 kr. Bidrag till dyrtidstillägg för år 1928 åt högskolans professorer: 30,000 kr. Bidrag till avlönande av laboratorer vid högskolan under år 1928: 14,000 kr. Bidrag till vissa utgifter för högskolans lokaler i nybyggnaden i kv. Bergsmannen större: 25,000 kr. (jfr även sid. 343).

Stadens bidrag till meteorologiska stationer år 1928: 3,900 kr. (jfr nedan).

För upprättande i Stockholm av en högskola bildades 1869 Högskoleföreningen. Sedan föreningen mottagit en del donationer, antog den år 1877 stadgar för skolan, varefter föreläsningar började hållas år 1878. Understöd av staden erhöles 1879. Höstterminen 1881 inskrevs de första lärjungarna. Kungl. maj:t fastställde den 20 november 1903 grunder stadgar för högskolan samt gav densamma examensrätt den 11 mars 1904 (för filosofiska examina) samt den 28 september 1907 (för juridiska exa-

mina). Högskolan är inrymd i egna byggnader, Drottninggatan 116 och 118 samt Norrtullsgatan 2. Antalet studerande vid högskolan utgjorde höstterminen 1927 1,152.

Stadens bidrag till en stats- och rättsvetenskaplig avdelning vid Stockholms högskola utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 dec. 1924 under tioårsperioden 1925—1934 med det belopp, som, efter det för ändamålet i första hand använts avkomsten av högskolans egna, för en sådan avdelning särskilt donerade medel samt inflytande terminsavgifter, därutöver erfordras för avdelningens vidmakthållande, dock högst 35,000 kr. årligen, under villkor: att till högskolans kvartalsvis utbetalas en fjärdedel av stadens bidrag, sådant detsamma beräknats i ett av högskolans styrelse för varje år uppgjort och av drätselnämnden granskat statförslag; att med avseende å beräkandet av högskolans egna inkomster för den stats- och rättsvetenskapliga fakulteten skall iakttagas, att, därest högskolan erhåller donationer utan särskilt angivet ändamål, det skall tillkomma stadsfullmäktige att efter förslag av högskolans styrelse för varje fall bestämma, hurvida och i vilken omfattning sådana donationer skola avses för nyssnämnda avdelning; att, därest vid avslutandet av högskolans böcker visat sig, att högskolan i bidrag till den stats- och rättsvetenskapliga avdelningen av staden uppburit för något år mera, än som för årets utgifter behövs utöver det, som kunnat bestridas med högskolans egna, för ändamålet disponibla inkomster av räntor och influtna terminsavgifter för samma år, detta belopp skall till drätselnämnden redovisas, dock att därest brist något år under tioårsperioden uppkommer å avdelningens av drätselnämnden vederbörligen godkända stat, till täckande av denna brist må tagas i anspråk de under samma tioårsperiod redovisade överskott, samt att, ehuru anslaget beviljas f. n. allenast för åren 1925—1934, dock den del av anslaget, som tagits i anspråk såsom bidrag till någon under sagda tid av högskolans styrelse utnämnd professors avlönning och pensionering, får, i den mån högskolans egna för ändamålet tillgängliga inkomster icke förslå, av högskolan uppbäras för denne lärare personligen, så länge han på grund av sin berörda anställning är berättigad till lön eller pension från högskolan.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 20 dec. 1927 utgår vidare av kommunala medel för år 1928, utöver vad högskolan av egna medel kan disponera härför, dels ett bidrag av 68,100 kr. för beredande åt högskolans professorer av avlöningsförmåner i huvudsak motsvarande dem, som enligt vid 1925 års riksdag beslutad lönereglering tillkomma professorer vid statsuniversitetet, dels ett bidrag av 30,000 kr. för beredande åt högskolans professorer av dyrtids-tillägg efter enahanda grunder, som äro eller kunna bli fastställda i sådant avseende för motsvarande befattningshavare vid statsuniversitetet, dels ock ett bidrag av 14,000 kr. till avlö-

nande av fyra laboratoriefattningar vid högskolan.

Den 15 dec. 1924 beslöt stadsfullmäktige därjämte utfästa sig att för tioårsperioden 1925—1934 bevilja högskolan ett bidrag å 25,000 kr. om året till täckande av de årliga merutgifter för högskolan, som beräknades bli en följd av inflyttningen i den nya byggnaden i kvarteret Bergsmannen större, att utgå från och med det år, under vilket högskolans stats- och rättsvetenskapliga samt humanistiska avdelningar inflyttat i densamma. Byggnaden togs i bruk i början av november 1926.

Till meteorologiska stationer med självregistrerande instrument: anslag för år 1928 3,900 kr. De av Stockholms högskola upprättade meteorologiska stationerna äro f. n. tre till antalet och belägna i Vanadisulunden, vid Slussen och vid Skanstull. Anslag för ifrågasvarande ändamål har sedan år 1907 ställts till högskolans förfogande under villkor, att högskolans styrelse drager försorg om inköp av nödiga instrument och dessas uppsättning samt enligt gjort uttalande åtager sig: a) anställande av en vetenskapligt utbildad föreståndare med uppdrag att verkställa detaljanordningarna vid stationernas inrättande, att instruera erforderliga biträden och slutligen att, sedan stationerna äro färdiga, övervaka desamma, så att instrumenten nöjaktigt justeras och därefter korrekt skötas så, att fullgoda och oavbrutna observationsserier erhållas; b) mottagande och förvaring av observationsmaterialet; och c) tillhandahållande av detta observationsmaterial åt stadens tjänstemän och f. ö. kompetenta personer, som önska taga del därav.

Institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning i Stockholm.

(Jfr sid. 286.)

*Stadens bidrag år 1928: 13,000 kr.
Till stipendier åt befattningshavare i stadens tjänst för studier vid institutet: 3,500 kr.*

På grund av det alltmer framträdande behovet av en läroanstalt för fackmässig utbildning å det socialpolitiska och det kommunala livets områden, där ordnade utbildningsmöjligheter förut saknats, samt för främjande av systematisk vetenskaplig verksamhet inom dessa områden, tog centralförbundet för socialt arbete (se sid. 326) år 1920 initiativ till inrättande av ett socialpolitiskt och kommunalt institut i Stockholm. Stockholms stadsfullmäktige beslöt den 18 okt. 1920 understödja institutets igångsättande och verksamhet (se nedan) samt anvisade lokaler för detsamma (Myntgatan 4). Sedan kungl. maj:t den 3 dec. 1920 fastställt institutets grundstadgar, kunde verksamheten börja i januari 1921. Nya grundstadgar fastställdes av kungl. maj:t

**Understödda in-
stitutioner.** den 13 okt. 1922. År 1927 har institutet inflyttat i nya lokaler, Norrtullsgatan 8 B, 1 tr. Undervisningen vid institutet är av högskole- natur samt består av föreläsningar och seminariaövningar. Arbetet är uppdelat på tre linjer, en socialpolitisk, en kommunal och en samhälls- vetenskaplig. Utbildningstiden är å den först- nämnda linjen minst 1½ läsår eller fyra termi- ner och å övriga linjer minst 1 läsår eller tre terminer. Dessutom finnes en avdelning för prak- tiskt socialt arbete, vilken kan genomgå i sam- band med den socialpolitiska linjen. Inom var och en av dessa linjer kan examen avläggas. För inträde som elev äro inga särskilda kvali- fikationsvillkor stipulerade utöver den allmänna mognad, som erfordras för att tillgodögöra sig undervisningen vid institutet. Elevavgiften utgår f. n. med 100 kr. per termin. Elevantalet upp- gick vårtermen 1928 till 51. Institutets lärar- kår består dels av vetenskapligt kvalificerade lärarkrafter från universitet och högskolor, dels av teoretiskt kompetenta, praktiskt erfarna personer inom den socialpolitiska och kommu- nala förvaltningens skilda områden. Till insti- tutets förfogande står det av centralförbundet för socialt arbete upprättade biblioteket (se sid. 326).

Stadens anslag för år 1928 utgår med 13,000 kr. såsom bidrag till kostnaderna för uppehål- lande av institutets verksamhet. Dessutom har staden anslagit 3,500 kr. till stipendier åt be- fattningshavare i stadens tjänst för studier vid institutet. Fördelningen av dessa stipendier handhaves av stadskollegiet.

Förutom från Stockholms stad åtnjuter insti- tutet understöd jämväl från andra städer samt från enskilda institutioner.

Tekniska skolan.

(Jfr sid. 291.)

*Stadens bidrag år 1928: 7,500 kr.; till-
fälligt anslag för första halvåret 1928:
22,500 kr.*

*Bidrag till dyrtidshjälp för första halv-
året 1928 åt vid skolan anställda befatt-
ningshavare: 15,000 kr.*

Tekniska skolan leder sitt ursprung från en år 1844 inrättad enskild söndagsritskola för hant- verkare, vilken året därefter övertogs av den för ändamålet särskilt stiftade svenska slödföre- ningen. Åren 1878—79 undergick skolan en genomgripande ombildning, varigenom dess verk- samhet begränsades till den rent tekniska un- dervisningsens område; samtidigt fick skolan sitt nuvarande namn. En högre konstindustriell och en byggnadsyrkesskola inrättades; senare tillkom en maskinyrkesskola. F. n. omfattar tekniska skolan dessutom en teknisk afton- och söndags- skola och en teknisk skola för kvinnliga lär- jungar. Sedan 1863—1864 års riksdag upplåtit fri tomt och såväl staten som staden lämnat byggnadsbidrag, uppfördes för skolans räkning en byggnad, Mästersamelsgatan 44, varest sko-

lan ännu är inrymd. Antalet elever utgör vår- terminen 1928 1,192.

En omorganisation av tekniska skolan är av- sedd att äga rum under den närmaste tiden. Enligt förslaget skola byggnadsyrkes- och ma- skinyrkesskolorna utbrytas och ombildas till en självständig läroanstalt av statlig karaktär. Sta- den har åtagit sig att tillhandahålla erforderliga undervisningslokaler åt denna anstalt.

Det ovannämnda bidraget å 7,500 kr. utgår tills vidare, dock endast så länge statens årsanslag till skolan utgår med minst det nuvarande be- loppet. Det tillfälliga anslaget, som är avsett att utgå med 10,500 kr. till provisorisk lönerreglering m. m. och 12,000 kr. till uppehållande av sko- lans verksamhet, motsvaras av statsanslag till enahanda belopp och ändamål.

Den 22 dec. 1921 beslöto stadsfullmäktige att med halva kostnaden bidraga till beredande åt befattningshavare vid tekniska skolan av dyrtidshjälp enligt de grunder, som i sådant av- seende gälla för statens befattningshavare. För ändamålet har för första halvåret 1928 anvisats 15,000 kr.

Beträffande samtliga nu nämnda anslag gäller det förbehållet, att, därest den planerade om- organisationen av tekniska skolan kommer att träda i kraft under år 1928, anslagen skola utgå allenast för den tid, skolans verksamhet bedrivits i dess nuvarande organisationsform.

För budgetåret 1927/1928 åtnjuter skolan statsbidrag med 131,575 kr. (dessutom anslag till dyrtidstillägg).

Stockholms borgarskola.

(Jfr sid. 291.)

Stadens bidrag år 1928: 115,000 kr.

Stockholms borgarskola grundades år 1836 av sällskapet Redliga förbundet. Sedan denna förening år 1841 blivit upplöst, övertogs skolan av det år 1842 stiftade sällskapet till befrämjan- de av Stockholms borgarskola. Borgarskolans ändamål och verkningssätt äro folkhögskolans, dock lämpade efter huvudstadens förhållanden och avseende såväl teoretiskt som praktiskt bil- dningsarbete. År 1882 erhöill borgarskolan för första gången kommunalt anslag. I samband härmed omlades undervisningen efter en ny och utvidgad plan, varvid främmande språk och han- delsämnen erhöillo en dominerande ställning. Särskilt på sistnämnda område har skolan bli- vit en föregångare till de nya praktiska ung- domsskolorna. Föreläsningens institutets tillvaro da- terar sig även från denna tid.

Fr. o. m. den 1 juli 1924 har borgarskolans handelslinje övertagits av staden och förlagts un- der lärings- och yrkesskolestyrelsens förvaltning (jfr sid. 204 och 207).

Skolans expedition är belägen Brunnsgatan 13 och i övrigt bedrivs undervisningen i olika förhyrda lokaler, spridda över staden. Antalet inskrivna elever utgör vårterminen 1928 omkring

1,400. Föreläsningar, konserter och kinematografiska föreställningar med inledningsföredrag hållas i Minervasalen, Malmskillnadsgatan 58 B, Viktoriasalen, Tunnelgatan 19, och konserthuset. Stadsfullmäktige beslöt den 19 febr. 1923 tilldela borgarskolan den tillgängliga avkastningen å Forsgränska fonden (jfr ovan sid. 78) som bidrag till uppförande av en skolbyggnad å för ändamålet av staden upplåten tomt.

Av stadens bidrag för år 1928 utgår: 29,600 kr. till språklinjen, 23,500 kr. till folkhögskolelinjen, 17,300 kr. till föreläsningsverksamheten, 14,000 kr. till kinematografiska föreläsningar och 30,600 kr. till allmänna omkostnader, allt under villkor dels att avgifterna vid språklinjen bestämmas till 100 kr. per läsår för de tre lägre klasserna och 125 kr. per läsår för de högre klasserna, dels att dyrtidstillägg åt vissa befattningshavare och pensionärer må utgå endast om och i den mån tjänstenämnden så kan finna skäligt, dels och slutligen att, därest överskott å borgarskolans verksamhet något år skulle uppkomma, detsamma skall tagas i beräkning vid närmast efter räkenskapernas granskning följande framställning om kommunalt anslag för nästkommande år.

Borgarskolan åtnjuter statsbidrag för sin föreläsningsverksamhet (kursföreläsningarna) och för skolans kinematografiska föreställningar med inledningsföredrag.

Studiestipendier.

Stadens anslag år 1928: 15,000 kr.
(Jfr sid. 179.)

I anledning av inkom fullmäktige väckt motion beslöt stadsfullmäktige den 18 jan. 1926 anvisa medel att i enlighet med vid samma tillfälle godkänt »reglemente för Stockholms stads studiestipendier» av folkskoledirektionen användas till beredande av studiestipendier åt synnerligen begåvade, mindre bemedlade ynglingar och flickor, som äro mantalsskrivna i Stockholm och antingen äro lärjungar vid offentlig läroanstalt eller avse att vid sådan läroanstalt vinna inträde. Stipendierna utdelas av folkskoledirektionen, som för uppgörande av förslag till tillsättande av stipendier utsett en särskild kommitté (se sid. 180).

Folkhögskolor.

Stadens anslag år 1928 (till stipendier): 3,000 kr.

På därom gjord hemställan beslöt stadsfullmäktige den 28 maj 1923 ställa medel till folkskoledirektionens förfogande, att av direktionen användas till beviljande av stipendier åt i Stockholm mantalsskrivna elever vid folkhögskolor. Fr. o. m. år 1925 har anslag för ändamålet beviljats varje år. Stipendierna utgå till elever, som bevisat statsunderstödda kurser vid folkhögskolor, med 100 kr. åt obemedlad och 50 kr. åt mindre bemedlad elev vid huvdkurs (5½ månader) och med motsvarande mindre belopp vid andra kurser.

Elever vid folkhögskolor kunna jämväl erhålla stipendier av statsmedel. Dessa utgå f. n. med

165 kr. till obemedlad och 82,50 kr. till mindre bemedlad elev. Elever vid Birkagårdens folkhögskola (se nedan) kunna därjämte erhålla bidrag från skolans stipendiefond.

Birkagårdens folkhögskola.

Stadens bidrag år 1928: 12,000 kr.; dessutom tillfälligt bidrag för år 1928: 600 kr. (se nedan).

Skolan, som skiljer sig från de vanliga folkhögskolorna därigenom, att den ej är förbunden med internat, började sin verksamhet år 1916. Den kom ursprungligen till stånd för att gagna de arbetare i Stockholm, vilka på grund av anställning i s. k. säsongyrken under flera månader av vintern måste gå utan sysselsättning. Redan förut hade i Birkagården samlats ett avsevärt antal arbetare — män och kvinnor — i studiecirklar. Denna verksamhet har anslutits till folkhögskolan, som alltså består av två avdelningar: dagsskolan (med ettårig kurs) och aftonskolan. Genom samarbetet mellan de båda avdelningarna söker skolan göra det möjligt även för personer, som ej äro i tillfälle att under en längre tid helt ägna sig åt studier, att samtidigt med utöfvandet av sitt yrke förskaffa sig en bildning, motsvarande den, som kan erhållas vid en verklig folkhögskola. Skolan är belägen Karlbergsvägen 86 A. Fr. o. m. år 1926 har skolan även anordnat en med semestervistelse kombinerad sommarkurs för kvinnliga arbeterskor, förädd till lämplig plats på landet.

Folkhögskolan är en gren av Birkagårdens sociala verksamhet, som omfattar en mångfald arbeten. Sedan våren 1917 upprätthålles skolan av stiftelsen Birkagården och arbetarnes bildningsförbunds Stockholmsavdelning (se sid. 310), vilka båda organisationer tillsammans utse skolans styrelse.

Vid vårterminens början 1928 räknade dagsskolan 26 elever och aftonskolan omkring 240, fördelade i ämnesgrupper med högst 20 elever i varje grupp.

Förutom det ordinarie bidraget utgår för år 1928 av stadens medel ett tillfälligt bidrag å 600 kr. till anskaffande av vissa nya möbler för folkhögskolans lokaler.

Stadens bidrag utgår under villkor, att folkhögskolan skall vara underkastad den kontroll, som folkskoledirektionen må äga att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, redovisning samt berättelse över folkhögskolans verksamhet avlämnas till folkskoledirektionen.

Beträffande Birkagårdens verksamhet bland barn se nedan sid. 314.

Småbarnsskolesällskapet i Stockholm.

Stadens bidrag år 1928: 3,300 kr. (varav 300 kr. hyresbidrag).

Sällskapet underhåller tre småbarnsskolor, en å Östermalm (Grevturg. 44), en för Ja-

Understödda institutioner.

Understödda institutioner. kobs och Johannes församlingar (Frejg. 43) samt en i Sofia församling (Fjällg. 31). Småbarnsskolorna avse att mottaga fattiga barn under en del av dagen för att sysselsätta dem med de första grunderna i läsning och skrivning m. m. Barn från 4 år till skolåldern mottagas.

Stadens bidrag utgår under villkor, att småbarnsskolornas verksamhet ställes under av folkskoledirektionen anordnad inspektion.

Sällskapet åtnjuter vidare understöd av Sofia, Jakobs, Johannes, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar (sammanlagt 5,460 kr.) jämte anslag från fattigvården till bespising i Sofia småbarnsskola.

Birkagårdens kindergarten samt lek- och arbetsstuga.

Stadens bidrag år 1928: 8,800 kr. (jfr även sid. 338).

I Birkagårdens kindergarten, fördelad på två avdelningar, Karlbergsvägen 76 och 86 B, mottagas under förmiddagarna barn under skolåldern, f. n. till ett antal av omkring 70. Barnen sysselsätts med handarbeten, slöjd, ordnade lekar, rytmisk gymnastik och sångövningar, vistelse i fria luften och fri lek under uppsikt. De erhålla mjölk till medhavda smörgåsar. I lek- och arbetsstugan mottagas barnen i regel 2 gånger i veckan och undervisas i slöjd, sömnad och sång. För de yngre anordnas även s. k. lek- och läsaftnar med teckning, sång, lek m. m. I förbindelse med lek- och arbetsstugan är anordnat ett s. k. *eftermiddagshem*, där barn mottagas 2½ timmar varje dag, och där de erhålla en måltid samt få syssla med läxläsning, slöjd och olika slag av handarbeten. I lek- och arbetsstugan mottagas f. n. cirka 30 gossar och 100 flickor samt i eftermiddagshemmet 70 gossar och 40 flickor. För att bereda barnen i kindergarten och eftermiddagshemmet landsvistelse under sommaren hava även inrättats sommarkolonier. — Beträffande Birkagårdens barnkrubba, som kan mottaga högst 30 barn i åldern 2—7 år, se sid. 338.

Stadens bidrag utgår under villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som folkskoledirektionen äger bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, redovisning samt berättelse över verksamheten avlämnas till folkskoledirektionen.

Till Birkagårdens sommarkolonier utgår även bidrag från Matteus församling med 1,000 kr.

Årstalundens barnträdgård.

Stadens bidrag år 1928: 2,600 kr. (jfr även sid. 338).

Årstalundens barnträdgård, som inrättades år 1918, mottager under förmiddagarna barn i åldern 4—7 år till ett antal av omkring 30, vilka sysselsätts med slöjd, handarbeten, gymnastik o. d. I förbindelse med barnträdgården finnes även en barnkrubbeavdelning med 12 å 13 barn.

Stadens bidrag utgår i den mån folkskoledirektionen prövar skäligt samt under villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som folkskoledirektionen bestämmer, och att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över barnträdgårdens verksamhet och ekonomi lämnas till direktionen.

Årstalundens barnträdgård åtnjuter jämväl understöd från Högalids församling (1,200 kr.) samt för barnkrubban från centralföreningen för barnkrubbor, barnavårn och småbarnsskolor (se sid. 338). Till barnkrubbebarnens bespising erhålles även bidrag från församlingens fattigvårdsstyrelse.

Katarina lekstuga.

Stadens bidrag år 1928: högst 1,500 kr.

Styrelsen för Katarina församlings barnkrubbor (jfr sid. 338) öppnade den 15 jan. 1927 vid församlingens västra barnkrubba, Blekingegatan 22, en särskild avdelning för kindergartenverksamhet, benämnd Katarina lekstuga. Lekstugan, som är avsedd för 40 barn under skolåldern, hålles öppen åtta månader av året. Undervisning meddelas dagligen under tiden 9—2,30. Personalen utgöres av en lärarinna och ett biträde samt en gymnastiklärarinna med mindre tjänstgöring.

Stadens bidrag utgår för år 1928 med högst 1,500 kr., i den mån folkskoledirektionen prövar skäligt, samt under villkor att verksamheten underkastas den kontroll, som folkskoledirektionen bestämmer, och att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över lekstugans verksamhet och ekonomi lämnas till direktionen.

Katarina lekstuga åtnjuter jämväl bidrag med 2,000 kr. från Katarina församling, som även avgiftsfritt tillhandahåller lokaler för lekstugan.

Svenska föreningen för dövas väl.

(Jfr sid. 330.)

Stadens bidrag år 1928 (till föreningens skola för döva småbarn): 4,500 kr.

Svenska föreningen för dövas väl, som bildades år 1921, har till ändamål att på alla sätt minska de lomhörda och dövas svårigheter och göra dem så vitt möjligt oberoende av sin nedsatta hörsel.

I syfte att bereda döva barn under skolåldern den särskilda handledning, varav de för sin uppföstran äro i behov, har föreningen fr. o. m. hösten 1925 i Stockholm inrättat en skola för döva småbarn. (För hörselsvaga barn i skolåldern finnas sedan en del år tillbaka vid stadens folkskolor särskilda klassavdelningar; jfr sid. 189.)

Skolan för döva småbarn har numera 2 klasser med 16 elever i åldern 4—8 år. Alla eleverna erhålla artikulationsundervisning m. m., varjämte de äldre få lära sig läsa och skriva. Undervisningen, som är tvåårig, pågår dagligen 4 timmar. Från skolan avgå de lomhörda barnen till folkskolans klasser för hörselsvaga och de dövstumma barnen till dövstumskola. Skolans adress är Karlavägen 69.

Stadens bidrag utgår under villkor, att skolan ställes under av folkskoledirektionen anordnad inspektion samt att, sedan verksamheten för året avslutats, redovisning och berättelse över densamma avlämnas till folkskoledirektionen.

Skolan åtnjuter även statsanslag (5,000 kr.) samt anslag från första dövtumsokdistriktet.

Beträffande stadens bidrag till den av svenska föreningen för dövas väl upprättade s. k. »Lapp-centralen» se sid. 330.

Stockholms enskilda hantverks- skola.

Stadens bidrag år 1928: 5,500 kr.

Denna skola, före år 1920 benämnd Stockholms norra yrkesskola, är tillkommen på enskilt initiativ mediest på privat väg hop-samlade medel och med understöd av Johanne församling. Undervisning lämnas i skrädderi och snickeri åt 21 å 25 elever samtidigt. Kursen är treårig och garanteras de elever, som därav anses förtjänta, efter kursens avslutande platser som avlönade lärlingar hos mästare i huvudstaden. Obemedlade elever med goda vitsord erhålla bidrag till kost och beklädnad. I kursen ingår även teoretisk undervisning i räkning, bokhålleri, linear- och frihandsteckning vid stadens lärlings- och yrkesskolor. Skolans snickeriavdelning är belägen Döbelnsgratan 38 och dess skrädderiavdelning Frejgatan 31.

Stadens bidrag utgår för år 1928 med avdrag för vad som kan komma skolan till godo från fattigvårdsnämnden, samt under villkor, att elevernas antal uppgår till minst 21, att lärjungar, som vid skolan inskrivas fr. o. m. höstterminen 1927, skola bevista stadens lärlingsskola i resp. yrke samt att skolan ställes under inspektion av lärlings- och yrkesskolestyrelsen. Skolan åtnjuter även statsbidrag samt understöd från Johanne församling (1,500 kr.).

Skolan för bokhantverk.

Stadens bidrag år 1928: 5,000 kr.

Skolan, ursprungligen benämnd yrkesskolan för bokhantverk, började sin verksamhet år 1903 med en heldagskurs. Den teoretiska undervisningen var förlagd till tekniska skolan t. o. m. år 1906. År 1907 omorganiserades skolan och omfattade därefter t. o. m. vårterminen 1913 tvååriga aftonkurser. Fr. o. m. höstterminen 1913 äro även heldagskurser anordnade. Skolan står sedan år 1920 under skolöverstyrelsens överinseende och åtnjuter statsbidrag för sin verksamhet. Samma år ändrades skolans namn till »Skolan för bokhantverk», varjämte heldagskurserna, som äro treåriga, numera benämnas »lärlingskurser». Undervisning meddelas numera i skolans lokal, Lilla Vattugatan 24, åt ett hundratal elever årligen.

Stadens bidrag utgår under förutsättning, att skolan för bokhantverk anordnas dels i hel-

dagskurser och dels i aftonkurser, de förra omfattande tre år med undervisning en hel dag i veckan, de senare två år, ävensom att den teoretiska undervisningen i heldagskursen anordnas efter huvudsakligen samma plan, som tillämpas för stadens skolor med motsvarande upp-gift, samt i övrigt under villkor, att på enskild väg bidrag anskaffas till minst samma belopp som stadens och att i annat fall stadens bidrag bortfaller eller minskas till samma belopp, som de på enskild väg anskaffade; att skolans styrelse till lärlings- och yrkesskolestyrelsen av-giver redovisning för skolans medel, samt att styrelsen må ålla tillsätta en inspekter över skolan, vilken skall avlämna till stadsfullmäktige ställd rapport.

Skolan åtnjuter, förutom statsbidrag, även årliga understöd från stadens boktryckare.

Stockholms frisörskola.

Stadens bidrag år 1928: 5,400 kr.

Denna skola inrättades år 1899 med upp-gift att utbilda hos frisörmästareföreningens medlemmar anställda elever i rent fackliga ämnen. I undervisningen, som omfattar utbildning i såväl herr- som damfrisöryrkena, deltaga f. n. omkring 66 lärlingar samt i en särskild yrkes-skolavdelning 40 mästare och biträden. Skolans praktiska undervisning är förlagd till Rosenlunds älderdomshem och Fatbursgatan 12. Under år 1928 kommer skolan att erhålla utvidgade lokaler. Skolans adress är Brunkobergsgratan 3.

Stadens bidrag utgår under villkor, att undervisningen anordnas i huvudsak efter en av lärlings- och yrkesskolestyrelsen godkänd plan (innehållande bl. a. att undervisningen utsträcker sig att omfatta även bokliga kunskaper), att skolan hålles öppen för lärlingar även hos mästare, som icke tillhöra frisörmästareföreningen, att antalet elever utgör minst 20, att på annan väg anskaffas medel till minst samma belopp som stadens bidrag, samt att skolan underkastas den kontroll, lärlings- och yrkesskolestyrelsen anser lämplig, varjämte årlig redogörelse för verksamheten skall tillställas styrelsen.

Skolan åtnjuter även bidrag av staten.

Stockholms konditorskola.

Stadens bidrag år 1928: 425 kr.

Skolan, som är upprättad av Stockholms konditorförening, har till ändamål att åt manliga elever, som fyllt 16 men ej 18 år och varit anställda minst 1½ å 2 år hos konditormästare, företrädesvis hos sådana som tillhöra konditorföreningen, med-dela undervisning i det praktiska arbetet inom den dekorativa och konstnärliga grenen av yrket. Skolan började sin verksamhet i januari 1925 och består av en tvåårig kurs med grundläg-gande utbildning samt (under förutsättning av tillräcklig anslutning) en ettårig frivillig på-byggnadskurs. Undervisningen pågår under tiden 15 jan.—29 april samt 5 sept.—30 nov. med 6 timmar i veckan, förlagda till kl. 6—9 e. m.

Understödda institutioner. Antalet elever utgör vårterminen 1928 23. Skolans lokaler äro inrymda i hantverksinstitutet, Nytorpgatan 17, 4 tr. Skolans postadress är: skolföreståndaren, konditor S. I. Textorius, Södermannagatan 24, uppg. A, 2 tr., Sö.

Stadens bidrag utgår under villkor, att skolan underkastar sig den kontroll, som lärings- och yrkesskolestyrelsen finner lämplig.

Till verksamheten utgår jämväl statsbidrag (f. n. 800 kr.).

Johanna Brunssons vävskola.

Stadens bidrag år 1928: högst 3,000 kr.

Johanna Brunssons vävskola, som år 1873 grundades i Dalsland och år 1899 överflyttades till Stockholm, har till huvudsyfte att utbilda vävnadslärarinnor och yrkesutövare. I skolans uppgift ingår därjämte att meddela undervisning åt ungdom å lärings- och yrkesskolestadiet. Verksamheten omfattar dels praktisk undervisning i form av lärings- och yrkeskurser av 13 veckors längd med 7 timmars daglig undervisning ävensom kortare kurser i hemvävning, dels och teoretiska vävkurser, växtfärgningskurser och föreläsningskurser. Antalet elever utgör vårterminen 1928 92. Skolans adress är Kungsgatan 70, 2 tr.

Med hänsyn till att motsvarande undervisning icke förekommer vid stadens anstalter för yrkesundervisning, har skolan fr. o. m. år 1926 erhållit kommunalt bidrag till sin verksamhet. Bidraget, högst 3,000 kr., utgår för varje i Stockholm mantalsskriven elev, med 100 kr. för den som genomgått lärings- eller yrkeskurs (13 veckor), med 50 kr. för den som genomgått 8 veckors ämneskurs i vävnad, med 25 kr. för den som genomgått dylik kurs i 4 veckor, med 60 kr. för den som genomgått 8 veckors hemvävnadskurs, med 30 kr. för den som genomgått dylik kurs i 4 veckor samt med 80 kr. för den som genomgått 10 veckors teoretisk vävkurs. För stadens bidrag gäller som villkor, att skolan underkastar sig den kontroll, som lärings- och yrkesskolestyrelsen finner lämplig.

Skolan åtnjuter jämväl statsbidrag.

Fredrika-Bremer-förbundets kvinnliga högre yrkesskola.

Stadens bidrag år 1928: 5,000 kr. (jfr även sid. 318).

Detta förbund, som stiftades år 1884, vill samla svenska kvinnor till gemensamt samhällsarbete, befördra deras duglighet och känsla av ansvar såsom medborgare, uppfostrare och arbetare inom olika områden samt verka för förbättrande av kvinnans ställning i hem, samhälle och stat. Förbundet har bl. a. inrättat en *skola för kvinnlig yrkesutbildning* i beklädnadsbranschen (Norrländsgatan 20) för danande av yrkesskolelärarinnor och arbetsledare.

Stadens bidrag utgår till nämnda skola för kvinnlig yrkesutbildning under villkor, att vid skolan beredas två friplatser och två elevplatser med

halv avgift, vilka platser skola förbehållas åt därav i behov varande, i Stockholm mantalsskrivna elever och till vilka företräde bör givas åt lärjungar, som genomgått någon av Stockholms stads sömnadsskolor, att skolan skall vara underkastad lärings- och yrkesskolestyrelsens kontroll, samt att årligen redovisning för användningen av skolans medel och berättelse över dess verksamhet lämnas till styrelsen.

Förutom nu nämnda bidrag åtnjuter skolan för år 1928 ett anslag av 600 kr. av det till lärings- och yrkesskolestyrelsens förfogande ställda anslaget för upplysningsverksamhet bland husmodrar (se sid. 318).

Till skolan utgår dessutom statsbidrag.

Södra kristliga föreningen av unga kvinnor.

Stadens bidrag år 1928: 13,585 kr. (jfr även sid. 318).

Föreningen, som sedan 1887 verkat bland industriarbeterskor samt andra unga kvinnor å Södermalm och sedan 1891 varit ansluten till Sveriges kristliga föreningar av unga kvinnor, bedriver sin verksamhet dels genom religiöst och praktiskt föreningsarbete, omfattande studiekurser i språk, undervisning i handarbete, sömnad av olika slag, sjukvård och barnavård samt sång, gymnastikövningar, bibelstudier, allmänbildande och religiösa föredrag, samkväm, barn- och ungdomsarbete, bl. a. två scoutkårer och tre kindergartensavdelningar (Götgatan 71, Danviksgatan 10 och i Aspudden), dels även genom direkt sociala företag, såsom en skola för husligt arbete, matlagningskurser, privat matservering (Kocksgatan 47 och Götgatan 71), vilo- och rekreationshem (Skarpö, nära Vaxholm, tel. Skarpö 114) etc. Föreningens adress är Götgatan 71.

Av stadens anslag utgår 9,000 kr. till den av föreningen upprättade husmodersskolan, numera kallad »Södra K. F. U. K:s skola för husligt arbete». Denna är fr. o. m. hösten 1919 omorganiserad och anordnad som enskild lärings- och yrkesskola i enlighet med av kungl. maj:t meddelade bestämmelser. Den omfattar tre olika slag av kurser: 1) *läringskurser*, med två kurser per år, vardera omfattande 30 veckor, 2) *hushållsskola*, med två kurser per år, vardera omfattande 18 å 20 veckor, 3) *särskilda kurser i husligt arbete för äldre*, omfattande 1, 2 eller högst 3 månader, med valfria ämnen. Praktisk undervisning meddelas i allt vad till ett hems skötsel hör, såsom matlagning, bakning, tvätt och sömnad m. m., samt teoretisk undervisning i födoämneslära, hälsovård och medborgarskap m. fl. ämnen. Avgiften för läringskursen, däri inberäknade fria måltider under arbetstiden, utgår med 250 kr. I hushållsskolan upptages en kursavgift av 100 kr. och i kurserna för äldre i husligt arbete en kursavgift av 50 å 100 kr., vartill kommer avgift för kosten. Mindre bemedlade och medellösa elever kunna erhålla nedsätt-

ning i eller befrielse från dessa kursavgifter. För elever i lärlingsskolan kan statsbidrag erhållas med 70—105 kr. I skolhemmet mottagas, så långt utrymmet medgiver, sådana elever, som under skoltiden ej kunna bo i sina hem. Hushållsskolan, som är belägen Kocksgatan 47, är avsedd för minst 24 elever.

Av stadens bidrag äro vidare anvisade dels högst 2,000 kr., att utgå med 200 kr. för varje kurs i matlagning och bakning för industriarbeterskor och eventuellt andra kvinnliga yrkesgrupper, som av föreningen anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med en i föreningens skrivelse till fullmäktige den 30 dec. 1913 angiven plan, dels högst 585 kr., att utgå med 117 kr. till var och en av 5 kurser i klädningssömnad, som av föreningen anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med i föreningens skrivelse den 21 juni 1926 angiven plan. Återstående 2,000 kr. utgå till föreningens ovannämnda allmänna verksamhet. För samtliga stadens anslag är föreskrivet som villkor, att lärlings- och yrkesskolestyrelsen äger över den avsedda verksamheten utöfa den kontroll, styrelsen kan finna lämplig, samt att föreningen ärligen till styrelsen avlämnar ekonomisk och annan redogörelse över den av föreningen bedrivna verksamheten.

Förutom nu nämnda bidrag åtnjuter föreningen för år 1928 bidrag även av det till lärlings- och yrkesskolestyrelsens förfogande ställda anslaget för upplysningsverksamhet bland husmodrar (se nästa sida).

Föreningen för husmodersskolor med barnavård.

Stadens bidrag år 1928: 19,000 kr. (jfr även sid. 338).

Föreningens ändamål är att upprätta och underhålla eller på annat sätt främja tillkomsten av husmodersskolor i Stockholm, avsedda för unga flickor, som genomgått fullständig folkskolekurs och fortsättningsskola. Husmodersskolorna avse att, i överensstämmelse med av kungl. maj:t fastställt reglemente, under tio månaders kurs bibringa eleverna grunderna i husligt arbete och barnavård. Föreningen äger numera endast en skola: *Maria husmodersskola*, Långholmsgatan 16 B, avsedd för 140 elever samt med barnkrubba för 45 barn och barnavårn för 30 i skolåldern varande barn. Skolan mottager även ett antal matgäster till lunch och middag. På skolans avdelning för spädbarnsvård emottagas för dagvård 15 barn och på kindergartensavdelningen 30 barn. För vart och ett av barnen betalar fattigvårdsnämnden 40 öre per dag.

Stadens bidrag utgår under villkor, att föreningen till lärlings- och yrkesskolestyrelsen avlämnar plan för undervisningen, att den av föreningen anordnade skolan är underkastad den kontroll, styrelsen kan finna lämplig, samt att föreningen till lärlings- och yrkesskolestyrelsen,

sedan räkenskaperna för året avslutats, avlämnar redovisning för användningen av föreningsmedel och en berättelse över föreningens verksamhet.

Föreningen åtnjuter därjämte statsbidrag ävensom för barnkrubban anslag från Högalids församling (4,000 kr.) samt från centralföreningen för barnkrubbor, barnavårn och småbarnsskolor (se sid. 338).

Skolan står under kontroll av skolöverstyrelsen, som tillsatt inspektor.

Yrkeskurser för anstaltskokerskor i Stockholm.

Stadens bidrag år 1928: 1,200 kr.

Dessa kurser, som anordnats sedan år 1916, till en början av Elsa Philips husmodersskola men numera av skolköksinspektorn vid stadens folkskolor, fröken Gertrud Bergström, avse att tillgodose behovet av yrkestränad arbetskraft vid utspisning i större skala vid inrättningar och anstalter. En kurs hålles under vår- och en under höstterminen, vardera av 4—6 månaders längd, med 6 à 12 elever i varje kurs.

Stadens bidrag utgår med 600 kr. för varje sådan kurs under villkor, att avgiften för elev och kurs utgör högst 200 kr., att lärlings- och yrkesskolestyrelsen äger att utse tre frielever vid vardera kursen, att kurserna äro underkastade den kontroll, lärlings- och yrkesskolestyrelsen bestämmer, samt att sammandrag av kursernas räkenskaper ärligen lämnas till samma styrelse.

Till verksamheten utgår även statsbidrag.

Stadsmissionens lanthem och husmodersskola vid Edesta.

Stadens bidrag år 1928: högst 5,000 kr.

Hemmet, som grundades år 1913, är förlagt till Edesta lantegendom i Södermanland, 7 km. från Mölnbo station. Dess uppgift är »att till kristlig uppfostran och vård samt utbildning i husliga sysslor, trädgårdsskötsel, hönsskötsel och andra lantliga göromål från fattiga hem i Stockholm mottaga — företrädesvis efter slutad skolgång — flickor, som antingen fått sin uppfostran vanvårdad eller äro värnlösa och stå i fara att gå under, om de ej omhändertagas». Antalet elever utgör f. n. 27.

Stadens bidrag utgår efter lärlings- och yrkesskolestyrelsens prövning under villkor: att antalet medellösa, i Stockholm mantalsskrivna elever i den med lanthemmet förenade husmodersskolan under året utgör minst 15, att fattigvårds- och barnavårdsnämnderna äga vid hemmet disponera resp. 4 och 5 platser, att hemmets verksamhet underkastas den kontroll, lärlings- och yrkesskolestyrelsen kan finna lämplig, samt att revisions- och årsberättelser för hemmet skola avlämnas till lärlings- och yrkesskolestyrelsen.

Understödda institutioner.

Understödda in-stitutioner. Föreningen Engelbrekts barnkrubba och husmodersskola. Stadens bidrag år 1928: 10,000 kr. (jfr även sid. 338).

År 1900 tillkom på enskilt initiativ en förening med uppgift att inom dåvarande Hedvig Eleonora församlings västra del upprätta och vidmakthålla en barnkrubba. År 1909 erhöll krubban lokaler i egen, på stadens tomt uppförd fastighet, Valhallavägen 9. År 1914 började vid krubban anordnas kurser i husliga sysslor och barnavård. Fr. o. m. höstterminen 1920 är husmodersskolan ombildad till enskild lärlingsskola i husligt arbete och barnavård i enlighet med 1918 års lagstiftning samt åtnjuter statsunderstöd enligt k. kung. den 4 nov. 1921 ang. statsunderstöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning. Skolan mottager f. n. intill 50 elever.

Stadens bidrag utgår under villkor, att de av föreningen anordnade skolorna äro underkastade den kontroll, lärlings- och yrkesskolestyrelsen kan finna lämplig, samt att föreningen till styrelsen, sedan räknenskaperna för året avslutats, avlämnar redovisning för användningen av föreningens medel och berättelse över föreningens verksamhet.

För barnkrubban åtnjuter föreningen även bidrag från Engelbrekts församling (6,000 kr.) samt från centralföreningen för barnkrubbor, barnavårn och småbarnsskolor (se sid. 338).

Upplysningsverksamhet bland husmödrar.

Stadens bidrag år 1928: 19,000 kr.

Fr. o. m. år 1920 hava stadsfullmäktige beviljat lärlings- och yrkesskolestyrelsen ett årligt anslag, f. n. uppgående till 19,000 kr., avsett för »*upplysningsverksamhet bland husmödrar*», vilket anslag lärlings- och yrkesskolestyrelsen äger att fördela mellan de organisationer, som äro kompetenta och villiga att utöva sådan verksamhet, i den mån detta befinnes lämpligt efter prövning av planer och kostnadsförslag, som före varje terminus början ingivas till styrelsen.

Av innevarande års anslag har lärlings- och yrkesskolestyrelsen hittills beviljat följande bidrag:

Stockholms stads skolor för husligt arbete (se sid. 207)	kr. 11,044:—
Föreningen för rationell hushållning (se vidst. spalt), för första halvåret 1928:	
till dess allmänna verksamhet	> 2,000:—
särskilt bidrag	> 1,250:—
Fredrika-Bremer-förbundets kvinnliga högre yrkesskola (se sid. 316)	> 600:—
Fröken Ingeborg Schager	> 500:—
Södra kristliga föreningen av unga kvinnor (se sid. 316)	> 356:—
Summa kr.	15,750:—

Föreningen för rationell hushållning.

Stadens bidrag för första halvåret 1928: 3,250 kr. (jfr vidst. spalt).

Föreningen, som började sin verksamhet i juni månad 1917, har till ändamål att verka för rationell hushållning i stockholmshemmen, genom att arbeta för tillvaratagande, utnyttjande och beredande av för hemmen behöfliga och användbara förbrukningsartiklar, befordera tillverkning och användning av goda varor, hushållsmaskiner och redskap, hålla en byrå för råd och försök på hushållsområdet samt vidtaga andra åtgärder, som kunna främja en god hushållning.

Föreningen har sålunda anordnat en särskild rådfrågningsbyrå, Västmannagatan 4, vilken hålles öppen alla dagar kl. 12—2. Byrån, som till sitt förfogande har experter på olika områden, besvarar allehanda frågor rörande praktiska hushållsgöromål. Vidare lämnar byrån vägledning åt husmödrar beträffande inköp av lämpliga hushållsredskap, och där demonstreras även användningen av utställda praktiska redskap och apparater, såsom sparugnar, koklådor m. m. Å rådfrågningsbyrån anordnas 2 gånger i veckan demonstrationer i matlagning, bakning och konservering samt sömnad med fritt tillträde för föreningsmedlemmarna. Vissa praktiska kurser i matlagning m. m. hava även varit förlagda till skolkök i stadens folkskolor. Föreningen anordnar vidare för sina medlemmar kortare kurser i sömnad, strykning och andra hemarbeten, vidare i praktiskt och överskådlig bokföring av hemmets inkomster och utgifter samt emellanåt även avgiftsfria föreläsningar i aktuella frågor. Tillsammans med kooperativa förbundet utger föreningen en årsbok »Hem och hushåll». Årsavgiften för föreningens medlemmar är tre kronor (för vilken avgift även föreningens årsbok erhålles). Ständig ledamotsavgift är minst 50 kronor.

Stadens bidrag till föreningens verksamhet utgår numera av det till lärlings- och yrkesskolestyrelsens förfogande ställda anslaget för upplysningsverksamhet bland husmödrar (se ovan).

Stockholms arbetarinstitut.

(Jfr sid. 292.)

Stadens bidrag år 1928: 20,175 kr.; dessutom extra bidrag 3,000 kr. (se nedan).

Stockholms arbetarinstitut, som stiftades år 1880 av med. d:r Anton Nyström och erhållit kommunalt understöd sedan 1883, avser »att genom popularvetenskapliga föreläsningskurser meddela kunskaper och bibringa en tidsemlig bildning åt män och kvinnor av alla samhällsklasser, särskilt åt dem, vilka saknat en högre undervisning under uppväxtåren». Stadgar för arbetarinstitutsföreningen, av föreningen antagna den 11 april 1915, godkändes av

stadsfullmäktige den 17 maj 1915. Institutet söker nå sitt syfte genom föreläsningsskolor, fördelade på varje veckodag september—april. Ett bibliotek, omfattande 14,900 band, jämte läsrum finnes i institutets lokaler, Klara norra kyrkogata 8. Institutet har därjämte sedan år 1911 en filial vid Värtan.

Av stadens bidrag utgår 12,000 kr. till föreläsningsskolorna och 8,175 kr. till institutets bibliotek. Dessutom utgår för år 1928 ett tillfälligt anslag å 3,000 kr. till täckande av kostnaderna för vissa ändrings- och reparationsarbeten å institutets fastighet. Institutet åtnjuter jämväl statsbidrag.

Södermalms arbetarinstitut.

Stadens bidrag år 1928: 2,500 kr.

Södermalms arbetarinstitut, beläget Nytorgs-gatan 28, stiftades år 1895 och har i likhet med Stockholms arbetarinstitut till uppgift att anordna populärvetenskapliga föreläsningar; det anordnar därjämte musikafnär.

Institutet åtnjuter även statsbidrag.

Stockholms arbetareförening.

Stadens bidrag år 1928: 3,000 kr.

Denna förening, som bildades år 1866, består huvudsakligen av hantverks-, industri- och grovarbetare och har till syfte »att åstadkomma samverkan för en sådan lagbunden samhällsutveckling, som kan genom praktiska åtgärder främja de arbetande klassernas bästa i socialt, ekonomiskt och intellektuellt hänseende». Den anordnar föreläsningsskolor och samkväm, håller läsrum och bibliotek (med 2,350 band) i föreningens lokal, Teknologgatan 5, förvaltar en sjuk- och begravningskassa samt har en understödsförening för sina medlemmar, understöder en avdelning för beklädnad av fattiga barn och utdelar premier för hemslojd.

Stadens bidrag utgår till fortsättande och utvidgande av föreningens föreläsningar, under villkor att föreningen själv bestrider samtliga under året förekommande omkostnader för anskaffande av föreläsningsskolor. Föreningen åtnjuter även statsbidrag.

Friluftsföredrag.

Stadens bidrag år 1928: högst 1,000 kr.

På hemställen av Stockholms stadsfullmäktige beslutat att i 1928 års stat anvisa medel som bidrag till anordnande under sommaren 1928 av friluftsföredrag å skilda håll på öppna platser och i parker i Stockholm. Föredragen skola främst avse historiska, kulturella och estetiska frågor, berörande Stockholm och dess närmaste omnejd.

Stadens bidrag till ifrågavarande föreläsningsskolor utgår med högst 1,000 kr. efter stadskollegiets närmare beprövande.

Pedagogiska lärokursen.

Stadens bidrag år 1928: 1,500 kr.

Denna kurs, som inrättades år 1890, består av en styrelse, som varje lästermin anordnar föreläsningar och kurser i olika ämnen, avsedda huvudsakligen för lärare och lärarinnor vid alla slag av skolor i Stockholm.

Understödda institutioner.

Arbetarnes bildningsförbunds Stockholmsavdelning.

Stadens bidrag år 1928: 16,200 kr.

I syfte att centralisera och fördjupa den bildningsverksamhet, som under den svenska arbetarrörelsens tidigare år vuxit fram på skilda håll inom densamma, bildades år 1912 »Arbetarnes bildningsförbund (A. B. F.)», riksförbund för biblioteks- och föreläsningsskolor.

Nämnda organisation, som utgör en sammanslutning av numera 20 fackliga, politiska, kooperativa och kulturella riksorganisationer inom den svenska arbetarrörelsen med tillsammans omkring 1,000,000 medlemmar, har till uppgift att organisera biblioteks- och föreläsningsskolor inom arbetarrörelsen, att förmedla bokinköp och föreläsningar samt att utdela anslag till studiecirklar och föreläsningsskolor. A. B. F:s centralbyrå är förlagd till Barnhusgatan 16, Stockholm.

Till Stockholmsavdelningen äro kollektivt anslutna fackföreningar, kvinnoklubbar, ungdomsklubbar och Verdadilager, för närvarande i all- 125 till antalet. Var och en av dessa sammanslutningar lämnar ett årligt bidrag till avdelningen, beräknat efter 25 öre per medlem, dock med en maximigräns av 500 kr. per ansluten organisation.

I överensstämmelse med A. B. F:s stadgar för lokala avdelningar har Stockholmsavdelningen till uppgift:

1) att bereda sina medlemmar tillfälle till förvärande av kunskaper i sådana ämnen, som främja arbetarorganisationernas strävanden, först och främst arbetarrörelsens medel och mål;

2) att förvalta och arbeta för ett bibliotek, vilket i första hand skall stå till cirkulärernas och medlemmarnas förfogande (jfr dock nedan);

3) att genom föreningsstudieledarna och studiesällskapen samla anslutna föreningsstudieintresserade medlemmar till cirklar och kurser samt bistå dessa med att anskaffa studieplaner, lärare och lokaler etc.;

4) att anordna föreläsningar samt förmedla föreläsare och medverkande till de anslutna föreningarna;

5) att verka för musiebesök, sång-, musik- och gymnastikövningar samt i övrigt stödja arbetarnas bildningssträvanden.

Den 1 jan. 1928 hade Stockholmsavdelningen 215 studiecirklar i arbete. Avdelningens biblioteksverksamhet har upphört med 1928 års in-

Understödda in-stitutioner. gång och dess bokbestånd överlämnats till stadsbiblioteket. Studiecirklar och kurser inom avdelningen äga nu i stället tillgodose sitt bokbehov genom kollektivlån från stadsbiblioteket.

En studiecirkel inom Stockholmsavdelningen utger Studiekamraten, tidning för det fria och frivilliga bildningsarbetet.

Avdelningen är delaktig i Birkagårdens folkhögskola (se sid. 313) och i S. S. U. H:s folkhögskola (Söderskolan).

Stockholmsavdelningens expedition är inrymd i »Studiehemmet», Drottninggatan 88. Lokaler för studiecirkelarna hava dessutom erhållits i stadsbibliotekets huvudbyggnad, Sveavägen 73, och i dess filial, Götgatan 48.

Avdelningen har därjämte 6 sektioner i förstäderna (Enskede-, Älvsjö-, södra förstäderna, Bromma-, Billsta- och Värtasektionerna). Dessa sektioner äro avsedda att utgöra centraler för bildningsverksamheten bland arbetarna i förstäderna med i huvudsak samma arbetsuppgifter, som avdelningens centrala ledning har för staden i dess helhet.

Stadens bidrag utgår med 13,650 kr. till avdelningens allmänna verksamhet och med högst 2,550 kr. till avdelningens sektioner i förstäderna. Sistnämnda anslag utgår efter redovisning allt efter omfattningen av den verksamhet, som utföres av vederbörande sektion, med 3 kr. per studiecirkeldeltagare, dock högst 300 kr., och med 5 kr. per offentlig föreläsning, dock högst 125 kr.

Till sektionerna i Brännkyrka och Bromma utgår även bidrag från resp. församlingar (tillsammans 1,050 kr.).

Bromma föreläsningssällskap.

Stadens bidrag år 1928: 600 kr.

Stadens bidrag utgår alltsedan inkorporeringen år 1916 samt under villkor, att, om föreningen ej erhåller statsbidrag för året eller detta nedsättes under 500 kr., stadens bidrag bortfaller eller minskas i förhållandet 6 till 5, samt att föreningen vid utöandet av sin verksamhet skall vara underkastad den kontroll, stadskollegiet kan finna lämplig.

Statsbidrag för 1927: 550 kr. Föreningen åtnjuter även bidrag från Bromma församling med 700 kr.

Sånga församlings skolråd.

Stadens bidrag år 1928: 600 kr.

Enligt drätselnämndens andra avdelnings beslut den 5 okt. 1904 skall staden årligen med 600 kr. bidraga till kostnaderna för en folkskola vid Stenhamra, så länge där bedrivs stenhuggeri för stadens räkning, dock högst under 25 år.

Sånga-Stenhamra föreläsningssällskap.

Stadens bidrag år 1928: 125 kr. (jfr nedan).

Bidraget utgår sedan år 1910 samt under villkor, att, om föreningen för året ej erhåller bi-

drag av staten eller detta nedsättes under 250 kr., stadens bidrag bortfaller eller minskas till hälften av statsbidraget, att föreningens föreläsningar huvudsakligen hållas i nya skolhuset vid Stenhamra samt att föreningen vid sin verksamhet skall vara underkastad den kontroll, gatunämnden kan finna lämplig.

Statsbidrag utgår ej till föreningen för budgetåret 1927/1928.

Botkyrka föreläsningssällskap.

Stadens bidrag år 1928: 250 kr.

Bidraget utgår sedan år 1914 samt under villkor, att föreningens verksamhet vid Norsborg skall vara underkastad de bestämmelser, industri-verkstyrelsen kan finna lämpliga.

Statsbidrag för 1927: 600 kr.

Untraklubben.

Stadens bidrag år 1928: 250 kr.

»Untraklubben» är en sammanslutning av personal vid elektricitetsverkets kraftstation i Dalälven, Untraverket (se sid. 235, 236). Beträffande klubbens ändamål, styrelse m. m. se sid. 404.

Stadens anslag utgår som bidrag till av klubben anordnade föredrag och konserter samt till hjälp för prenumeration å tidskrifter. Industri-verkstyrelsen övertakar anslaget användning.

Kommittén för Stigbergets ungdomsgård.

Stadens bidrag år 1928: 1,000 kr.

Kommittén för Stigbergets ungdomsgård, som bildades år 1927, har till uppgift att anordna samkväm för inom Katarina och Sofia församlingar boende ungdom, i första hand sådan ungdom, som nyligen genomgått folkskolan eller dess överbyggnader. Samkvämen äga rum under ledning av dels lärare och lärarinnor, som vilja samla sina egna skolbarn, dels och andra för ungdomens sunda utveckling intresserade personer. Initiativ till samkväm kan även tagas av ungdomen själv. Till omväxling med samkvämen givas särskilda kurser i språk, slöjd m. m. För verksamhetens bedrivande har lokal förhyrts i fastigheten Fjällgatan 30. Stadens bidrag är avsett till bestridande av hyreskostnaden för lokalen. Övriga utgifter täckas genom årsavgifter av för företaget intresserade personer.

För stadens bidrag, som utgår av ett till barnavårdsnämndens förfogande ställt anslag till främjande av åtgärder för ungdoms välfärd, gäller som villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Bromma ungdomsråd.

Stadens bidrag år 1928: 1,000 kr.

Bromma ungdomsråd, som bildades år 1927, har till ändamål att i samverkan med och under understödjande av inom församlingen befintliga institutioner och sammanslutningar med ideella eller kulturella syften arbeta för ungdomens höjande samt skapande av sund livsglädje. Rådet består av representanter för församlingens kyrkoråd, skolråd, fattigvårdsstyrelse och skolor samt sammanslutningar, som gilla rådets syften (f. n. 17 till antalet). Sin uppgift vill rådet fylla genom att bringa de unga »hjälp till självhjälp» och söker genom tillhanda hållande av för olika ändamål lämpliga lokaler och vidtagande av andra anordningar skapa förutsättningar för en de ungas egen verksamhet, inriktad på olika slag av högre intressen. Rådet lämnar sålunda bl. a. bidrag till kostnader för hyra m. m. till anslutna föreningar, till propaganda- och underhållningsaftnar, till hjälp åt arbetslös ungdom för deltagande i studiekurser m. m. Ungdomsrådets ordförande är kommunister H. Ljunge, Bällsta (postadress: Sundbyberg).

För stadens bidrag, som utgår av ett till barnavårdsnämndens förfogande ställt anslag till främjande av åtgärder för ungdoms välfärd, gäller som villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Ungdomsrådet åtnjuter jämväl bidrag från Bromma församling med 1,000 kr.

Dövstumföreningen i Stockholm.

Stadens bidrag år 1928: 500 kr.

Föreningen utgör en sammanslutning av inom Stockholm och dess närmaste grannskap boende dövstamma över 16 år, och dess syfte är dels ekonomiskt — att bispringa medlem med ekonomiskt understöd vid förefallande behov — dels uppfostrande — att stödja honom i sedligt och allmänbildande syfte genom anskaffande av passande bibliotek, föredrag och bildande umgänge.

Bidraget utgår till utvidgande av föreningens bibliotek och läsestuga (Katarina Bangata 9, 1 tr.). Biblioteket omfattar f. n. 637 band.

För anordnande av lärokurser och föreläsningar erhåller föreningen bidrag från staten och från första dövstumskoldistriktets styrelse. Föreningen åtnjuter även bidrag från vissa av huvudstadens församlingar (för år 1928 tillsammans 800 kr.).

Svenska dövstumläraresällskapet.

Stadens bidrag år 1928: 200 kr.

Svenska dövstumläraresällskapet, som stiftades år 1877 av lärare vid Manilla dövstummin-

stitut, har till ändamål att främja dövstumundervisningen i Sverige, att arbeta för enhet och god anda inom lärarkåren samt för förbättring av lärarens och den dövstummes ställning i allmänhet. Sällskapet har kretsavdelningar inom vart och ett av landets sju dövstumskoldistrikt. I spetsen för sällskapet står en centralstyrelse av sju medlemmar, en för varje krets. Av sällskapet utgives under samarbete med Norges och Danmarks dövstumslärare »Nordisk tidskrift för dövstumskolan», som utkommer en gång i månaden, samt av sällskapet ensamt »Nyttidning för Sveriges dövstamma», med i regel 20 nummer årligen.

Stadens bidrag, som är avsett att ställas under skolöverstyrelsens förvaltning och användas till anskaffande av för dövstamma fattbar litteratur, utgår under förutsättning, att sällskapet härför jämväl erhåller statsbidrag.

För budgetåret 1927/1928 utgår statsbidrag med 2,000 kr., varjämte sällskapet åtnjuter bidrag från vissa landsting och städer, som ej deltaga i landsting.

Pedagogiska biblioteket i Stockholm.

Stadens bidrag år 1928: 2,300 kr.

Detta bibliotek upprättades år 1885 av Stockholms lärarsällskap, som t. o. m. år 1918 utsåg bibliotekets styrelse. Från och med år 1919 har emellertid biblioteket övertagits av en stiftelse »Pedagogiska biblioteket i Stockholm» med av kungl. maj:t fastställda stadgar. Enligt dessa stadgar står biblioteket underinseende av skolöverstyrelsen, som även utser bibliotekets styrelse. Biblioteket omfattar nu 45,300 nummer, arbeten rörande uppfostran och undervisning, skolstatistik, skolböcker, vetenskaplig litteratur, avsedd för lärares studier m. m., och är avsett såväl för utlåning som för begagnande på stället. Det är inrymt i statens nya ämbetsverksbyggnad, Hantverkaregatan 19, och hålles öppet 1 september—15 juni helgfria dagar 11—12,30 samt 6,30—8,30 e. m. Antalet besök uppgick år 1927 till 2,728 och antalet hemlån till 3,354, fördelade på omkring 470 låntagare.

Stadens bidrag utgår under villkor, att bibliotekets verksamhet skall vara underkastad den kontroll, folkskoleledningen bestämmer, samt att årsberättelse över dess verksamhet och ekonomi skall till direktionen överlämnas.

Biblioteket åtnjuter även statsbidrag.

Svenska skolmuseet.

Stadens bidrag år 1928: 1,200 kr.

Svenska skolmuseet grundades år 1908 av centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskollärareförening, vilken förening alltjämt är dess målsman. Skolmuseets uppgift är att genom en permanent utställning av tidsenlig undervisningsmateriel, genom förmedling av sådan materiel

**Understödda in-
stitutioner.** och genom upplysningsverksamhet på hithörande område på ett praktiskt sätt gagna undervisning och uppfostran såväl i folkskolorna som inom andra skolorformer.

Museet har sedan åtskilliga år tillbaka anordnat en permanent utställning av undervisningsmateriel. Under de senare åren hava vidare anordnats pedagogiska utbildningskurser i anslutning till demonstrationer av materiel och sedan år 1917 har skolmuseet som en ny gren av sin verksamhet upptagit anordnande och förmedlande av skioptikon- och kinematografiska föreläsningar (jfr sid. 189).

För museet hava lokaler upplåtits i statens nya ämbetsverksbyggnad, Hantverkaregatan 19. Museets skolfilmavdelning är inrymd i förhyrd lokal, Idungatan 1 A. Museet hålles öppet alla helgfria måndagar, onsdagar och fredagar 6—8 e. m. samt tor-dagar och lördagar 11—12,30 med undantag för tiden 15 juni—15 aug., då besöks tiden är begränsad. Tillträdet till museet är kostnadsfritt.

Stadens bidrag utgår under villkor, dels att folkskoleledningen äger utöva den kontroll över verksamheten, direktiönen kan finna lämplig, dels att årsberättelse över museets verksamhet och ekonomi överlämnas till folkskoleledningen.

Svenska skolmuseet åtnjuter desutom bidrag av staten, av Sveriges allmänna folkskollärare-förening samt av flick- och samskoleföreningen.

Kungliga teatern.

Stadens bidrag år 1928: 100,000 kr.

Genom kungl. förordningar den 21 dec. 1923 stadgades, att nöjesskatteförordningen icke skulle äga tillämpning å nöjestillställningar, anordnade av kungliga teatern eller kungliga dramatiska teatern i Stockholm å lokaler, som för resp. teatrars verksamhet stadigvarande begagnas, samt att vid sådana nöjestillställningar i stället skulle uttagas en nöjesskatten motsvarande avgift, vilken skulle av statsverket användas till främjande av de kungliga teatrarnas verksamhet. Vid 1924 års riksdag väcktes förslag om ytterligare bidrag av Stockholms stads nöjesskattemedel till kungliga teatern; dessa blevo emellertid av riksdagen avslagna bl. a. med hänsyn till en från staden uttryckt önskan, att, om kommunalt bidrag till kungliga teaterns verksamhet vore önskvärt, en direkt framställning härom borde göras till staden och staden lämna möjlighet att i vanlig ordning pröva densamma.

Sedan kungliga teaterns styrelse därefter hos stadsfullmäktige hemställt om ett årligt understöd, beslöt stadsfullmäktige den 19 jan. 1925 att lämna kungliga teatern ett årligt bidrag av 100,000 kr., under villkor att det ordinarie statsanslaget utgår med minst 150,000 kr.

Stadens bidrag är avsett att utgå under ett antal år framåt, förslagsvis en femårsperiod, varefter skall undersökas, huruvida förutsättningar för ett fortsatt kommunalt bidrag föreligga.

Andelsföreningen Skådebanan,

u. p. a.

Stadens bidrag år 1928: 10,000 kr.

Andelsföreningen Skådebanan bildades i maj 1910 med ändamål att bereda den mindre bemedlade publiken rikligare tillfällen att mot ringa kostnad komma i åtnjutande av god teaterkonst. Ändamålet har sedermera utvidgats till att även omfatta anordnande av föreläsningar över dramatiska verk och författare. Sitt syfte söker Skådebanan förverkliga i landsorten genom teater- och föreläsningsturnéer av egna sällskap (till denna verksamhet utgår bidrag av lotterimedel) samt i Stockholm dels genom drivande under sommarmanäderna av vissa friluftsteatrar med folkskildringar o. d. på programmet (f. n. Skansens, Tantolundens och Vanadislundens friluftsteatrar), dels och framför allt genom Skådebanans publikorganisation. Denna organisation, som f. n. omfattar omkring 4,000 medlemmar, har till uppgift att förmedla huvudstadens främsta teaterkonst till de mindre bemedlade samhällsklasserna. Medlemsskap i organisationen kan vinnas av alla personer, som hava en årsinkomst understigande 7,000 kr., mot en årsavgift av 2 kr. för första året och 1,50 kr. för följande år. På varje årskort erhållas två biljetter till nedsatt pris — i regel hälften av det vanliga priset — till de teatrar, med vilka Skådebanan underhåller förbindelse. Dessa äro f. n. kungl. teatern, kungl. dramatiska teatern, Oscarsteatern, Komediteatern, Blancheteatern och Folkteatern. Verksamheten bedrivs så, att Skådebanan för en bestämd summa inköper samtliga platser till vissa föreställningar och därefter fördelar biljetterna på publikorganisationens medlemmar. Förbindelsen med dessa upprätthålles främst genom publikationen »Skådebanans månadshäfte», som varje medlem kostnadsfritt erhåller och som innehåller uppgift om resp. föreställningar, orienterande artiklar rörande desamma ävensom andra uppsatser av bildande karaktär. Genom Skådebanans förmedling kunna medlemmarna även erhålla biljetter till nedsatta priser till konsertföreningens konserter samt till vissa musikaliska och dramatiska föreställningar å musikaliska akademien.

Skådebanans expedition är belägen Drottningatan 88.

Stadens bidrag utgår till understödjande av andelsföreningen Skådebanans verksamhet inom Stockholm, dock ej till av föreningen själv anordnad teaterverksamhet eller dramatiska uppläsningar, samt under villkor, att kostnaderna för publikorganisationen ur redovisningssynpunkt noga skiljas från den av föreningen bedrivna teaterverksamheten.

Konsertföreningen.

Stadens bidrag år 1928: 75,000 kr.

Konsertföreningen har enligt sina 1902 antagna, 1913, 1921 och 1924 kompletterade stad-

gar till ändamål att giva konserter, huvudsakligen ägnade att höja intresset för orkestermusik samt att i och för verksamhetens utövande om möjligt upprätta och underhålla en fast orkester i Stockholm. I regel givas av föreningen under arbetsåret 1 okt.—1 maj två konserter i veckan, därav en på söndag. Dessutom anordnas särskilda konserter för skolgungdom samt populära aftonkonserter till nedsatta priser. Föreningens verksamhet bedrivs sedan april 1926 i det nya konserthuset (jfr sid. 292).

Stadens bidrag avser spelåret 1927—1928 och utbetalas med 30,000 kr. vid 1928 års början och med 45,000 kr. efter vårterminens slut, sedan räkenskaperna för det gångna arbetsåret avslutats, under följande villkor:

a) att föreningens verksamhet, inberäknat anordnandet av populära aftonkonserter och konserter för skolgungdom, bedrivs efter i huvudsak samma plan och samma omfattning som under verksamhetsåret 1926—1927;

b) att vid verksamhetens finansiering vidtagas sådana åtgärder, att de till föreningens förfogande ställda lotterimedlen icke förbrukas förr, än enligt vad föreningen i sin ansökan om kommunalt bidrag hade beräknat;

c) att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, stadskollegiet kan finna lämplig;

d) att föreningen till kollegiet avlämnar revisionsberättelse samt redogörelse för verksamheten under tilländalupet arbetsår;

e) att biljettprisen icke må sättas högre än: vid symfonimatiné: 480 platser à 90 öre, 489 platser à 1,35 kr., 434 platser à 1,80 kr., 366 platser à 2,25 kr. och 177 platser à 2,70 kr. samt vid symfonikoncert: 480 platser à 1,50 kr., 489 platser à 2,25 kr., 434 platser à 3 kr., 366 platser à 3,50 kr. och 177 platser à 4 kr.; samt

f) att förutnämnda biljettpris nedsätts med femtio procent, då för elever och lärare vid högskola och skola i Stockholm, underofficerare och manskap vid Stockholms garnison samt medlemmar av arbetarkorporation i Stockholm rekvideras samtidigt minst femtio biljetter för varje högskola, skola, regemente eller korporation.

Folkkonsertförbundet.

Stadens bidrag år 1928: högst 13,500 kr.

Förbundet, vilket har sitt opphov i en blandad kör, som plägade biträda vid Stockholms borgarskolas populära litteratur- och musikaftnar, bildades år 1905 och har till syfte »att genom anordnande av prisbilliga folkkonserter med även i litterärt avseende värdefulla program söka i sin mån väcka och underhålla estetiskt intresse hos huvudstadens kroppsarbetande befolkning».

Stadens bidrag utgår till anordnande under arbetsåret 1927—1928 i konserthusets lilla sal av 33 musikaftnar under villkor: att biljettpriset icke sättes högre än 1 kr., och att be-

träffande biljettförsäljningen vidtagas sådana åtgärder, som innebära största möjliga garanti för att dessa konserter och musikaftnar få den publik, för vilken de äro avsedda, dock med rättighet för styrelsen att vid de musikaftnar, vilkas anordnande kräver större omkostnader, belägga vissa platser med inträdesavgifter à 1,50 eller 2 kr., under förutsättning dels att även vid dessa konserter ett större antal billigare biljetter tillhandahålles allmänheten, dels att vid de musikaftnar, som ej medföra så kännbara utgifter, priset å ett antal platser i salen sänkes från 1 kr. till 50 öre samt å de minst gynnsamma platserna å laktarens övre parti från 50 till 25 öre.

Friluftsmusik.

Stadens anslag år 1928: 44,000 kr.

Ifrågavarande anslag utgår till anordnande av friluftskonserter i stadens parker m. fl. ställen. Verksamheten handhaves av drätselnämnden (se vidare sid. 77).

Skansen.

Stadens bidrag år 1928: 40,000 kr.

Skansens friluftsmuseum, som tillkom på initiativ av dr A. Hazelius och invigdes den 11 okt. 1891, har till uppgift att giva dels en bild av Skandinavien's steu-, växt- och djurvärld, dels även en inblick i det materiella och andliga livet, sådant det levats och leves av folket i Norden. Skansen utgör ett annex till Nordiska museets på Djurgårdsslätten belägna kulturhistoriska och etnografiska inomhusmuseum samt lyder närmast under Nordiska museets nämnd, som består av sju personer, av vilka en utses av kungl. maj:t.

Stadens bidrag utgår för år 1928 under villkor:

1) att såväl berättelse över anslaget's användande som revisionsberättelsen över Nordiska museets förvaltning insändas till stadskollegiet; 2) att lärjungar vid såväl Stockholms allmänna läroverk och folkskolor som de med bidrag från Stockholms stad understödda högre flickskolor i samlad klass under lärares uppsikt och på tider, varom överenskommelse kan träffas med Skansens styrelse, äga kostnadsfritt tillträde till Skansen; 3) att Skansen tillhandahåller Stockholms folkskoledirektion årligen 2,250 frikort, gällande för besök å Skansen under tiden 1 maj—30 september, att mot de särskilda villkor och ordningsregler, varom överenskommelse kan träffas mellan direktionen och Skansens styrelse, utdelas till välartade lärjungar till ett antal av 1,750 inom folkskolans högre klasser samt 500 inom högre folkskolorna och kommunala mellanskolorna; 4) att Skansen på rekvisition av rektorer vid såväl huvudstadens allmänna läroverk som de högre flickskolor, vilka erhålla bidrag från Stockholms stad, tillhandahåller frikort intill ett antal av högst 750, gällande under tiden 1 maj—30 sep-

Under-
stödda
in-
stitu-
tioner.

Understödda in-stitutioner. att mot sådana villkor och ordningsregler, som i föregående moment omnämnas, utdelas bland välarbete lärlingar vid läroverken och flickskolorna; 5) att å Skansen under året, helst å lördagar, anordnar tio gottköpsdagar med en inträdesavgift av högst 25 öre och att av dessa åtta falla under månaderna maj—september; samt 6) att å Skansens s. k. folksöndagar — av vilka under sistnämnda månader minst åtta böra anordnas — föräldrar jämte högst tre barn under 12 års ålder äga tillträde mot den avgift, som under vanliga dagar är gällande för vuxen person.

Svenska trafikförbundet.

Stadens bidrag år 1928: 10,000 kr.

Förbundet, som inrättades år 1902 under namn av turisttrafikförbundet, erhöi år 1921 namnet svenska trafikförbundet. Förbundet omorganiserades år 1924. Det har till uppgift att arbeta för utveckling av resandetrafiken inom Sverige med arbetet huvudsakligen inriktat på turisttrafik från utlandet. I detta syfte driver förbundet särskilt i utlandet en omfattande propaganda för resor till och i Sverige samt söker att genom utgivande av publikationer och genom auordnande av föreläsningar om Sverige ävensom genom annonsering och spridande i utlandet i betydande omfattning av biografier, skioptikonbilder, fotografier samt tidsningsartiklar verka för utbredande av kännedom om vårt land. Förbundets ekonomi är i huvudsak grundad på inkomster av medlemsavgifter och bidrag från turisttrafikförbundets restaurantaktiebolag. Svenska trafikförbundets expedition är belägen Vasagatan 12.

Stadens bidrag utgår under villkor, att det samma uteslutande användes till publikationer och filmer, som beröra Stockholm, samt att redovisning härför årligen lämnas.

Anstalter för sjukvård m. m.

Sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.

(Jfr sid. 296.)

Stadens bidrag år 1928: 50,500 kr.

Av anslaget utgör 7,500 kr. stadens ordinarie bidrag till sjukhuset och återstoden utgår som tillfälligt anslag för täckande av kostnaden för sjukhusets drift, att av sjukhuset disponeras i mån av behov.

Dessutom disponeras för bestridande av sjukhusets utgifter för år 1928 den allmänna sjukvårdsavgiften, som enligt stadsfullmäktiges beslut för år 1927 utgår med 50 öre för man och 25 öre för kvinna, som i Stockholm erlägger mantalspenningar (beräknad behållning härav ca 93,000 kr.).

Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.

Stadens ordinarie bidrag år 1928: högst 26,400 kr.; dessutom extra bidrag för år 1928: 100,000 kr. (förslagsanslag).

Vårdanstalten, som inrättades år 1854 och är belägen Polhemsgatan 30, har 134 ordinarie platser, vartill kommer att den polikliniska verksamheten vid sjukhuset är mycket omfattande. Anstalten är Stockholms största barnsjukhus.

Stadens ordinarie bidrag till vårdanstalten samt till polikliniken därstädes utgår jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 7 december 1900 under villkor: att minst 78 sängar, därav minst 8 för barn under 2 år, upplåtas för medellösa sjuka barn från Stockholms kommun; att minst 20 sängar upplåtas för betalande sjuka från staden mot en avgift icke överstigande den, som för vård i allmänt rum erlägges å kommunens egna sjukhus; att hälsovårdsnämnden får insätta en ledamot i styrelsen och utse en revisor; samt att läkaren dagligen lämnar nämnden meddelande om beläggningen. Stadens extra bidrag för år 1928 utgår — i den mån hälsovårdsnämnden så prövar erforderligt — till täckande av för år 1927 beräknad brist i anstaltens driftkostnader.

Vårdanstalten åtnjuter jämväl bidrag av Stockholms läns landsting för å anstalten värdade medellösa barn med hemortsrätt inom Stockholms län.

Barnsjukhuset Samariten.

Stadens ordinarie bidrag år 1928: högst 25,000 kr.; dessutom extra bidrag för år 1928: 1,000 kr. (förslagsanslag).

Barnsjukhuset Samariten tillhör en år 1888 bildad förening, vilken år 1890 började sin verksamhet i en i Maria församling förhård lokal och sedan år 1909 disponerar egen byggnad, Ringvägen 21, för vilken staden upplåtit tomt (jfr sid. 343). Sjukhuset har 54 platser, huvudsakligen avsedda för invärtes och ögonsjuka barn i åldern 6 månader till 12 år. Staden har kostnadsfritt upplåtit tomt för sjukhuset, under villkor bl. a. att minst tre fjärdedelar av platserna å allmän sal skola vara tillgängliga för fattiga barn, tillhörande Stockholms kommun.

Stadens ordinarie bidrag utgår under villkor, att hälsovårdsnämnden får insätta en ledamot i sjukhusets styrelse och utse en revisor för granskning av dess förvaltning. Stadens extra bidrag för år 1928 utgår — i den mån hälsovårdsnämnden så prövar erforderligt — till täckande av för år 1927 beräknad brist i sjukhusets driftkostnader.

Föreningen S. de C.

Stadens bidrag år 1928: 6,000 kr.

Föreningen S. de C. som bildades år 1875, har till ändamål att lindra nöd och sjukdom bland barn.

Stadens bidrag utgår till föreningens *barn-sjukhem*, som ursprungligen inrättades år 1892 och år 1908 inflyttade i egen, för ändamålet uppförd byggnad å av Stockholms stad upplåten tomt i Stadshagen (jfr sid. 343). Vid hemmet mottagas intill 25 fattiga barn från Stockholm med omnejd i åldern 2—6 år, vilka äro klona, vanvårdade eller lida av engelska sjukan e. d. Vården är i regel kostnadsfri.

Såsom villkor för stadens bidrag gäller, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som barnavårdsnämnden må äga att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi skall överlämnas till barnavårdsnämnden.

Föreningen Margarethahemmet.

Stadens bidrag år 1928: 12,000 kr.

Föreningen bildades år 1890 för vård av fallandesjuka sinnesslöa barn. För detta ändamål inrättades år 1892 en anstalt vid Mariehäll, vilken sedermera flyttades först till Åkeshov och därefter, år 1915, till Knivsta. Anstalten, som numera kan mottaga över 80 fallandesjuka sinnesslöa barn, varav i regel närmare hälften är från Stockholm, omfattar dels en vårdanstalt för utbildbara, dels en skolorvelning, dels ock ett arbets-hem för bildbara.

Stadens bidrag utgår under villkor, att verksamheten underkastas den kontroll, som barnavårdsnämnden bestämmer, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Stockholms centrala diakoniråds konvalescenthem & Ribbingebäck.

(Jfr sid. 344.)

Stadens bidrag år 1928: 5,000 kr.

Konvalescenthemmet var ursprungligen förlagt till Viby gård, Norrviken, men sedan det år 1917 övertagits av Stockholms centrala diakoniråd, förflyttades hemmet till den för ändamålet inköpta egendomen Ribbingebäck i Uppland (postadress: Järlåsa).

Hemmet är avsett för obemedlade män, som utskrivits från sjukhus men äro i behov av ytterligare vård och vila för att bliva fullt arbetsföra. De tillgängliga platserna å hemmet äro omkring 40, av vilka platser staden äger rätt att mot avgift belägga 20.

Stadens bidrag utgår för täckande av den merkostnad, varmed vårdkostnaderna överstiga vårdavgifterna. Hemmet åtnjuter dessutom anslag från staden såsom ersättning för underhåll och vård av på stadens bekostnad å hemmet intagna personer (se sid. 344).

Hemmet åtnjuter även bidrag från vissa av huvudstadens församlingar (för år 1928 med

sammanlagt 3,100 kr.). Från församlingarna utgå även bidrag till centrala diakonirådets verksamhet för sjömansvård i Stockholms hamnar (för år 1928 med tillsammans 9,050 kr.).

Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra.

(Vanförestalten i Stockholm.)

Stadens bidrag år 1928: 2,000 kr. (jfr även nedan under polikliniker).

Föreningen, stiftad år 1891, har till ändamål att bistå obemedlade lytta och vanföra, men andligt normala personer, företrädesvis barn och yngre individer, på sätt som bäst är ägnat att lindra vanförheten och dess följder. Föreningens arbetsskola för lytta och vanföra, som öppnades 1892, utvidgades 1901 med ett elevhem och 1910 med en ortopedisk poliklinik. I augusti 1913 sammanfördes dessa till *Vanförestalten i Stockholm*, som inrymmer i föreningens för ändamålet ombyggda fastigheter Grevturegatan 59—61. Anstalten omfattar poliklinik (jfr nedan), klinik med ortopedisk bandageverkstad (sedan 1921 karolinska institutets ortopediska klinik), arbetsskola (med intill 3- å 4-åriga yrkeskurser) och elevhem (med aftonskola). I januari 1918 utvidgades anstalten ytterligare, varvid den kvinnliga yrkesskolan överflyttades till en närgränsande fastighet, Brahegatan 40, som år 1917 hade inköpts och ombyggt för ändamålet. Polikliniken hålles öppen avgiftsfritt tre gånger i veckan (tisdagar, torsdagar och lördagar 10—11). Sjukavdelningen är beräknad för högst 53 patienter och arbetsskolan för 120 elever, av vilka 95 kunna erhålla bostad i elevhemmet. År 1923 har föreningen inköpt fastigheten Grevturegatan 63, i vilken är inrymd anstaltens nya bandage- och protesverkstad m. m. År 1926 har ytterligare en fastighet, Brahegatan 44, inköpts av föreningen. Sedan juli 1915 upprätthåller föreningen även ett skol- och uppfostringshem i Lidköping, avsett dels för vanföra barn i skolåldern, som på grund av sin vanförhet ej i hemorten kunna erhålla skolundervisning, dels för sådana barn, som för den ortopediska behandlingen under längre tid behöva erhålla vård och stå under läkares observation.

Stadens bidrag utgår genom hälsovårdsnämnden. Föreningen åtnjuter även bidrag av staten, landstingen, pensionsstyrelsen samt kommuner och enskilda.

Polikliniker.

Stadens bidrag år 1928: 50,255 kr.

Stadens bidrag till serafimerlasarettets poliklinik: 20,800 kr.

Stadens bidrag till diakonissjukhusets poliklinik: 3,000 kr.

Stadens bidrag till polikliniken vid Riddaregatan (polikliniken å Östermalm): 10,700 kr.

Understödda institutioner. Stadens bidrag till polikliniken för barnsjukdomar vid Norrtullsgatan: 7,755 kr.¹⁾
Stadens bidrag till vanförelanstaltens i Stockholm poliklinik: 3,000 kr. (se sid. 325).
Stadens bidrag till tandläkarinstitutets poliklinik: 5,000 kr.

Dessutom underhåller staden fullständigt poliklinikerna å Södermalm (vid Folkungagatan) och å Norrmalm (vid Sveavägen) samt polikliniker vid en del sjukhus (se under hälsovårdsnämnden sid. 133).

Vård av fattiga sjuka i hemmen.

Stadens bidrag år 1928: 22,000 kr.

Bidraget utgår från fattigvårdsnämnden för vård i hemmen av fattiga sjuka genom skolade, under läkares överinseende stående sköterskor och fördelas mellan »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Sofia församling» (6,000 kr.), »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Bromma församling» (6,000 kr.), »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Brännkyrka församling» (8,000 kr.) och »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Kungsholms och S:t Görans församlingar» (2,000 kr.).

Bidrag lämnas dessutom dessa föreningar från vederbörande församlingar. Bidrag från vissa församlingar utgå jämväl till övriga, icke av staden understödda sjukvårdsföreningar, nämligen »Föreningen för sjukvård i fattiga hem» (inom Adolf Fredriks, Gustav Vasa, Matteus och Johannes församlingar), »Föreningen för sjukvård hos fattiga inom Östermalms församlingar», »Föreningen för sjukvård hos fattiga inom Maria och Högalids församlingar» samt »Föreningen för sjukvård hos fattiga inom Katarina församling». Bidragen från församlingarna utgå dels med kontanta belopp, dels genom avlönande av föreningarnas sjuksköterskor. Församlingarnas sammanlagda bidrag till sjukvårdsföreningarnas verksamhet uppgå för år 1928 till 14,500 kr.

Till största delen uppehålls emellertid sjukvårdsföreningarnas verksamhet genom räntor å donationer och kontanta bidrag av enskilda.

Hjälpföreningen för psykiskt sjuka.

Stadens bidrag år 1928: 18,000 kr.

Föreningen, som bildades år 1917, har till ändamål att utöva dispensärverksamhet för psykiskt sjuka samt att hjälpa på sjukhusen vårdade sinnessjuka att tillvarata deras ekonomiska och juridiska intressen. Föreningen bidrår jämväl hälsovårdsnämnden med erforderliga förundersökningar vid utackordering av lindrigt sinnessjuka i s. k. familjevård (se ovan sid. 130). För-

¹⁾ Av ifrågakommande anslag får enligt stadfullmäktiges beslut ett belopp av 1,200 kr. användas för anställande av en amanuensis vid karolinska institutets pediatrika poliklinik å kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.

eningen har anställt en kurator samt två läkare jämte biträde vid föreningens byrå, vilken är öppen å serafimerlasarettet måndagar och torsdagar 3,30—4,30 e. m.: kurator, fröken Gert-rud Rodhe, träffas dagligen, Östermalmsgatan 11. — Sekreterarens adress är: dr Billström, Kungsgatan 62.

Stadens bidrag utgår under villkor, att understöd lämnas endast åt i staden boende personer, att hälsovårdsnämnden skall äga utse en styrelseledamot och en revisor i föreningen, samt att styrelse- och revisionsberättelser årligen avlämnas till hälsovårdsnämnden.

Föreningen åtnjuter även bidrag av Stockholms läns landsting.

Anstalter för socialt arbete, understöds- och hjälpverksamhet m. m.

Centralförbundet för socialt arbete.

Stadens bidrag år 1928: 2,000 kr.

I syfte »att inom olika samhällslager söka väcka intresse för och sprida kunskap om sociala spörsmål för att därigenom medverka till lösningen av viktiga samhällsfrågor» sammanslöt sig år 1903 en del föreningar med socialt syfte till »Centralförbundet för socialt arbete». Sitt mål söker förbundet vinna dels genom den år 1904 inrättade *sociala upplysningsbyrån*, som meddelar upplysningar om sociala förhållanden och företag i in- och utlandet samt lämnar råd och litteraturanvisningar för studiet av sociala frågor, dels genom sitt kostnadsfritt tillgängliga bibliotek, som numera omfattar över 6,000 band, in- och utländsk uppslags- och speciallitteratur i sociala och kommunala frågor samt ett 100-tal tidskrifter, behandlande dessa ämnen på olika språk, dels slutligen genom utgivande av publikationer, verkställande av utredningar och undersökningar, anordnande av kongresser rörande aktuella sociala spörsmål etc.

Biblioteket och upplysningsbyrån, Norrtullsgatan 8 B, 1 tr., äro öppna alla vardagar 12—3.

Stadens anslag utgår till bestridande av kostnaderna för det på initiativ av förbundet upprättade socialpolitiska och kommunala institutets bibliotek och äskådningsmateriel (se även sid. 286 och 311).

Föreningen för arbetarskydd.

Stadens bidrag år 1928: 1,000 kr.

Föreningen, som bildades år 1905, har sedan maj månad 1906 haft anordnad en för allmänheten tillgänglig utställning av en mångfald olikartade skyddsanordningar mot såväl olycksfall som ohälsa i arbete. I samband med utställningen anordnar föreningen föredrag för arbetare och förmän samt föreläsningar av ar-

betarskyddsfilmer, varjämte föreningen utger en publikation »Arbetsarskyddet». Utställningen, som är inrymd i huset Birgerjarlgatan 32, är fritt tillgänglig för allmänheten alla söckendagar (atom lördagar) 12—1 samt därjämte lördagar 5—8 och söndagar 1—3.

Stadens bidrag utgår till föreningens utställning. Föreningen åtnjuter därjämte statsbidrag.

Centralförbundets för nykterhetsundervisning permanenta nykterhetsutställning och centralbibliotek i Stockholm.

Stadens bidrag år 1928: 1,000 kr.

Centralförbundet för nykterhetsundervisning, som stiftades år 1901, är en för samtliga större nykterhetssällskap gemensam institution, vilken ledes av en utav de anslutna sällskapen vald representantförsamling, bestående av ett ombud för varje påbörjat 25,000-tal medlemmar. Förbundets ändamål är att bedriva en hela folket och främst de unga omfattande upplysningsverksamhet i alkoholförfrågan. Detta sker dels genom anordnande av mera populära, för alla tillgängliga s. k. allmänna upplysningskurser (intill år 1928 inalles 143), dels genom förmedling av statsunderstödda föreläsningar i alkoholförfrågan samt därmed sammanhängande hygieniska och sociala spörsmål, dels genom anordnande av sociala och hygieniska fortbildningskurser för lärrare m. fl., dels och genom anordnande av allmänna utbildningskurser för präster och predikanter, studie- och ungdomsledare m. fl. Vidare utgives centralförbundets organ Tifring, tidskrift för nykterhetsfrågans studium, litteratur m. m., anordnas utställningar vid kurser, lärarmöten o. s. v. I april 1906 öppnade förbundet i förening med en del andra korporationer (centralförbundet för socialt arbete, föreningarna för arbetsarskydd och för tuberkulosens bekämpande etc.) en social utställning med en nykterhetsavdelning. Den senare avskildes sedermera såsom en självständig nykterhetsutställning och gjordes permanent. Den avser att klargöra nykterhetsrörelsens uppkomst och utveckling ävensom att demonstrera tillgänglig undervisningsmateriel och litteratur. Med utställningen är förenat ett centralbibliotek i alkoholförfrågan, omfattande f. n. cirka 7,000 band och innehållande den viktigaste in- och utländska litteraturen. Såväl utställningen som biblioteket stå gratis till allmänhetens förfogande.

Stadens bidrag utgår till den av förbundet anordnade nykterhetsutställningen.

Från staten åtnjuter centralförbundet bidrag till förbundets allmänna verksamhet, till föreläsningarna, till utgivande av tidskriften, till centralbiblioteket samt dessutom tillfälliga anslag för utgivande av undervisningsmateriel.

Från landsting och kommuner erhållas anslag till de allmänna upplysningskurserna.

Bibliotek och utställning äro inrymda i Tunnelgatan 19 A och B, 1 tr., och öppna 10—6 alla vardagar; utställningen dessutom även andra tider efter särskild överenskommelse.

13:e nordiska nykterhetsmötet i Stockholm år 1928.

Stadens bidrag år 1928: 3,000 kr.

Stadsfullmäktige beslöt den 20 febr. 1928 anslå 3,000 kr. så om bidrag till omkostnaderna för det 13:e nordiska nykterhetsmötet, vilket är avsett att hållas i Stockholm i juli 1928. Syftet med de nordiska nykterhetsmötena är enligt år 1924 antagna stadgar att genom föredrag, meningsutbyte och personlig samvaro främja arbetet för största möjliga folknkyrkerhet i de nordiska länderna. Förutom de tre skandinaviska länderna och Finland omfattar samarbetet även Estland och Lettland.

Till innevarande års kongress har beviljats statsbidrag med 6,000 kr.

Sjukassor.

(Jfr sid. 298.)

Stadens bidrag år 1928: till centralsjukkassan Värfast-Stockholm: 140,000 kr.¹⁾ Dessutom särskilt bidrag till sjukassakongress i Stockholm år 1928: 2,500 kr. (se nedan).

Vid 1927 års ingång funnos i Stockholm inalles 60 lokala registrerade sjukassor med tillsammans ca 120,000 medlemmar. Av dessa sjukassor äro 31 med omkring 96,000 medlemmar sammanslagna till Stockholms registrerade sjukassors centralförsamling (expedition: Klara norra kyrkogata 26). I Stockholm finnes därjämte ett stort antal medlemmar i hela landet omfattande rikssjukassor (jfr nedan).

Stockholms registrerade sjukassor hava sedan år 1909 förutom statsbidrag jümval åtnjutit kommunalt bidrag till sina förvaltningskostnader. Då emellertid den starka decentralisationen medförde oproportionerligt höga förvaltningskostnader, beslöt stadsfullmäktige den 28 april 1924 en väsentlig omläggning av grunderna för stadens bidrag till sjukassorna, att gälla under förutsättning att en sammanslagning av dessa till en centralkassa med minst 50,000 medlemmar komme till stånd. I anledning härav sammanslöt sig i oktober 1925 sjukassan Värfast och 15 andra registrerade sjukassor till en kassa, benämnd *centralsjukkassan Värfast-Stockholm*. Kassans stadgar, som registrerades

¹⁾ Av stadskollegiet framlagt förslag om ett rörligt anslag för år 1928 å 35 000 kr. till utanför centralkassan stående. registrerade sjukassor blev av stadsfullmäktige den 20 jan. 1928 återremitterat till stadskollegiet. Ärendet har ännu ej (början av april 1928) slutbehandlats.

**Understödda in-
stitutioner.** Den 31 dec. 1925 (nya stadgar registrerade den 31 dec. 1927), ansluta sig till av stadsfullmäktige antagna ändrade grunder och villkor för kommunens bidrag (se nedan). Den nya central-sjukkassan, som har omkring 54,000 medlemmar (av vilka ca 46,000 äro mantalsskrivna i Stockholm), trädde i verksamhet den 1 mars 1926.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 nov. 1925 och 20 dec. 1927 utgår kommunalt bidrag till i huvudstaden registrerad sjukka, som åtnjuter statsbidrag och som uppfyller nedanstående villkor, enligt följande grunder:

Det kommunala bidraget utgår dels med högst 3 kronor årligen för varje i Stockholm mantalsskriven medlem, som sjukkassan äger vid årets början, dels ock i form av nedsättning med 20 % av den gällande avgiften för vård å allmänt rum för i Stockholm mantalsskriven medlem av sjukkassan, som å sådant rum vårdas å stadens sjukvårdsanstalt eller på av staden genom avtal tillförsäkrad plats å staden icke tillhörig vårdanstalt, och som icke i annan ordning erhållit nedsättning av avgiften, under följande villkor.

1. Sjukkassan skall stadgeenligt vara förpliktad att till medlem, som varit sjuk minst sex dagar, utbetala sjukhjälp, för ett och samma sjukdomsfall dock längst under en tid av tre år. Sjukhjälpen skall utgå *dels* till vuxna medlemmar med lägst 1 krona 50 öre och högst 8 kronor per dag under sammanlagt högst 180 dagar under loppet av fem år; i övrigt med lägst 1 krona och högst 4 kronor per dag, *dels ock* till barn, som icke uppnått 16 års ålder, med lägst 90 öre per dag.

2. Sjukkassans förvaltningskostnader under föregående år må ej hava överstigit 4 kronor per medlem.

3. Av medlem, som är mantalsskriven i annan kommun än Stockholm, skall sjukkassan uttaga en särskild förvaltningsavgift, motsvarande stadens bidrag per medlem.

4. Staden äger rätt att genom en av stadsfullmäktige utsedd revisor deltaga i granskningen av sjukkassans räkenskaper och förvaltning (jfr sid. 298).

5. Efter anmodan tillhandagår drätselnämnden vid förvaltningen av sjukkassans fonder.

6. Sjukkassan skall för sjuk medlem, som vårdas å stadens sjukvårdsanstalt eller på av staden genom avtal tillförsäkrad vårdplats å staden icke tillhörig sjukvårdsanstalt, av den å vårdtiden belöpande sjukhjälpen innehålla och till stadens vederbörande myndighet inbetala så stor del, som motsvarar den sjukhusavgift, den sjuke kan vara skyldig att erlägga.

7. Kassa, som vid ansökan om kommunalt bidrag uppsättligen eller av vårdslöshet meddelat oriktiga uppgifter, skall efter hälsovårdsnämndens prövning varda det kommunala bidraget förlustigt för det år, ansökningen avser. I övrigt skola i fråga om understödd kassas organisation, stadens kontroll över dess verksamhet samt sättet för det kommunala bidragets utbetalande gälla de sär-

skilda föreskrifter, som av stadsfullmäktige eller av vederbörande förvaltningsmyndighet efter stadsfullmäktiges bemyndigande utfärdas.

8. För övrigt skola i tillämpliga delar iakttagas de föreskrifter, som angivis i kungl. kungörelse den 11 oktober 1920 angående statsbidrag till sjukkassor.

Därjämte har staden den 16 nov. 1925 förbundit sig att under en övergångstid av 30 år lämna bidrag till täckande av eventuellt uppkommande brist inom de särklasser för medlemmar över 70 år, som inrättas inom central-sjukkassan Vänfast-Stockholm.

Kommunalt bidrag enligt nu nämnda grunder utgår fr. o. m. år 1926 endast till central-sjukkassan, under det att de registrerade, statsunderstödda sjukkassor, som icke anslutit sig till nämnda kassa och som icke uppfyllde ovan angivna villkor, i fortsättningen icke ansågos böra erhålla bidrag av staden till sin verksamhet. Under åren 1925—1927 hava dock de statsunderstödda sjukkassor i Stockholm, vilka icke i annan ordning åtnjuta kommunalt bidrag samt i övrigt uppfylla de fordringar, stadsfullmäktige uppställa, erhållit kommunalt bidrag för sina i Stockholm mantalsskrivna medlemmar enligt i huvudsak samma grunder, som förut varit gällande för stadens bidrag till sjukkassor, dock med högst hälften av tidigare bestämda belopp. De av staden på detta sätt understödda fristående sjukkasörna voro vid senaste årsskifte till antalet 69 (varav 10 rikssjukkasör) med tillsammans 121,000 medlemmar, av vilka 69,500 voro mantalsskrivna i Stockholm. Förslag om kommunalt bidrag för år 1928 till nu nämnda sjukkasör har framlagts men ännu ej slutbehandlats (jfr noten å föreg. sida).

Till bestridande av kostnaderna under år 1928 för kommunalt bidrag till centralsjukkassan enligt ovannämnda grunder har i 1928 års stat uppförts ett anslag å 140,000 kr.

Stadsfullmäktige hava dessutom den 19 mars 1928 beviljat ett särskilt anslag å 2,500 kr. såsom bidrag till Stockholms registrerade sjukkasörs centralförsamlings kostnader för anordnande av Sveriges allmänna sjukkasörförbunds kongress, som är avsedd att hållas i Stockholm i juli 1928.

Registerbyrån för understöd och pensioner.

Storkyrkobrinken 11, St.; expeditionstid: 9,30—3,30 (lördagar 9—2); t. 154 39.

Stadens bidrag år 1928: 6,000 kr.

Registerbyrån, som inrättades år 1911 av föreningen för välgörenhetens ordnande (F. V. O.), hartill ändamål att underlätta ett ordnat samarbete mellan den kommunala fattigvården, välgörenhet utövande institutioner, pensionskassor och fonder m. fl. samt enskilda personer. I detta syfte har enligt amerikanskt kortsystem upplagts

ett för den kommunala fattigvården och enskilda understödsföreningar gemensamt register över understödstagare och pensionärer.

Med anledning av stadsfullmäktiges beslut den 21 december 1910 överlämnade fattigvårdsnämnden till byrån den 1 juli 1911 det hos nämnden förda pensionsregistret samt åtog sig att på framställning från byrån tillhandaga med upplysningar, som äro erforderliga för byråns verksamhet, på villkor, att registret hålles för fattigvårdsnämnden tillgängligt, och att nämnden finge tillsätta en revisor för granskning av byråns verksamhet.

Efter allmänna pensionsförsäkringens ikraftträdande införas i registret även uppgifter över pensions- och understödstagare i Stockholm samt meddelas upplysningar till Stockholms pensionsnämnder.

Anslutna föreningar m. fl. lämna registerbyrån regelbundna uppgifter om beviljade understöd och få i utbyte från byrån upplysningar om pensionärer och understödstagare, som där finnas antecknade. Sökande av pensioner och understöd erhålla på begäran utdrag eller bevis enligt registret, såvitt dem angår.

Förteckning över och redogörelse för kommunala och enskilda anstalter, föreningar, fonder och stiftelser finnas i den af F. V. O. 1924 utgivna tredje upplagan af »F. V. O:s handbok för fattigvårdsintresserade».

Sedan år 1923 står registerbyrån under ledning av en särskild styrelse af fem personer, av vilka två utses af F. V. O. och två af fattigvårdsnämnden, som skall bereda ordförandena i stadens pensionsnämnder tillfälle att föreslå den ene af dessa sista nämnda; den femte utses av de sålunda utsedda fyra ledamöterna.

Allmänna skyddsföreningen i Stockholm.

Stadens bidrag år 1928: 5,500 kr.

Föreningen, som stiftades år 1866, har till uppgift att »lindra fattigdomens börd för den mindre väl situerade befolkningen i huvudstaden, i främsta rummet änkor, minderåriga och sådana nödställda, som till följd af sjukdom, olyckshändelse eller andra orsaker råkat i tillfällig fattigdom, utan att därför söka understöd från den allmänna fattigvården». Föreningens verksamhet ntövas, under ledning af en centralkommitté som överstyrelse, genom särskilda skyddsföreningar och arbetsföreningar i de olika församlingarna. Föreningens sekreterare-expedition är belägen Lilla Bålgatan 10, 1 tr.

Fattigvårdsnämnden äger deltaga i revisionen af föreningens räkenskaper.

Stadens bidrag är avsett för arbetsföreningarnas verksamhet. Vissa skyddsföreningar och arbetsföreningar åtnjuta även bidrag från resp. församlingar (för år 1928 sammanlagt 13,150 kr.).

Föreningen Skyddsvärnet.

Stadens bidrag år 1928: 2,000 kr.

Föreningen Skyddsvärnet, som bildades år 1910, har till ändamål »att verka för främjandet af det allmänna och enskilda räddningsarbetet bland frigivna fångar, villkorligt dömda, lösdrivare, alkoholister, sedligt förkomna och i liknande avseende hjälpbehövande». Detta sitt mål söker föreningen vinna genom anordnande av platsförmedling, räddningsarbete bland alkoholister, anställande af förundersökningar i fråga om sådana häktade, som anses kunna ifrågakomma till villkorlig straffdom, samt tillsyn och övervakning efter domens avkunnande, därvid samarbete äger rum med fångvårdsstyrelsen, centralföreningen till stöd för frigivna m. fl. institutioner. Därjämte har föreningen för bildade arbetslösa upprättat ett inackorderingshem och en skrivbyrå. Föreningens expedition, Mästersamuelsgatan 21, är öppen 9—5.

Stadens bidrag utgår under villkor, att i föreningens räkenskaper noga skiljes på kostnaderna för de olika verksamhetsgrenarna, samt att till stadskollegiet avlämnas styrelse- och revisionsberättelser över föreningens verksamhet. Föreningen åtnjuter även statsbidrag.

Sällskapet Stockholms stadsmission.

Stadens bidrag år 1928: till mottagningsbyrån 4,000 kr., till arbetshemmet 1,500 kr., till inackorderingshemmet 1,000 kr. (jfr även sid. 317).

Sällskapet Stockholms stadsmission, som bildades år 1853, har till ändamål att på kristlig grund bedriva social hjälpverksamhet bland de lager af Stockholms befolkning, där den andliga och sociala nöden är störst. I stort sett är denna verksamhet fördelad på följande huvudgrenar:

1) omhändertagande af och beredande af hjälp åt hemlösa och nödställda män, 2) omhändertagande af värlösa gossar och sedligt försummade ynglingar (barnhemmet Boxtorp i Södermanland), 3) beredande af uppfostran åt sedligt försummade flickor (lanthemmet och husmodersskolan för flickor å Edesta i Södermanland; jfr sid. 317), 4) beredande af vård och uppfostran åt psykiskt efterblivna och kroppsligt sjuka, vanartade flickor (skyddshemmet Skarvik å Edesta), 5) beredande af vila åt obemedlade, klena arbetarhustrur och ensamstående kvinnor (å trenne stadsmissionen tillhöriga vilohem vid Edesta och Stenfast).

Stadsmissionens verksamhet för omhändertagande af och beredande af hjälp åt hemlösa och nödställda män är sedan år 1913 centraliserad till stadsmissionens mottagningsbyrå för nödställda och hemlösa män, belägen i stadsmissionens centralbyggnad, Stortorget 3—5 och Svartmangatan 7. Byrån hålles öppen

Under-
stödda
in-
stitu-
tioner.

**Under-
stödda
in-
stitu-
tioner.**

vardagar kl. 10—12 f. m. och 7—8 e. m. Byråns syfte är att bedriva hjälpverksamhet bland nödställda och hemlösa män på ett sådant sätt, att tiggeri och lättgliv motarbetas och arbetsvilligheten väckes och befrämjas. I detta syfte för byrån allt sedan år 1914 ett register över hjälpsökande, vilka anlitade densamma samt ombesörjer platsförmedling för mindre väl rekommenderad arbetskraft. Verksamheten omfattar vidare bl. a. beredande av tillfälliga nödhjulsarbeten åt arbetslösa i avvaktan å varaktigare arbetsanställning dels i centralbyggnadens källare, dels å arbetshemmet å Kungsholmen (se nedan), beredande av bostad åt yngre män å inackorderingshemmet (se nedan), billig eller kostnadsfri utspisning å stadsmissionens nykterhetsrestaurant m. m. Enligt överenskommelse med fattigvårdsnämnden utövar stadsmissionen jämväl genom en konsulent en övertvakande verksamhet över de män, vilka äro intagna å det av staden år 1926 inrättade arbetshärbärgat i Sivertska kasernen (se sid. 300).

I stadsmissionens arbetshem, som inrättades år 1888 och är beläget Kungsholmsgatan 70, mottagas hem- och arbetslösa personer och sysselsätts med vedhuggnings och dylikt. Vistelsen å hemmet är avsedd att endast vara tillfällig under väntan på fast arbete. Arbetslösa, vilka till följd av nedsatt arbetsförmåga ej hava utsikt att erhålla arbete, intagas ej å hemmet utan hänvisas till vårdhemmet Högalid. Jämte viss kontant avlöning erhålles å arbetshemmet kost, logi och underkläder. Högst 40 män kunna samtidigt mottagas å hemmet.

Genom sin uppsamlingscentral »Små smulor» söker stadsmissionen bereda arbete åt nödställda genom hämtning från familjer av avfallsartiklar, vilka sedan sorteras, lagas, försäljas eller bortskänkas.

Stadsmissionens inackorderingshem för arbetare, vars verksamhet påbörjades år 1910, har till uppgift att bereda god och billig bostad åt ogifta, företrädesvis yngre arbetare, vilka eljest skulle vara hänvisade att bo på s. k. härbärgen eller innebo i familjer. Hemmet, som är inrymt i stadsmissionens centralbyggnad vid Stortorget, har plats för 37 personer. Hyresavgifterna, inberäknat värme, lyse, städning och sängkläder, äro för enkelrum 50 kr. och för delat rum 30—35 kr. i månaden.

Stadens bidrag utgår dels med 4,000 kr. att efter fattigvårdsnämndens beprövande användas till understöd åt stadsmissionens mottagningsbyrå för nödställda och hemlösa män, dels med 1,500 kr. till stadsmissionens arbetshem, under villkor att å hemmet endast mottagas personer, som äro i staden mantalsskrivna, och att dess verksamhet övertvakas på sätt, fattigvårdsnämnden bestämmer, dels med 1,000 kr. till stadsmissionens inackorderingshem för arbetare, under villkor att stadskollegiet äger över verksamheten utöva den kontroll, som finnes lämplig.

Beträffande stadens bidrag till stadsmissionens lanthem och husmodersskola vid Edesta se sid.

317. Stadsmissionen åtnjuter även bidrag från vissa av huvudstadens församlingar (för år 1928 sammanlagt 6,300 kr.).

De blindas förening u. p. a.

Stadens bidrag år 1928: högst 13,200 kr.; dessutom 500 kr. till De blindas veckoblad.

De blindas förening, som bildades år 1889, har till uppgift att stödja blinda i deras strävan till självförsörjning. I sina hus, Majorsgatan 11 och 12, har föreningen inrättat en borstbinderiverkstad, en borsträfabrik och en korgmakeriverkstad samt en försäljningsbod. Vid verkstäderna äga ett 60-tal blinda fast anställning. Därjämte upprätthåller föreningen ett hantverkshem för blinda kvinnor, Klara östra kyrkogata 3, där undervisning i korgmakeri meddelas, och en skrivbyrå, Grevgatagatan 24 A. De blindas förening har även ett bibliotek i blindskrift, f. n. omfattande omkring 11,100 band, varur blinda kunna erhålla boklån gratis och fraktfritt. Föreningen utger vidare den i blindskrift tryckta tidsningen *De blindas veckoblad*, vilken lämnas gratis till läskunniga blinda. Slutligen har föreningen en sjukkaskefond för beredande av sjukhjälp åt blinda, som genom eget arbete bidraga till sitt uppehälle. Flertalet av föreningens medlemmar äro blinda och av dess tio styrelseledamöter skola minst fem vara blinda. En styrelseledamot tillsättes av kungl. maj:t.

Av stadens bidrag utgår högst 13,200 kr. till de av föreningen anordnade borstbinderi- och korgmakeriverkstäderna samt till hantverkshemmet för blinda kvinnor och 500 kr. till *De blindas veckoblad*. Det förstnämnda anslaget utgår, under villkor att drifven vid verkstäderna och hantverkshemmet upprätthålles utan avbrott hela året, med 300 kr. för varje i Stockholm hemortsberättigad, manlig eller kvinnlig arbetare, därest arbetaren sysselsatts hela året och med proportionellt minskat belopp, därest vederbörande varit sysselsatt endast en del av året. Anslaget utbetalas genom fattigvårdsnämnden vid årets slut, sedan redogörelse över verksamhetens omfattning till nämnden ingivits.

De blindas förening åtnjuter ett årligt statsbidrag av 100,000 kr. samt dessutom för *De blindas veckoblad* bidrag med omkring 5,000 kr. från landsting och städer, som ej deltaga i landsting. Föreningen åtnjuter även bidrag från flertalet av huvudstadens församlingar (för år 1928 sammanlagt 2,900 kr.).

Svenska föreningen för dövas väl.

(Jfr sid. 314.)

Stadens bidrag år 1928 (till den s. k. »Lappcentralen»): 1,000 kr. (jfr nedan).

Föreningen, som bildades år 1921, har till ändamål att på alla sätt minska de lomhördas

och dövas svårigheter och göra dem så vitt möjligt oberoende av sin nedsatta hörsel.

Då det visat sig mycket svårt att förskaffa arbete åt döva kvinnor, öppnade föreningen hösten 1925 en atelier för enkla sömnad samt stoppning och lagning av kläder, linne m. m. (den s. k. »Lappcentralen»). Under ledning av en föreståndarinna lämnas här arbete åt ett 10-tal döva kvinnor, alla medellösa och flera sjukliga. Verksamheten bedrivs i lokal, som disponeras i den föreningen Hem för arbeterskor (se nedan) tillhöriga fastigheten Kungsholmsgatan 30. Några kvinnor sysselsätts jämväl med strumpstoppning o. d. i sina hem. Även ett par yrkeskunniga icke döva sömmerskor erhålla arbete å »Lappcentralen».

Stadens bidrag¹⁾ till »Lappcentralen» utgår genom fattigvårdsnämnden och avser att möjliggöra anskaffande av större lokal för verksamheten.

Beräffande stadens bidrag till den av föreningen upprättade skolan för döva småbarn se sid. 314.

Stiftelsen »Hemmet Vård och arbete».

Stadens bidrag¹⁾ år 1928: 2,000 kr.

Stiftelsen, som grundades år 1878, har till uppgift att bereda vård och arbete åt »från fängelse frigivna eller eljest avsigkomna, nödställda manspersoner, på det att de därigenom må om möjligt räddas från andlig och lekamlig undergång och återgivas åt samhället såsom förbättrade och arbetssamma människor». Å stiftelsens hem, Krukmakaregatan 34—36, finnes plats för 22 skyddslingar. Flertalet av dessa remitteras till hemmet från rikets straffanstalter samt från platsanskaffningsbyråer för frigivna i Stockholm. De intagna sysselsätts i hemmets vedgård med sågning och huggning av ved m. m. För arbetet erhålla de ersättning efter 55 öre per timme men skola för kost och logi å hemmet betala 2 kr. per dag.

Föreningen Hem för arbeterskor.

Stadens hyresbidrag år 1928: 1,000 kr.

För att i någon mån motverka inneboende-systemet och bereda billig och hemtrevlig bostad åt ensamstående arbeterskor från stadens fabriker, syateljéer o. s. v. bildades 1898 föreningen Hem för arbeterskor, som samma år öppnade sitt första hem, Kungsholmsgatan 50, vilket tvenne gånger utvidgats och nu rymmer 36 hyresgäster. År 1901 inrättades ett andra hem i Åsögatan 79, som hösten 1910 flyttades till Katarina Bangata 33 B, och ett tredje upprättades 1909 Vikingagatan 7 B (numera Tomtebogatan 19). Föreningen bereder nu bostad åt 80 personer. Arbeters-

skorna betala i dessa hem en hyra av 16—20,50 kr. i månaden för delat möblerat rum med linne och sängkläder, läkarvård och medicin samt få mot billig avgift tillaga sin mat i köken. För ensamt rum är priset 20—28,50 kr. För värme betalas dessutom 3, 3,50 eller 4,50 kr. i månaden under tiden okt.—maj. I varje hem finnas samlingsrum, bibliotek, tidningar och symaskin till fritt begagnande. Föreningen anordnar kurser och samkväm för hyresgästerna och andra arbeterskor.

Fr. o. m. den 1 okt. 1928 skola de tre hemmen sammanslås i ett under byggnad varande hus å Kristinebergssområdet, där lägenheter om ett rum med kokvrå, avsedda för en eller två personer, komma att inredas och upplåtas åt självförsörjande kvinnor av ovannämnda kategori.

Stadens bidrag utgår under förutsättning, att föreningen upprätthåller det med hjälp av detta anslag inrättade hemmet (Tomtebogatan 19) med minst 14 platser, och att stadskollegiet äger över föreningens verksamhet utöfa den kontroll, som befinnes lämplig.

Hemmet för lungsjuka arbetande kvinnor.

Stadens bidrag år 1928: 1,000 kr.

Hemmet, som är inrymt i Stockholms stads fastighet Sköldgatan 26, bereder plats för lungsjuka arbetande kvinnor (f. n. till ett antal av 12), de flesta i smittsamt stadium av sjukdomen. Sedan år 1908, då hemmet inrättades, har det haft till uppgift att bereda de sjuka en hygieniskt tillfredsställande bostad och förhindra smittans spridning, då dessa sjuka i annat fall som regel måst taga sin tillflykt till att inneha hos andra. Dessutom har hemmet av stadens understödsbyråer för tuberkulösa flitigt använts för deras understödstagare, medan dessa väntat på inträde vid sanatorium eller nyss utskrivits från dylikt sjukhus.

Då hemmets hyresgäster i regel icke äro fullt arbetsföra, hava hyresbeloppen satts så lågt som till 8 å 10 kr. per månad, för vilken summa erhålles möblerad bostad, värme, lyse och sänglinne samt rättighet att i det gemensamma köket med hemmets bränsle laga mat vissa bestämda timmar dagligen.

Stadens bidrag utgår genom hälsovårdsnämnden. Dessutom erhåller hemmet bidrag från föreningen Majblomman.

Hemmet för arbetssökande kvinnor.

Stadens bidrag¹⁾ år 1928: 3,000 kr.

Hemmet, vars ändamål är att bereda tillfällig billig bostad åt arbetssökande kvinnor samt

¹⁾ Stadens bidrag utgår av det till fattigvårdsnämndens förfogande ställda anslaget till enskilda inrättningar.

Understödda institutioner. i möjligaste mån bistå dessa med råd, hjälp och anvisningar, är beläget Artillerigatan 31 och har 18 platser. Där mottagas arbetssökande, helst unga, kvinnor mot en avgift av 1,25 kr. per natt, för vilken avgift även erhålles morgonkaffe med bröd samt kvällsmat. Hemmet hålles öppet under tiden 1 sept.—1 juli. Verksamheten upprätthålles genom en förening.

Hemmet åtnjuter även bidrag från Hedvig Eleonora församling (1928: 300 kr.).

Frälsningsarméns kvinnohärbärge.

Stadens bidrag år 1928: 8,000 kr.

Frälsningsarmén har alltsedan år 1901 i stadens fastighet, Rensgatan 30, haft ett härbärge, med uppgift att mottaga arbetssökande, husvilla kvinnor för tillfällig vistelse. På grund av den disponerade fastighetens rivning har verksamheten fr. o. m. år 1927 förflyttats till nya lokaler i en av frälsningsarmén för ändamålet inköpt fastighet, Luntmakaregatan 61, varest ett 50-tal platser stå till härbärgets förfogande.

För att möjliggöra för kvinnohärbärgets att efter flyttningen i oförändrad omfattning fortsätta sin verksamhet har staden fr. o. m. år 1927 beviljat bidrag till verksamheten med 8,000 kr. per år, under villkor 1) att härbärgets anordnas för minst 45 platser och i överensstämmelse med hälsovårdsnämndens föreskrifter; 2) att minst 10 platser upplåtas utan kostnad, samt att fattigvårdsnämnden, polisen och stadens arbetsförmedling äga att företrädesvis anvisa klientelet till dessa platser; 3) att av övriga platser minst 10 tillhandahållas mot en avgift, som inklusive en första frukost icke överstiger 1 kr. per dygn, samt att avgiften för övriga platser inklusive en första frukost i regel icke överstiger 1,25 kr. per dygn; samt 4) att härbärgets ställes under fattigvårdsnämndens inspektion.

Stiftelsen Drottninghuset.

Stadens bidrag år 1928: 7,500 kr.

Stiftelsen Drottninghuset har till uppgift att i sin fastighet i kv. Drottninghuset vid Johannes kyrkogård underhålla ett hem för ålderstigna kvinnor. Det nuvarande Drottninghuset uppfördes i slutet av 1600-talet av magistratens politikollodium. Kostnaderna bestredes dels av kommunala medel, dels av medel, som för ändamålet donerats av olika personer, i främsta rummet Karl XI:s gemål Ulrika Eleonora. Inrättningen, som till en början mottog ett hundratal pensionärer, rymmer f. n. högst 43 platser. Enligt nu gällande reglemente för Drottninghuset, fastställt av kungl. maj:t den 11 maj 1883, handhaves inrättningens ledning av en direktion, utsedd av kungl. maj:t.

Med hänsyn till stiftelsens svaga ekonomi och till nödvändigheten att företaga en genomgripande reparation och inre omgestaltning av

den gamla, kulturhistoriskt värdefulla byggnaden beslöt stadsfullmäktige den 19 maj 1924 dels att mottaga en erbjuden donation å 75,000 kr. till förmån för Drottninghuset samt uppdraga åt fattigvårdsnämnden att handhava donationens förvaltning, dels att förbinda sig att till stiftelsen lämna ett årligt bidrag av 6,000 kr. På hemställan av stiftelsens direktion beslöt stadsfullmäktige den 31 maj 1926 en förhöjning av det årliga bidraget till 7,500 kr.

Stadens bidrag utgår, så länge räntevkastningen av donationen enligt donationsvillkoren tillfaller stiftelsen Drottninghuset, samt under förutsättning att minst 18 vårdplatser å Drottninghuset förbehållas personer med hemortsrätt i Stockholm.

Sällskapet »De gamlas vänner».

Stadens bidrag år 1928: 1,485 kr.

Sällskapet har till ändamål att mot billig avgift bereda ett ålderdomshem för obemedlade eller mindre bemedlade fruntimmer, tillhörande den s. k. bildade klassen. I det av sällskapet uppförda »Hemmet för gamla» vid Enskede finnes plats för 95 pensionärer, dels halvpensionärer, dels betalande helpensionärer och dels fripensionärer.

Stadens bidrag utgår såsom årlig avgäld för upplåtelse av marken vid Enskede.

Föreningen Blomsterfonden.

Stadens bidrag år 1928: 8,295 kr.

Föreningen Blomsterfonden, som bildades år 1921, har till ändamål att genom medel, som inflöta i form av gåvor till minne av avlidna personer i stället för blommor vid deras begravning, eller genom donationer bereda bostäder åt behövande gamla (män, kvinnor eller äkta makar). Enligt stadgarna kan föreningen även tillhandahålla lägenheter till självkostnadspris på villkor, att lägenheten vid innehavarens död tillfaller fonden.

I anledning av framställningar från föreningen om kostnadsfri upplåtelse av tomter i kv. Sigyn å Normalm för uppförande därstädes av inalles fyra bostadshus med smålägenheter beslöt stadsfullmäktige den 30 juni 1924 och 29 juni 1925 på så sätt bifalla framställningarna, att fastighetsnämnden bemyndigades att till föreningen försälja ifrågakvarnare tomter mot räntefri revers å köpeskillningarna, samt att å fattigvårdsnämndens stat årligen skulle uppföras ett anslag, motsvarande räntan å de överenskomna köpeskillningarna, att gottgöras fastighetsnämnden.

Föreningen har överlämnat de förvärvade tomterna till ett för bostadshusens uppförande och förvaltning bildat bolag, aktiebolaget Blomstergårdar, i vilket föreningen är innehavare av så gott som alla aktier.

Blomsterfondens första bostadshus, Röda bergsgatan 1, invigdes den 22 sept. 1925.

Det innehåller 69 lägenheter, därav 56 enrumsoch 13 tvårumslägenheter, samtliga med kök. Hyran för enrumslägenheterna är i regel 500 kr. per år. Hyresgästerna äro alla äldre, mindre bemedlade personer. De tre återstående bostadshusen, Röda bergsgatan 3, tillsammans rymmande 87 lägenheter, varav 15 tvårumsoch 72 enrumslägenheter, invigdes den 20 sept. 1926. Hyrorna variera mellan 450 och 1,100 kr. per år. Tack vare särskilda donationer kunna dock c:a 25 enrumslägenheter uthyras för 150 kr. per år.

Föreningen Soflagården.

Stadens bidrag år 1928: 4,100 kr.

Föreningen Soflagården bildades den 18 maj 1926 med uppgift att verka för inrättande i Sofia församling av s. k. församlingshem, avsedda att bereda lämpliga och billiga bostäder åt sådana gamla församlingsbor, som — utan att direkt vara i behov av anstaltsvård — dock av ekonomiska eller andra skäl icke kunna på ett tillfredsställande sätt själva ordna sin bostadsfråga.

På hemställan av föreningen om kostnadsfri tomtupplåtelse för ändamålet beslöt stadsfullmäktige den 25 april 1927 bemyndiga fastighetsnämnden att till föreningen försälja tomten nr 11 i kv. Kopparn mot räntefri revers å köpeskillingen, varjämte å fattigvårdsnämndens stat årligen skulle uppföras ett anslag motsvarande räntan å köpeskillingen, att gottgöras fastighetsnämnden. För församlingshemmets uppförande har staden vidare beviljat dels byggnadskreditiv, dels och sekundärlån till ett belopp av 160,000 kr.

Församlingshemmet, vars adress är Erstatagan 32, beräknas bliva färdigt till den 1 okt. 1928. Det kommer att innehålla, förutom lokaler för Sofia fattigvårdsstyrelse m. m., 121 lägenheter om ett rum med kokvrå, avsedda för sammanlagt 156 gamla. Hyrorna äro beräknade till 350—450 kr. per rum och år.

Som villkor för stadens ovannämnda åtaganden har föreskrivits, att fattigvårdsnämnden skall äga utse dels en ledamot och en suppleant i förenings styrelse (vilken även inrymmer representer för församlingens kyrkoråd och fattigvårdsstyrelse), dels en revisor för granskning av föreningens räkenskaper och förvaltning. Vid första uthyrningen av församlingshemmets lägenheter skall vidare företrädare givas åt av fastighetsnämnden och fattigvårdsnämnden anvisade personer.

Asylen för fattiga barnaföderskor och deras barn.

Stadens bidrag år 1928: högst 4,000 kr. (jfr nedan).

Genom donationsmedel inrättades på 1860-talet en asyl för fattiga barnaföderskor och deras barn, avsedd att giva obemedlade mödrar och deras barn skydd under första tiden efter

utskrivningen från barnbördshuset. Asylen omfattar tvänne avdelningar, den ena belägen å Norra Djurgården i en asylen tillhörig byggnad och avsedd för ifrån allmänna barnbördshuset utskrivna mödrar, och den andra, som samarbetar med södra barnbördshuset, inrymd i en förhyrd lokal i Prästgårdsgatan 31. Vid den norra asylen kunna samtidigt mottagas högst 15 mödrar med späda barn och vid den södra högst 19 mödrar med späda barn. Asylerna stå under förvaltning av direktionen över allmänna barnbördshuset.

Efter framställning från allmänna barnbördshusets direktion förklarade sig stadsfullmäktige den 20 mars 1924 villiga att lämna direktionen ett bidrag till hyra för nya lokaler för den södra avdelningen i en av staden år 1923 förvärfvad fastighet, som förut tillhört Malmqvistska barnuppföstringsinrättningen. Hyresbidraget skulle utgå med högst 4,000 kr. per år.

Då ifrågakvarande lokaler f. n. äro tagna i anspråk av fattigvårdsnämnden (jfr sid. 158) och därför ännu icke kunnat upplåtas för asylen, utgår stadens bidrag t. v. icke.

Hemmet för ensamställda mödrar, Stadsgården 18 B.

Stadens bidrag¹⁾ år 1928: 4,800 kr.

Hemmet, som öppnades år 1912, var ursprungligen beläget Scheelegatan 8 men har numera flyttats till Stadsgården 18 B. Det har till uppgift att för mödrar, som genom sitt arbete måste försörja sig och sitt barn, göra det möjligt att behålla barnet hos sig under goda hygieniska och etiska villkor. Plats finnes för 14 mödrar. Avgiften utgår 15 kr. i veckan, vari dock ej ingår kost för modern.

Föreningen Barnavärn.

(Inackorderingshem för mödrar och deras barn; jfr nedan.)

Stadens bidrag¹⁾ år 1928: 3,500 kr.

Föreningen Barnavärn har under tiden 1896—1925 först i förhyrda lokaler och sedermera i egen byggnad på av staden upplåten tomt, Ingemarsgatan 12 (jfr sid. 343), upprättat ett s. k. daghem för gossar. Sedan emellertid behovet av ett dylikt hem väsentligt minskats, beslöt föreningen år 1925 att omlägga verksamheten och ändra hemmet till ett inackorderingshem för mödrar och deras barn (vid intagningen i åldern 0—1 år). Kostnaderna för härför erforderliga ändringsarbeten bestredos delvis av staden.

Hemmet har till uppgift att möjliggöra för fattiga, ensamma kvinnor med späda barn att behålla dessa hos sig, samtidigt som mödrarna

¹⁾ Stadens bidrag utgår av det till fattigvårdsnämndens förfogande ställda anslaget till enskilda inrättningar.

Underlämnas tillfälle att ägna sig åt förvärvsarbete. Understödda in- stitu- tioner.

Understöddas arbetstid erhålla barnen tillsyn och vård av hemmets personal. Plats finnes för 12 mödrar och 12 barn. Samtliga barn få kost i hemmets hushåll; de mödrar, som så önska, hava även tillfälle därtill. Avgifterna äro: hyra för möblerad bostad, ljus och värme etc. för moder och barn samt vård och kost åt barnet 10 kr. i veckan för delat rum och 12 kr. i veckan för ensamt rum. För kost åt modern tillkommer 1.50 kr. per dag. Ansökan om intagning å hemmet göres hos barnavårdsbyrån, Triewaldsgränd 3, som är öppen kl. 10—12 varje helgfri dag utom lördag.

En av ledamöterna i föreningens styrelse utses av fattigvårdsnämnden.

Till föreningen utgår även bidrag från Jakobss församling (1928: 200 kr.).

Stiftelsen Unga kvinnors värn.

Stadens bidrag år 1928: 2,000 kr.

Stiftelsen, som bildades år 1914, har till ändamål att hjälpa och omhändertaga unga kvinnor, vilka äro värnlösa, arbetslösa eller eljest nödställda och som stå i fara att indragas i ett sedeslöst liv. Stiftelsen har ett inackorderingshem, Lästmakaregatan 30, med 12 platser, var-est nödställda kvinnor tillfälligt kunna få bostad och kost. I stiftelsens tjänst äro anställda två diakonissor, vilka bl. a. hava till uppgift att ombesörja platsförmedling, att förmedla sjukhus- eller anstaltsvård, att övervaka villkorligt dömda samt att i samarbete med barnavårdsnämnden öva tillsyn över att flickor under aderton år ej må bli vanartade eller utsatta för fara att bli vanartade.

Stadens bidrag utgår under villkor, att verksamheten underkastas den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Stiftelsen åtnjuter även bidrag från vissa av huvudstadens församlingar (för år 1928 sammanlagt 16,500 kr.).

Frälsningsarméns räddningshem, Grevturegatan 60.

Stadens bidrag¹⁾ år 1928: 2,000 kr.

Hemmet, som har plats för 26 personer, mottager sedligt förkoma kvinnor, som självmant anmäl sig. Genomsnittstiden för vistelsen vid hemmet är ett år. Kvinnoerna sysselsättas med husligt arbete, sömnad, vävnad, trikåstickning m. m. Hemmet åtnjuter även statsbidrag.

Vita bandets upptagningshem, Rensgatan 26.

Stadens bidrag¹⁾ år 1928: högst 4,800 kr.

Hemmet, som upprättades år 1908, har till uppgift att omhändertaga vilsegångna kvinnor, som behöva skydd och hjälp, och bereda dem möjlighet att återgå till bättre förhållanden. Plats finnes för 8 personer samtidigt. Hemmet står i förbindelse med olika institutioner, däribland polissystrarna vid stadens poliskår, och har missionerande verksamhet å sjukhusen S:t Göran och Eira. Uptagningshemmet sorterar under och äges av Vita bandets norra och södra föreningar, vilka föreningars styrelser gemensamt utse hemmets styrelse.

Stadens bidrag utgår med 2 kr. per underhållsdag, dock högst 4,800 kr., och efter lämnad redogörelse för antalet underhållsdagar, vari få inräknas underhållsdagarna även för hemmets föreståndarinna och husmoder.

Anstalter för barnavård m. m.

Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyråer.

Stadens bidrag år 1928: till huvudbyrån i Stockholm 10,300 kr. (jfr nedan); till byrån i Brännkyrka 1,300 kr.

Byråerna hava till uppgift att beivra vanvård av barn, dels genom att själva ingripa, dels genom att föranstalta om att de fall, som rätteligen höra under viss, redan existerande myndighet, verkligen komma under denna myndighets behandling, att söka förekomma vanvård, särskilt av späda barn, genom att på olika sätt söka uppmäna och tillhålla deras föräldrar att göra sin plikt, att främja barnavård och modersskydd samt slutligen att söka åstadkomma samarbete mellan enskilda och offentliga barnavårdsföretag. Härjämte hava byråerna åtagit sig att emottaga anmälningar om havandeskap enligt § 14 i lagen om barn utom äktenskap den 14 juni 1917. (Jfr barnavårdsnämnden sid. 213.) Huvudbyrån har dessutom Stockholms stads barnavårdsnämndens uppdrag att i dess ställe på framställning av barnavårdsnämnder eller barnavårdsmän å andra orter söka fastställa faderskap, upprätta avtal, efterhålla försumliga föräldrar samt undersöka i Stockholm föreslagna fosterhem.

Fr. o. m. år 1926 omfattar byråns verksamhet även s. k. hemhjälp i fattiga hem. Denna hjälpverksamhet innebär, att byrån be- träffande sådana hem, där modern på grund av sjukdom eller barnsbörd ej kan ombesörja hemmets skötsel, ställer för ändamålet lämplig arbetskraft till förfogande. Där så befinnes er-

¹⁾ Stadens bidrag utgår av det till fattigvårdsnämndens förfogande ställda anslaget till enskilda inrättningar.

forderligt, är hjälpen kostnadsfri, i annat fall erlägges viss låg avgift. F. n. har byrån två personer fast anställda för detta arbete.

Huvudbyråns expedition är belägen Triewaldsgränd 3 och byråns i Brännkyrka i församlingshuset, Liljeholmen.

Av stadens bidrag utgår 2,500 kr. av fattigvårdsnämndens anslag till enskilda inrättningar, att disponeras för huvudbyråns verksamhet för den ovan nämnda hembjälpen i fattiga hem. Bidraget i övrigt utgår genom barnavårdsnämnden, med 3,900 kr. såsom understöd till huvudbyråns egen barnavårdsverksamhet, med 3,900 kr. såsom ersättning för biträde åt barnavårdsnämnden vid fullgörandet av vissa uppgifter enligt lagen om barn utom äktenskap samt med 1,300 kr. till barnavårdsbyrån i Brännkyrka, allt under villkor att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som barnavårdsnämnden må äga att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Till barnavårdsbyrån i Brännkyrka utgår även bidrag från Brännkyrka församling med 1,000 kr.

Barnavårdsbyråns i Stockholm småbarnshem.

Stadens bidrag år 1928: till småbarnshemmet Brännkyrkagatan 114 3,400 kr.; till småbarnshemmet Vasalund 2,500 kr.

Sedan stiftelsen Småbarnshem år 1926 överlämnat sina tillgångar till svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå i Stockholm (se ovan), har byrån jämväl övertagit förvaltningen av ett av stiftelsen år 1911 inrättat, med bidrag av staden uppehållet småbarnshem, Brännkyrkagatan 114.

Detta hem, som disponerar ett till stiftelsen skänkt hus å staden tillhörig tomt, mottager unga ogifta mödrar, som där under nio månader efter barnsörden få amma och sköta sina barn. En del mödrar mottagas redan före förlossningen. Plats finnes för 10—11 mödrar med barn och därjämte för ett par extra barn. Avgiften för extra barn är 50 kr. p r månad.

När stiftelsen Småbarnshem överlämnade sina tillgångar till barnavårdsbyrån i Stockholm (se ovan), fogades härtill en föreskrift, att avkastningen, sedan viss del därav tillagts kapitalet, skulle användas i främsta rummet till inrättande av ett barohem. I enlighet härmed har barnavårdsbyråns styrelse beslutat återupptaga en tidigare av stiftelsen Småbarnshem med bidrag av Stockholms stad bedriven verksamhet i ett småbarnshem i Djursholm, vilket år 1919 nedlagts. I detta syfte har barnavårdsbyrån fr. o. m. den 1 dec. 1926 öppnat ett nytt småbarnshem i förhyrd lokal, Charlottenbergsvägen 20, Vasalund (i Solna). Å hemmet finnes plats för tio mödrar med barn samt därjämte för tre extra barn. Avgiften för extra barn är 50 kr.

per månad. Fr. o. m. år 1927 utgår kommunalt bidrag jämväl till detta barnhem.

Stadens bidrag till lifrägavarande tvenne småbarnshem utgår under villkor, att verksamheten underkastas den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Frälsningsarméns hem för ogifta mödrar med späda barn vid Skogsbo (Sundbyberg.)

Stadens bidrag år 1928: 3,500 kr.

Hemmet har plats för 25 mödrar med barn samt för 15 blivande mödrar. Mödrarna få stanna i hemmet med sina barn, så länge dessa ammas, men kunna, om de så önska, lämna detsamma förr. De intagna, som icke erlägga någon avgift, utföra inom hemmet förekommande göromål samt deltaga i förfärdigande av arbeten, avsedda till försäljning.

Stadens bidrag utgår under villkor att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som barnavårdsnämnden bestämmer, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Hemmet åtnjuter även bidrag från staten och från vissa landsting.

Frälsningsarméns hem för ogifta mödrar med späda barn, Ingemarsgatan 9.

Stadens bidrag år 1928: 2,500 kr.

Hemmet har plats för 15 mödrar med barn samt 7 blivande mödrar och arbetar efter samma grunder som hemmet vid Skogsbo (se ovan).

Stadens bidrag utgår under villkor, att verksamheten underkastas den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden. Hemmet åtnjuter även statsbidrag.

Föreningen Mjölkdroppen.

Stadens bidrag år 1928: 37,000 kr.

År 1901 började i Stockholm den första »Mjölkdroppen» sin verksamhet, som till en början uppehölls av några intresserade personer men sedermera övertogs av en förening. Föreningen, som bildades år 1903, har till uppgift »att åt späda barn i Stockholm, vilka härutav äro i behov, bereda tillfälle till erhållande av lämplig näring». Detta sitt syfte vill föreningen nå genom tillhandahållande av för späda barn passande mjölkblandningar under uppmärksam-

Under
stödda
in-
stitu-
tioner.

Understödda in-stitutioner. Undermande av digivningens bibehållande så vitt möjligt. Föreningen har sex olika lokalavdelningar: en för Katarina församling (fr. 1901), en för Adolf Fredriks församling och övre Norrmalm (fr. 1904), en för Östermalm (fr. 1905), en för Kungsholmen (fr. 1906), en för Jakobs och Johannes församlingar (fr. 1910) samt en för Brännkyrka församling (fr. 1914). Föreningens sekreterare är med. d:r C. Sebardt, Regeringsgatan 111.

Stadens bidrag, som utgår genom hälsovårdsnämnden, är avsett till understödjande av digivande mödrar i syfte att mer än hittills söka bereda fattiga mödrar möjlighet att själva kunna amma sina barn (»ampremier»). Understödet får beviljas endast i Stockholm mantalsskrivna mödrar, efter föregången undersökning av behovet, med högst ett belopp av två kronor per dag och under högst sex månader. Varje månad skall rapport över verksamheten överlämnas till förste stadsläkaren.

Mjölkdropparna erhålla understöd av församlingarna med varierande belopp (för år 1928 tillsammans 14,800 kr.) samt av de olika församlingarnas fattigvårdsstyrelser.

Föreningen Maria mjölkdroppe.

Stadens bidrag ¹⁾ *år 1928: 500 kr.*

Mjölkdroppen, belägen St Paulsgatan 37 (filial: Maria husmodersskola, Långholmsgatan 16 B; jfr sid. 317), har till ändamål dels att genom stöd och råd åt mödrarna bevara digivningen i största möjliga utsträckning, dels att, där digivning ej kan förekomma, tillhandahålla lämpliga mjölkblandningar. Här omnämnda bidrag utgå till en med anstalten förenad »moders- och spädbarnspoliklinik». Dessutom har föreningen för hela sin verksamhet anslag från Maria fattigvårdsstyrelse samt från Maria och Högalids församlingar (tillsammans 1,600 kr. för år 1928).

Frälsningsarméns barnhärbarge, »Lillstugan», vid Sundbyberg.

Stadens bidrag *år 1928: 2,500 kr.*

Barnhärbargets ändamål är att tillfälligt hysa barn i åldern 2—7 år, tills förhållandena för dessa kunna på ett tillfredsställande sätt ordnas. Plats finnes för 30 barn. Avgiften utgör 25 kr. per månad; för särskilt nödställda kan nedsättning beviljas.

Stadens bidrag utgår under villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

¹⁾ Stadens bidrag utgår av det till fattigvårdsnämndens förfogande ställda anslaget till enskilda inrättningar.

Tomta barnhem.

Stadens bidrag *år 1928: 3,000 kr.*

Barnhemmet, som grundades år 1891, äges av stiftelsen Tomta barnhem. År 1915 uppfördes den nuvarande barnhemsbyggnaden i Djurs-holm, Vasavägen 41, med plats för 15 barn. Hemmet, som är ett upptagningshem för barn åldern 2—14 år, mottager barn efter remiss av barnavårdsbyrån i Stockholm och i mån av utrymme även av barnavårdsbyrån i Solna. Djurs-holms barnavårdsnämnd disponerar jämlikt särskild överenskommelse 3 platser. För avgiften, 30 kr. per månad, ansvarar vederbörande barnavårdsbyrå.

Stadens bidrag utgår under villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Hemmet åtnjuter även bidrag av Djursholms stad.

Diakonissanstaltens barnhem.

Stadens bidrag *år 1928: 1,400 kr.*

Diakonissanstalten, som öppnades sommaren 1851 och 1862 flyttades till Ersta vid Saltsjön, är anlagd efter mönster av Europas första diakonissanstalt, grundad 1836 i Kaiserswerth, och har till första uppgift att utbilda diakonissor till församlings-, sjuk- och fattigvård. Den ägnar sig ock åt vården om barn och ungdom. Vid Ersta har anstalten grundat sjukhus, sjukhem och ålderdomshem för uttjänta diakonissor. Anstalten har därjämte ett barnhem, Stjärnvik, beläget i Gryts socken i Södermanland (adr. Stjärnhov) med 20 platser.

Diakonissanstalten har vidare dels i Sjötorp (adr. Huddinge) i Stockholms län ett skyddshem för vanartade och i sedligt avseende försummade flickor med 30 platser, dels i Malmvik i Almesåkra socken i Jönköpings län ytterligare ett skyddshem för äldre flickor (15—18 år vid inträdet) samt tre skyddshem för minderåriga kvinnliga förbrytare.

Stadens bidrag utgår till det ovannämnda barnhemmet, under villkor, att verksamheten underkastas den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Stiftelsen »Elsa Borgs hem».

Stadens bidrag *år 1928: 5,500 kr.*

Stiftelsen, som ursprungligen bildades för upprätthållande av ett år 1876 inrättat s. k. bibel-kvinnohem, med uppgift att utbilda unga kvinnor till tjänst i kristligt socialt syfte, vilket hem emel-

lertid år 1927 nedlagts, har f. n. fyra *barnhem*. Barnhemmet nr 1 är beläget i Stockholm, Värmdögatan 53, barnhemmet »Furulid» i Frustuna socken (adr. Gnesta), barnhemmet »Alphyddan» i Vårdinge socken (adr. Mölnbo) samt barnhemmet »Lillgården» i Grödinge socken (adr. Uttran). Barnen skola vid intagnig vara 3—10 år och få stanna till 17 å 18 år. Vid hemmen mottagas inalles omkring 60 barn för fostran och vård. Stiftelsen har därjämte ett vilo- och ålderdomshem (»Vännebo», Mölnbo), avsett för i stiftelsens tjänst verksamma kvinnor. För förvaltning av hemmens angelägenheter finnes en särskild expedition i Stockholm (adress: S:t Eriksgatan 106).

Stadens bidrag utgår till stiftelsens barnhem under villkor, att verksamheten underkastas den kontroll, som barnavårdsnämnden äger att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över verksamheten och dess ekonomi överlämnas till barnavårdsnämnden.

Frimurarbarnhuset.

Stadens bidrag år 1928: 90 kr.

Frimurarbarnhuset, grundat år 1753, är avsett för medellösa gossar och flickor. Barnen intagas i åldern 6—10 år och få kvarstanna till omkring 17 års ålder. Antalet platser å barnhuset är 170.

Genom beslut av den 23 juli 1777 bestämde Stockholms magistrat att, så länge frimurarbarnhusinrättningen ägde bestånd, alla år av de under magistratens enskilda disposition stående medel giva 60 rdr specie till nämnda barnhus. Detta anslag utbetalades sedermera årligen av stadens drätselövervaltning till och med år 1865, efter vilken tid det av drätselnämnden indrogs. På framställning av barnhusets direktion beslöt stadsfullmäktige den 1 februari 1871, att detta anslag skulle för år 1866 och följande år tills vidare utgå från fattigvårdsnämnden till frimurarbarnhuset med 90 rdr om året. Anslaget utgår numera från barnavårdsnämnden.

Prins Carls uppfostringsinrättning för fattiga barn.

Stadens bidrag år 1928: 4,750 kr.

Av bidraget utgå 750 kr. på grund av upplåtelse till dåvarande stadsnämnden (1851) av egendomen nr 5 i kv. Hästen.

Denna inrättning tillkom år 1832 för medel, insamlade år 1830 vid en jubelfest till minne av kristendomens införande i Sverige. År 1851 övertog staden en av anstaltens bägge avdelningar, nämligen »förbättringsavdelningen». Den andra avdelningen, den egentliga uppfostringsanstalten, som till en början varit inrymd i det hus, där Maria sjukhus nu är inrymt, flyttades år 1861 till Gälön i Österhanninge socken.

Vid inrättningen vårdas cirka 50 barn, vilka

i regeln emottagas i åldern 4—8 år. Flertalet placeras som fosterbarn i hemmen hos arrendatorerna av inrättningens till över ett 20-tal uppgående jordbrukslägenheter på ön. Jämte övriga barn drästdes åtnjuta de undervisning i en av inrättningen upprättad folkskola med sättningskola och sysselsätts för övrigt vid jordbruksarbetet hos fosterföräldrarna, där de få kvarstanna, tills de konfirmerats. För barnen erlägges f. n. till inrättningen en årsavgift av i medeltal 200 kr. Inrättningens angelägenheter handhavas av en överstyrelse med 40 principaler och en styrelse av 4 självskrivna och 14 valda ledamöter. Överståthållaren är självskriven ordförande i båda korporationerna.

Barnkrubbor, barnavårn och småbarnsskolor.

Stadens bidrag år 1928: 90,000 kr.

Barnkrubba har i Sverige blivit benämningen på anstalter, vilka under den del av dagen, då föräldrarna äro upptagna av arbete utom hemmet, mottaga barn under skolåldern, vanligen från 2 till 6 år, till vård och tillsyn samt ofta även, ehuru ej på skolmässigt sätt, meddela barnen en efter åldern avpassad undervisning.

I Sverige inrättades den första barnkrubban år 1854 i Kungsholms församling i Stockholm. Under kristiden undergick barnkrubbeverksamheten en hastig utveckling och ett antal nya barnkrubbor tillkommo. För närvarande finnes i huvudstaden ett trettiotal (jfr nedan).

Förutom bidrag från enskilda personer, församlingar och fattigvårdsstyrelser, har under senare tid kraftigt pekuniärt understöd lämnats från stat och kommun för täckande av de av verksamheten föranledda kostnaderna. Barnkrubbeverksamheten skall dock i fortsättningen liksom hitintills bibehålla karaktären av att vara en församlingarnas och de enskilda institutionernas angelägenhet.

I syfte att ernå samarbete mellan de lokala institutionerna samt likartade bestämmelser rörande förvaltning o. d. bildades år 1920 en sammanslutning, benämnd »Centralföreningen för barnkrubbor, barnavårn och småbarnsskolor i Stockholm» (sekreterare: direktör G. F. Valdén, Tjärhovsgatan 28).

Enligt för centralföreningen gällande stadgar består dess styrelse av fem å ordinarie föreningsammanträde för ett år i sänder valda ledamöter och dessutom av en representant för varje ansluten lokalförenings styrelse samt, så länge stadsfullmäktige bevilja fattigvårdsnämnden anslag till understödjanse av föreningens verksamhet, en representant för fattigvårdsnämnden.

Fördelningen av stadsfullmäktiges anslag till barnkrubbeverksamheten sker av fattigvårdsnämnden efter förslag av centralföreningen. Innevarande år har för första halvåret följande fördelning skett:

Under-Birkagårdens barnkrubba,	
stödda Karlbergsvägen 86 B (jfr sid. 314)	kr. 3,000: —
in- <i>Bromma västra barnkrubba,</i>	
stitu- Bällsta, Sundbyberg	2,000: —
tioner. <i>Bromma östra barnkrubba,</i>	
Slottsvägen, Ulvsunda	1,000: —
<i>Centralföreningens sommar-</i>	
<i>barnkrubbor</i>	4,000: —
<i>Engelbreds barnkrubba, Val-</i>	
<i>hallavägen 9 (jfr sid. 318)</i>	1,500: —
<i>Högalids barnkrubba, Ansga-</i>	
<i>riegatan 5</i>	2,000: —
<i>Johannes nya barnkrubba,</i>	
<i>Frejgatan 39</i>	500: —
<i>Katarina norra barnavärn,</i>	
<i>Kapellgränd 9</i>	2,000: —
<i>Katarina norra barnkrubba,</i>	
<i>Kapellgränd 9</i>	4,000: —
<i>Katarina sommarbarnkrub-</i>	
<i>bor</i>	2,000: —
<i>Katarina västra barnavärn,</i>	
<i>Svedenborgslunden 2</i>	2,000: —
<i>Katarina västra barnkrubba,</i>	
<i>Blekingegatan 22</i>	3,500: —
<i>Maria barnkrubba, Ragvalds-</i>	
<i>gatan 10</i>	2,000: —
<i>Maria husmodersskolas barn-</i>	
<i>avärn, Långholmsgatan 16 B</i>	
<i>(jfr sid. 317)</i>	1,500: —
<i>Maria husmodersskolas barn-</i>	
<i>krubba, Långholmsgatan 16 B</i>	
<i>(jfr sid. 317)</i>	3,000: —
<i>Matteus barnkrubba, Karl-</i>	
<i>bergsvägen 80</i>	1,500: —
<i>Sofia barnavärn, Åsögatan 145</i>	
<i>Sofia småbarnsskola, Fjällga-</i>	
<i>tan 31</i>	2,500: —
<i>Sofia sommarbarnkrubbor</i>	4,000: —
<i>Storkyrkoförsamlingens barn-</i>	
<i>krubba, Skomakaregatan 30</i>	1,000: —
<i>Årstalundens barnkrubba,</i>	
<i>Årstalunden 12 (jfr sid. 314)</i>	1,500: —
<i>Administrationskostnader</i>	500: —
Summa kr. 46,000: —	

Återstående belopp, 44,000 kr., har ännu ej fördelats.

Förutom genom nu nämnda anslag av staden understödes barnkrubbeverksamheten genom anslag dels från församlingarna, dels ock från resp. församlingars fattigvårdsstyrelser.

Anslag från resp. församlingar eller fattigvårdsstyrelser erhålla även följande barnkrubbor, som f. n. ej åtnjuta direkt kommunalt understöd: *Adolf Fredriks barnkrubba, Norrtullsgatan 7, Brännkyrka barnkrubbor, Tellusborg och Gröndal, Jakobs församlings barnkrubba och barnavärn, Lästmakaregatan 30, Johannes barnkrubba nr 1, Surbrunnsgatan 32, Kungsholms västra barnkrubba, Stadshagen, Kungsholms östra barnkrubba, Parmmätaregatan 9, Oscars församlings barnkrubba,*

Styrmansgatan 14, och Östermalms barnkrubba, Grevturegatan 44.

Bidragen från fattigvårdsstyrelserna äro avsedda för barnens bespining och utgå med belopp motsvarande kostnaden för genom fattigvårdsstyrelse utdelade matportioner.

Från huvudstadens församlingar utgående bidrag till barnkrubbor, barnavärn och småbarnsskolor uppgå för år 1928 till ett sammanlagt belopp av 110,125 kr.

Arbetsstugorna i huvudstaden.

Stadens bidrag år 1928: 83,000 kr.

År 1887 upprättades på initiativ av fru A. Retzius, f. Hierta, den första arbetsstugan i huvudstaden (i Adolf Fredriks församling); för närvarande finnas tillsammans 21 sådana stugor, nästan alla med understöd av stiftelsen »Lars Hiertas minne». I dessa arbetsstugor lämnas åt fattiga barn i åldern 7—14 år (särskilt ur sådana hem, där båda föräldrarna äro ute i arbete) vård under deras fritid samt undervisning i slöjd och handarbeten, och få barnen en måltid som lön för utförda arbeten, vilka försäljas. Antalet barn i Stockholms arbetsstugor utgjorde vid 1928 års ingång 2,100. Varje arbetsstuga har sin styrelse, som representeras i en för staden i dess helhet bildad centralkommitté (exp.: Holländaregatan 16). Stiftelsen »Lars Hiertas minne» utser årligen två revisorer för granskning av centralkommitténs räkenskaper.

De under centralkommittén lydande arbetsstugorna äro följande:

Adolf Fredriks arbetsstuga, Holländaregatan 16, Bromma västra arbetsstuga, kommunalhuset, Bällsta, Sundbyberg, Bromma östra arbetsstuga, Slottsvägen, Ulvsunda, Engelbreds arbetsstuga, Valhallavägen 76, Enskede arbetsstuga, Källvägen, Enskede, Gröndals arbetsstuga, Pilvägen 4, Gröndal, Gustav Vasa arbetsstuga, Västmannagatan 63, Jakobs arbetsstuga, Lästmakaregatan 30, Johannes norra arbetsstuga Frejgatan 41 & 43, Katarina arbetsstuga, nya skolhuset, Nytorget, Klara arbetsstuga, Klara västra kyrkogata 20, Kungsholms västra arbetsstuga, Flemingsgatan 79 B, Kungsholms östra arbetsstuga, Parmmätaregatan 9, Liljeholmens arbetsstuga, Manheimsgatan 6, Aspudden, Maria och Högalids arbetsstuga, Krukmakaregatan 22, Matteus arbetsstuga, Västmannagatan 92, Sofia arbetsstuga, Skånegatan 116, Storkyrkoförsamlingens arbetsstuga, Skomakaregatan 30, Värtans arbetsstuga, Dianavägen 7, Hjortshagen, Östermalms arbetsstuga, Karlavägen 72.

Förutom ovannämnda arbetsstugor finnes ytterligare en, vilken åtnjuter kommunalt bidrag men i övrigt intager en viss särställning, nämligen *Sunnerdahlska stiftelsens arbetsstuga, Klippgatan 24.*

Stadens bidrag fördelas av folkskoledirektionen bland ovannämnda arbetsstugor. Definitiv fördelning av årets anslag har ännu ej ägt rum. Bidraget utgår under villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som folkskoledirektionen bestämmer, samt att årsberättelser över verksamheten och dess ekonomi skola till direktionen överlämnas.

Arbetsstugorna erhålla dessutom understöd från Stockholms församlingar (för år 1928 med ett sammanlagt belopp av 69,400 kr.) och från enskilda.

Sommarkolonier för barn.

Stadens bidrag år 1928: 85,000 kr. jämte 2,000 kr. till inspektion av kolonierna.

Stadens ifrågavarande bidrag utgår till understödjande av åtgärder för beredande av sommarvistelse å landet åt mindre bemedlade, i Stockholm hemmahörande barn i och även under skollåldern. Bidraget fördelas efter folkskoledirektionens bestämmande företrädesvis mellan de till centralstyrelsen för Stockholms skollovskolonier anslutna koloniföreningarna och sommarkolonier, anordnade av i Stockholm och dess omgivning verkande nykterhetsföreningar.

Den nämnda centralstyrelsen, som bildades år 1885, har till uppgift att organisera verksamheten för Stockholms skollovskolonier. Den består av representanter för de tolv olika lokalaföreningarnas och den år 1899 bildade fjällkoloniföreningens styrelser.

Stadens bidrag utgår under villkor, att koloni-verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som folkskoledirektionen bestämmer, samt att årsberättelser över verksamheten och dess ekonomi skola till direktionen överlämnas.

Kolonierna erhålla i övrigt bidrag från samtliga territoriella församlingar med varierande belopp (för år 1928 sammanlagt 218,500 kr.), anslag från föreningen »Barnens dag», räntemedel från donationsfonden »Elin Hirschs minne» (en fond å 500,000 kr.), från »Ottos fond» (donerad av grosshandlare O. Stockhaus) (likaså å 500,000 kr.), från grosshandlare A. Holts donation till förmån för skollovskolonier (å nära 400,000 kr.) samt (framdeles) från hovintendenten A. Melanders donation till förmån för sommarkolonier för barn från Stockholm (ca 400,000 kr.) ävensom några andra mindre fonder samt gåvor.

Anstalter för gymnastik och idrott.

Stockholms gymnastikförbund.

Stadens bidrag år 1928: högst 1,500 kr.

Stockholms gymnastikförbund, som bildades år 1919, är en sammanslutning av i Stockholm

verkande föreningar för bedrivande av frivillig gymnastik. De anslutna föreningarna äro f. n. 49 till antalet med omkring 10,900 aktiva medlemmar. Förbundet söker främja den frivilliga gymnastiken genom att bl. a. anordna föredrag och instruktionskurser, organisera nya gymnastikföreningar, förmedla samverkan mellan de olika föreningarna, anskaffa ledare och lokaler, tillhandahålla arbetsplaner, gymnastiklitteratur och övningsprogram m. m. Vidare har förbundet tagit initiativ till anordnande av friluftsgymnastik för allmänheten i vissa av stadens parker under sommarmånaderna i syfte att bereda parkbesökande en vederkvikande och allsidig motion utan någon som helst kostnad.

Stadens bidrag utgår till anordnandet av friluftsgymnastik i parkerna.

Stockholms allmänna gymnastikavdelningar.

Stadens bidrag år 1928: 24,000 kr.

Denna organisation, bildad år 1911 och utvuxen ur »Kulturella ungdomsrörelsen» i Stockholm, strävar att göra den lingska gymnastiken tillgänglig särskilt för de mindre bemedlade invånarna, och anordnas kurser även för barn, som nyss slutat folkskolan. Avdelningarnas expedition, Kungsgatan 65, 3 tr., är öppen alla vardagar 2—5. Antalet gymnastikavdelningar uppgick höstterminen 1927 till 78 med tillsammans 2,731 gymnaster.

Stadens bidrag utgår med 3,000 kr. till anställande av expeditionsföreståndare och med 21,000 kr. till verksamheten i övrigt under villkor, att styrelsen under en var av vår- och höstterminerna 1928 anordnar minst följande antal gymnastikkurser: 28 avdelningar för vuxna, var och en med två övningar i veckan, 6 avdelningar för vuxna, var och en med sex övningar i veckan, och 20 avdelningar för barn med var och en två övningar i veckan; ävensom att styrelsen vid vardera terminens slut till stadskollegiet avlämnar redogörelse över verksamheten och kostnaderna därför under den gångna terminen.

Kristliga föreningen av unge män (centralföreningen).

Stadens bidrag år 1928: 2,000 kr.

Föreningen grundades år 1884 och har till uppgift att verka för unge mäns väl i fysiskt, intellektuellt, moraliskt och andligt avseende. I sina lokaler, Birgerjarlgatan 35, anordnar föreningen gymnastik- och idrottsövningar, föredrag, diskussioner, musikaftnar och samkväm samt har därstädes tidsningsrum, bibliotek (med 4,000 band), sjukhus m. m.

Stadens bidrag utgår till föreningen för upprätthållande av dess gymnastikverksamhet.

Under-Kommunal gymnastikanläggning i stödda Vasa realskola.

in- Staden anslag för driften år 1928:
stitu- 10,000 kr.
tioner.

Stadsfullmäktige beslöt den 2 april 1917, att i den år 1916 beslutade nya läroverksbyggnaden i kv. Resedan skulle, utöver en för skolans elever avsedd gymnastiksal, inrättas en andra gymnastiksal för allmänhetens räkning. Sedan läroverksbyggnaden på nyåret 1926 blivit färdig och tagen i bruk (för Vasa realskola), visade det sig, att inkomsterna av sistnämnda gymnastiksal (avgifter för gymnastikövningar och tennis spel m. m.) icke täckte utgifterna för densamma (inklusive beräknad hyra till fastighetsnämnden). I anledning härav hava stadsfullmäktige beslutat att för ifrågakarande gymnastikanläggning (beräknad anläggningskostnad: 247,000 kr.) i stadens stat årligen uppföra anslag till täckande av underskottet i driftkostnaderna.

Svenska livräddningssällskapet.

Stadens bidrag år 1928: 2,500 kr.

Svenska livräddningssällskapet, stiftat 1898, har till ändamål att sprida kunskap i sätten att rädda drunknande och till livet återkalla skenbart drunknade samt att främja simkunnighet i allmänhet inom landet. Sällskapet, som i första hand inriktat sin verksamhet på befrämjande av nämnda syften bland Sveriges skolungdom och i detta avseende utövar en omfattande propagandaverksamhet, har under åren 1908—1921 med bidrag av folkskoledirektionen anordnat kostnadsfri simundervisning för lärjungarna vid huvudstadens folkskolor. Sällskapet har därjämte under en följd av år ombesörjt simundervisning vintertid i resp. folkskolors simhallar.

Fr. o. m. år 1922 har emellertid vid Stockholms folkskolor obligatorisk undervisning i simning upptagits som ämne i den ordinarie undervisningsplanen (för femte årsklassen). Svenska livräddningssällskapet, som på detta sätt befriats från en del av sin arbetsuppgift, har härigenom fått möjlighet att utvidga ramen för sin hittillsvarande verksamhet i Stockholm och kunnat inrikta undervisningsarbetet jämväl på huvudstadens allmänna läroverk och därmed jämställda läroanstalter samt flickskolor. Svenska livräddningssällskapets adress är: kapten Hugo Möller, Rådmansgatan 80.

Stadens bidrag utgår för anordnande av dels kostnadsfri simundervisning för lärjungarna vid huvudstadens allmänna läroverk och därmed jämställda läroanstalter samt flickskolor under sommarmanaderna enligt samma undervisningsplan, som tillämpas för folkskolornas ungdom, dels ock kostnadsfri simundervisning under vår- och höstterminerna 1928 för nämnda lärjungekategorier i för ändamålet lämpliga enskilda badinrättningar i Stockholm, under villkor att ar-

vode till lärare för ifrågakarande undervisning icke får sättas högre, än vad som gäller för motsvarande undervisning vid folkskolorna.

Sveriges centralförening för idrottens främjande.

Stadens bidrag år 1928: högst 23,000 kr.

Bidraget utgår med det belopp, som centralföreningen visat sig hava utgivit för arrende, vård och skötsel av Östermalms idrottsplats, dock högst med 23,000 kr. Som villkor för bidraget gäller, att skolungdomen från såväl allmänna läroverk som folkskolor efter anmälan av vederbörande rektor eller överlärare äger dels disponera en av idrottsplanerna alla vardagar hela dagen samt ytterligare en under tvenne vardagar i veckan hela dagen, d. v. s. även efter kl. 5 e. m., ävensom kastplanen vardagar mellan kl. 10 f. m. och 3 e. m., dels ock under övriga fyra vardagar i veckan företräde att begagna ytterligare en idrottsplan intill kl. 5 e. m., samt att, om så skulle erfordras, föreningen skall, i den mån det låter sig göra med hänsyn till idrottsplatsens begagnande även av andra än skolungdomen, åt densamma upplåta även en tredje idrottsplan vardagar intill kl. 5 e. m., varjämte föreningen är skyldig att under vintern 1927—1928 inom idrottsplatsen anordna och underhålla skridskobana för uteslutande begagnande av skolbarnen vid Klara, Jakobs, Hedvig Eleonora, Oscars och Engelbrekts samt Djurgårdens och Värtans folkskolor.

Hammarby idrottsförening.

Stadens bidrag år 1928: högst 6,000 kr.: dessutom tillfälligt anslag för år 1928: 2,000 kr. (jfr även nedan under Skridskobanor och sid. 344).

Stadens bidrag för år 1928 utgår dels med ett tillfälligt anslag å 2,000 kr., dels med det belopp, dock högst 6,000 kr., som föreningen visat sig hava utgivit för skötsel, underhåll och vård av Hammarby idrottsplats, Södermannagatan 61, samt under följande villkor:

a) skolungdom från såväl allmänna läroverk på Södermalm som folkskolorna inom Katarina, Sofia, Maria, Högalids, Brännkyrka och Nikolai församlingar äger efter anmälan av vederbörande rektor eller överlärare företräde till idrottsplatsens begagnande å lördagar till kl. 3 e. m. samt av veckans övriga vardagar å fyra till kl. 5 e. m. och å en till kl. 7 e. m., och skall vid höstterminens början föreningen meddelas, vilken dag i veckan platsen skall disponeras till kl. 7 e. m.;

b) föreningen äger dock rätt att anordna tävlingar även å ovan angivna tider, när extraordinära omständigheter därtill föranleda, med skyldighet likväl för föreningen att senast två dagar före tävlingens hållande därom lämna

meddelande till rektor och överlärare vid respektive skolor;

c) efter överenskommelse med tillsyningsmannen vid idrottsplatsen upplåtes denna fritt även å andra än här angivna tider;

d) skolungdomen skall vid begagnande av idrottsplatsen hava avgiftsfritt tillträde till befintlig byggnad för avlämnande av kläder, förvaring av böcker m. m.;

e) föreningen skall tillhandahålla lämpligt förvaringsrum för folkskolornas idrotts- och lekmaterial;

f) när platsen upplåtes, skall ungdomen åtföljas av lärare eller lärarinna, som har att noga tillse, att ingen som helst åverkan sker å anläggningen med dess planteringar, byggnader och inventarier, samt vaka över att ordning och skick iakttages.

Föreningen för skidlöpningens främjande i Sverige.

Stadens bidrag år 1928: högst 4,000 kr.

Föreningen, som bildades år 1892, har anlagt dels vid Fiskartorpet å norra Djurgården en större och tre mindre skidbackar, dels å södra Djurgården en mindre skidbacke, av vilka de fyra sistnämnda äro särskilt avsedda för ungdom. Föreningen lämnar även anslag till skötsel och underhåll av skidbackar i Enskeide och Huddinge. Dessutom har föreningen vid Fiskartorpet uppfört en skidstuga, vilken hela vintern hålles uppvärmd och avgiftsfritt står till förfogande för den idrottsutövande allmänheten under större delen av året. Åt mindre bemedlade barn, som visa anlag för skidlöpning, utlånar föreningen skidmaterial gratis.

Stadens bidrag utgår med det belopp, föreningen visar sig hava utgivit för skötsel och underhåll av de för skolungdomen avsedda skidbackarna vid Fiskartorpet, dock högst 3,000 kr., samt dessutom med 1,000 kr. som bidrag till föreningens utgifter dels för anställande av särskild person, som bl. a. skall ägna sig åt ungdomens handledning, dels för uppvärmning och belysning av skidstugan vid Fiskartorpet.

Skridskobanor.

Stadens bidrag år 1928: högst 16,000 kr. (jfr nedan).

Anslaget fördelas av drätselnämnden i förhållande till det antal frikort, som av vederbörande banägare utlämnas till folkskolebarn i huvudstaden (jfr Bih. 1911: nr 102 sid. 37). Av årets anslag hava följande bidrag utbetalats:

Hammarby idrottsförening,
för bana å Hammarby idrotts-
plats kr. 6,000:—
Idrottsföreningen Linnéa, för
bana å sjön Trekanten . . . > 2,100:—

K. A. Palmqvist, för bana vid
Stallmästaregården kr. 4,000:—
A. H. Andersson, för bana å
Velodromen, Kristineberg . . > 2,000:—
Sparta idrottssällskap, för
bana i Älvsjö 600:—
Örby idrottssällskap, för
bana vid Örby > 800:—

Summa kr. 15,500:—

Å folkskoledirektionens stat för år 1928 finnes härjämte uppfört ett anslag å 31,000 kr. till anläggning, underhåll och drift av skridskobanor vid de av stadens folkskolor, som ej hava tillgång till allmänna skridskobanor inom rimligt avstånd från skolan (jfr sid. 189).

Övriga institutioner.

Stockholms stads befattningshavares pensionskassa för vissa efterlevande.

(Förut: Änke- och pupillkassan vid stadens verk och inrättningar.)

(Jfr sid. 391.)

Stadens bidrag år 1928: 50,800 kr.
Pensionstillägg för år 1928 till pensionärer i kassan: 65,000 kr.

Av det förstnämnda bidraget utgöras 1,500 kr. av sedan äldre tid till efterlevande utgående understöd, 800 kr. anslag till avlösning av kassans inkomst av lönebesparingar och återstoden, 48,500 kr., ersättning för efterskänkta överårighetsavgifter enligt mellan staden och kassan träffat avtal.

Till kassans pensionärer utgår vidare av stadens medel pensionstillägg i enlighet med av stadsfullmäktige den 18 febr. 1924 fastställda grunder.

Svenska stadsförbundet.

(Jfr sid. 386.)

Stadens bidrag år 1928: 27,198 kr.

Stadens bidrag utgöres av den årsavgift, som Stockholms stad i egenskap av medlem av förbundet har att erlägga. Årsavgiften utgår för år 1928 med 6 kr. för varje jämnt hundratal av medlems invånarantal.

Haga slottskassa.

Stadens bidrag år 1928: 10,000 kr.

Med hänsyn till Hagaparkens karaktär av folkpark och friluftsplats för huvudstadens befolkning beslöto stadsfullmäktige den 19 juni 1916, på framställning av riksmarskalksämberet, att fr. o. m. nämnda år, så länge Hagaparken i samma omfattning som då fritt upplåtes till allmänhetens begagnande, såsom bidrag till ren-

Under-
stödda
in-
stitu-
tioner.

Underhållning, tillsyn samt underhåll och vård av stöddaparken med tillhörande vägar årligen utbetalat ett belopp av 3,000 kr. I enlighet med av kronans fastighetskommission av år 1925 och av staden utsedda förhandlingsdelegerade framlagt förslag (jfr sid. 272) beslöt stadsfullmäktige den 31 maj 1926 att — på i övrigt oförändrade villkor — medgiva en förhöjning av stadens bidrag till Hagaparkens underhåll till 10,000 kr. per år.

Stockholms handelskammare.

(Jfr sid. 384.)

Stadens bidrag år 1928: 4,000 kr.

Alltsedan år 1908 utgår av stadens medel bidrag till Stockholms handelskammare för utarbetande av publikationerna »Statistisk översikt av Stockholms handel och sjöfart m. m.» samt »Statistisk översikt av fabriksindustrien och hantverkerierna i Stockholm». Bidraget utgår under villkor, att publikationerna utarbetas i samverkan med stadens statistiska kontor, att de publiceras i serien »Stockholms stads statistik» och erhålla däremot svarande format, uppställning, utstyrelse m. m., samt att av var och en av de ifrågakommande publikationerna ävensom av handelskammarens årsberättelse samt redogörelsen för affärsåret staden erhåller 300 exemplar, som tillställas statistiska kontoret för behörig utdelning.

Dalälvens regleringsförening u. p. a.

Stadens bidrag år 1928: andel i omkostnader 20,000 kr.

Dalälvens regleringsförening u. p. a., som bildades år 1916, utgör en sammanslutning av ägare till vattenfall i Dalälvens flodsystem och har till ändamål att till gemensam nytta för föreningens medlemmar reglera vattenframrinningen i Dalälven och dess tillflöden. I detta syfte har föreningen dels att verkställa förberedande utredningar, dels att utföra i vederbörlig ordning beslutade regleringsföretag. I egenskap av ägare till Untraverket (se sid. 235) bemyndigade stadsfullmäktige den 29 maj 1916 styrelsen över gas- och elektricitetsverken att å stadens vägnar ingå som medlem i föreningen. Avgifterna till föreningen utgå dels i form av insatser, avsedda att gälla kostnader för förvaltning och förberedande utredningar m. m., dels i form av regleringskostnader för sjöregleringsarbeten. Såsom bidrag till regleringskostnader har staden intill år 1928 beviljat sammanlagt 1,110,000 kr., att utgå av lånemedel.

Indalsälvens regleringsförening

u. p. a.

Stadens bidrag år 1928: andel i omkostnader 3,000 kr.

Sedan staden år 1920 förvärvat samtliga aktier i ab. Svarthälsforsen, vilket bolag var ägare till

större delen av den i Indalsälven belägna Svart-hälsforsen (se sid. 235), beslöt stadsfullmäktige den 21 dec. 1920 bemyndiga industriverksstyrelsen att gå i författning om nämnda bolags inträde som medlem i den samma år bildade Indalsälvens regleringsförening u. p. a. Denna föreningens uppgift är begränsad till vidtagande av undersökningar och andra förberedande åtgärder till främjande av vattenregleringsföretag. Däremot har föreningen icke — i motsats till Dalälvens regleringsförening (se ovan) — till uppgift att själv utföra sjöregleringsarbeten. Stadens utgifter för medlemsskapet i föreningen inskränka sig alltså till andel i omkostnaderna för förvaltning och utredningsarbeten m. m.

Vissa andra institutioner, vilka på grund av särskilda författningar erhålla bidrag eller ersättning av Stockholms stad för år 1928.

<i>Försäkringsrådet och riks-försäkringsanstalten</i> (bidrag till vissa omkostnader jämlikt § 16 i lagen om olycksfall i arbete)	kr. 5,500: —
<i>Garnisonsregementena</i> (inkvarteringsersättningar jämlikt kungl. inkvarteringsordningen för Stockholms stad den 28 februari 1856)	> 135,000: —
<i>Finska församlingen</i> (ersättning för avträdande av Riddarholmens forna prästhus jämlikt kungl. brev den 30 juli 1813 och 12 dec. 1878)	> 1,000: —
<i>Borgerskapets bemedlingskommission</i> (hyra för lokal i börshuset; jfr kungl. brev den 14 juli 1865)	> 2,500: —

Ersättningar år 1928 till fastighetsnämnden för viss på billiga villkor upplåten tomtmark till främmande institutioner och ändamål.¹⁾

Stadsfullmäktige beslöt den 22 dec. 1925 att den å fastighetsnämndens stat uppförda titeln »Fastigheter inköpta för stadsplanens genom-

¹⁾ Förteckningen är upprättad i enlighet med uppgifter i 1928 års stat. Det bör emellertid observeras, att dessa uppgifter icke avse alla upplåtelser på billiga villkor av staden tillhörig mark utan endast sådana, som ansetts beröra gaturegleringsaffären.

förande» (gaturegleringsaffären), vilken titel redan tidigare tillgodoräknats ersättning för till stadens egna verk och inrättningar upplåten tomtmark, jämväl skulle gottgöras ersättning för sådan mark, som kostnadsfritt eller på billiga villkor upplåtits till främmande institutioner och ändamål, samt att motsvarande anslag skulle uppföras å de myndigheters stater, som ansågos rätteligen böra belastas med utgifter härför.

I enlighet härmed har gaturegleringsaffären fr. o. m. år 1926 gottskrivits årlig ersättning i form av 1) hyresersättning för till främmande institutioner med nyttjanderätt eller tomträtt upplåten tomtmark samt 2) ersättning för räntor å köpeskillingar för sådana tomter, som försäls antingen på billiga räntevillkor eller ock mot räntefri revers å köpeskillingen. (I 1926 års stat gottskrevs gaturegleringsaffären därjämte vissa engångsersättningar för tackande av förlust på tomter, som försäls på särskilt billiga villkor.)

Då ifrågavarande ersättningar till gaturegleringsaffären bestridas av stadens myndigheter och följaktligen äro att anse såsom stadens bidrag till resp. institutioner, har det ansetts lämpligt att i kommunalkalendern intaga en förteckning på de i utgiftsstaten upptagna institutioner, som kommit i åtnjutande av förmånen av billig eller kostnadsfri tomtupplåtelse, ävensom det belopp, vartill denna förmån i staten uppskattats såsom årligt anslag. (Jfr även, beträffande vissa tomter belägenhet, areal, upplåtelseår m. m., Bih. nr 54 och 60 för år 1925 samt Bih. nr 1 för år 1926.)

Fastighetsnämnden.¹⁾

Ab. Billiga bostäder (billiga bostäder)	kr. 5,800: —
Byggnadsab. S:t Erik (billiga bostäder)	» 5,900: —
Föreningen för tillfälliga bostäder (billiga bostäder)	» 11,800: —
Ab. Stockholms arbetarehem (billiga bostäder)	» 2,150: — ²⁾
Bostadsab. Vanadislunden (billiga bostäder)	» 400: — ²⁾
Stiftelsen för gamla tjänarinnor (bostäder för gamla tjänarinnor) »	350: — ²⁾

Summa kr. 26,400: —

¹⁾ I denna sammanställning anger rubriken den stättitel, som påförts anslaget, och därunder angivas de institutioner och ändamål, till vilka markupplåtelsen skett.

²⁾ Ersättningen utgår endast under viss tid, (för ab. Stockholms arbetarehem t. o. m. år 1966, med nedsatt belopp fr. o. m. år 1943, för bostadsab. Vanadislunden t. o. m. år 1950 och för stiftelsen för gamla tjänarinnor t. o. m. år 1966).

Hälsovårdsnämnden.

Barnsjukhuset Samariten (barnsjukhus)	kr. 19,200: —
Prof. E. Welanders asyl för hereditärsfiliitiska barn (Lilla hemmet) (barnasyl)	» 3,200: —
Stockholms sjukhem (sjukhem)	» 6,700: —

Summa kr. 29,100: —

Fattigvårdsnämnden.

Sofia församlings kyrkoråd (barnkrubba)	kr. 1,400: —
Barnhärberge i Maria församling (barnhärberge)	» 2,100: —
Föreningen Barnavärn (hem för mödrar med späda barn)	» 300: —
Frälsningsarmén (skyddshem, arbetsanstalt)	» 3,100: —
Kungsholms barnkrubba (barnkrubba)	» 1,300: —
Föreningen Blomsterfonden (hem för gamla) (jfr sid. 332)	» 8,295: —
Föreningen Soflagården (hem för gamla) (jfr sid. 333)	» 4,100: —

Summa kr. 20,595: —

Barnavårdsnämnden.

Föreningen S. de C. (barnsjukhem) kr.	2,500: —
Föreningen Barnavård (spädbarnshem)	» 4,500: —

Summa kr. 7,000: —

Övriga anslag till utomstående institutioner och ändamål.

Stockholms evangelisk-lutherska missionsförening (missionshydda)	kr. 70: —
Hedvig Eleonora församling (kyrkobyggnader [Engelbrektskyrkan och Hjorthagskyrkan])	» 22,600: —
Sällskapet för främjande av kyrklig själavård (kyrkobyggnad [Allhelgonakyrkan])	» 1,100: —
Maria församling (kyrkobyggnad [Högalidskyrkan])	» 9,800: —
Adolf Fredriks församling (kapellbyggnad [Mattenskyrkan])	» 3,000: —
Kungsholms församling (kapellbyggnad [S:t Görans kyrka])	» 5,100: —
Jakobs och Johannes församlingar (kapellbyggnad [Stefanskyrkan])	» 1,500: —
Mälarhöjdens kyrkostiftelse (kapellbyggnad)	» 500: —
Allmänna kvinnoföreningen till djurens skydd (avlivningsanstalt för smärre husdjur)	» 50: —
Stockholms högskola (högskola)	» 12,000: —
Stockholms handelshögskola (handelhögskola)	» 28,700: —

**Understödda
in-
stitu-
tioner.**

Under-Grosshandelssocieteten (Stock-	
stödda holms handelsgymnasium	
in- [Schartaus handelsinstitut]) . kr.	3,000: —
stitu- Hammarby idrottsförening	
tioner. (idrottsplats) »	4,400: —
Stiftelsen Stockholms konsert-	
hus (konserthus) »	100,000: —
Summa kr.	191,820: —
<i>Inalles</i> kr.	274,915: —

Ersättningar år 1928 för underhåll och vård m. m., utgående till diverse anstalter.¹⁾

Hälso- och sjukvård.

Serafimerlasarettet kr.	185,000: —
Diakonissanstalten »	70,000: —
Garnissonssjukhuset »	65,000: —
Kronprinsessan Lovisas vård-	
anstalt »	1,500: —
Allmänna barnhuset »	100,000: —
Allmänna barnbördshuset »	80,000: —
Utackordering av psykiskt	
sjuka (jfr sid. 130) »	471,000: —
Medellösas vård å statshospital	
Medellösas vård å lungsots- och	
skrofulossanatorier samt å	
radiumhemmet (utöver ju-	
bileifondens avkastning,	
för år 1928 beräknad till	
18,000 kr.) »	207,000: —
Konvalescenthemmet å Ribbin-	
gebäck »	30,000: —
Annan konvalescentvård »	10,000: —
Medellösa sjukas vistelse vid	
brunns- och badorter »	16,500: —
Till vård-, bandage- och protes-	
kostnader åt medellösa	
sjuka »	32,000: —
Till barnmorskor för fattigför-	
lossningar i hemmen »	3,500: —
Ersättning till vissa barnmors-	
kor, skyldiga att tillämpa	
av stadsfullmäktige fastställd	
taxa »	4,500: —
Summa kr.	1,451,000: —

¹⁾ Här äro ej medtagna de i staten upptagna anslag, som avse likvider mellan stadens egna myndigheter, verk och inrättningar.

Fattigvård.

Utackorderingskostnader . . . kr.	390,000: —
Fill lindring i mindre bemed-	
lades kostnader för vård av	
sinnesslöa »	10,000: —
Bidrag till vårdkostnad för blin-	
da och dövstumma å Drott-	
ning Sofias stiftelse, Lund,	
och hantverksskolan för	
blinda, Kristinehamn, m. fl. »	7,000: —
Arbetshemmet Emaus »	18,000: —
Arbetshemmet Ösbyholm »	60,000: —
Ersättning till fattigvårdssam-	
hällen utom Stockholm för	
lämnad vård åt fattiga, till-	
hörande Stockholms kom-	
mun »	400,000: —
Kommunala pensionstillskott	
och sjukvårdsbidrag utan	
fattigvårds karaktär »	40,000: —
Summa kr.	925,000: —

Alkoholistvård.

Avgifter till alkoholistanstalter kr.	40,000: —
Till beklädnad av medellösa	
personer vid intagning å an-	
stalt »	25,000: —
Arbetshemmet Björknäs »	1,500: —
Transportkostnader för interne-	
rade personer »	4,000: —
Summa kr.	70,500: —

Barnavård.

Utackorderingskostnader . . . kr.	810,000: —
Skyddshemsavgifter »	10,000: —
Ersättning för fosterbarnsvård »	6,000: —
Ersättning till kommuner utom	
Stockholm för lämnad vård	
åt barn, tillhörande Stock-	
holms kommun »	100,000: —
Summa kr.	926,000: —
<i>Inalles</i> kr.	3,372,500: —